

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Gotterhalte, Királyhymusz, Liszt Ferenc.

Irta: *ifj. Abrányi Kornél.*

Budapest, május 20.

Szenzáció- és nemzeti eseményszámba megy, hogy a Tattersalban, a lovasjáték második napján sem a király érkezések, sem a király eltávazásakor nem játszták a Gotterhaltét. Pedig a Gotterhalte eljátszását az előző napon semmiféle incidens nem zavarta. Az egész közönség a Gotterhalte hangjai mellett állt fel, hogy üdvözzölje a királyt, amikor jött s amikor elment. S másnap, a második előadásán mégis csak a Gotterhalte maradt el, de nem a király. Sőt, mint ma már mindenki tudja, a Gotterhalte a király egyenes akaratára maradt el. A király állítólag úgy nyilatkozott volna, hogy azért nem kívánja a Gotterhaltét, mert csak mint magánember jelenik meg a lovasjáték nézői között. De inkognitóban jelent-e meg a lovasjáték második előadásán a király? Nem. Hanem megjelent nemcsak a maga felséges személyében, hanem egész udvarával. Mit hagyott tehát otthon? — Ha e kérdésre választ keresünk s ha e válaszba nem foglalhatjuk be azt, hogy az uralkodó otthonhagyta a királyt, akkor csak abban állapodhatunk meg, hogy akit otthonhagyott, az nem a király volt, hanem a császár. S történt-e valami, ami az uralkodónak tartozó hódolat kifejezésén bármilyen csorbát ejthetett? Nem történt. Sőt a király a nemzet hódolatában és szeretetében még magasabb piedesztálra állt a Gotterhalte nélkül, mint annak hangjai mellett. Gyöngéséget jelent-e hát a Gotterhalte elhagyása? Nem. Sőt erőt és uralkodói bölcseséget. Összedőlte a világ azért, mivel a Gotterhalte elmaradt onnan, ahonnan a király nem maradt el? Nem dől össze, — sőt olyan valami történt, amin egy új világ épülhet fel, hasonlóan ama kősziklához, melyen a gyűlölet kultuszának elporladásával a szeretet vallása felépült.

De hogy a Gotterhalte elmaradt, mikor a király jött, — ebben mégis mutatkozott valami hézag. S e hézag kiáltó kérdésre válik: *Miért nincs magyar királyhymusz?* S erre a kérdésre megjelenik egy történelmi reminiscencia, melynek hihetetlenül hangzó írott aktái vannak! — Ezek az írott akták bizonyítást tesznek arról, hogy mennyi időnek kellett elmúlnia, míg a régi eszmezavar lassankint tisztulni kezd!

Az az eszme, hogy a dualizmusnak megfelelően legyen egy magyar királyhymusz, mely minden alkalommal, ahol a magyar király megjelenik, hivatalosan szerepeljen, — olyan régi, mint maga az első kiegyezés. Már gróf Andrássy Gyula mint magyar miniszterelnök gondolt erre. Csakhogy a kivétel módja volt fölülte nehéz. És pedig nemcsak politikai okokból, mert ezek talán legyőzhetőek lettek volna, — hanem más okokból is.

E más okok közt első helyen áll a Gotterhalte zenéjének páratlan szépsége. Egy magyar királyhymusz, mely csak szurrogátum a Gotterhalte ellen, magában véve szánandó, sőt talán neveléses kísérlet, ha a Haydn fenséges melódiája mellett a versenyt ki nem állja. De nemcsak zeneileg kell versenyképesnek lennie, hanem a lelkesítő hatás tekintetében is. Kell, hogy ne csak a királyhoz emelje fel a nemzeti hódolatot, hanem át-

hassa és fölemelje már önmagában a nemzet szívét is. Egyszóval, egy magyar királyhymusz megalkotásához olyan szerencsés inspiráció kell, melyet nem elég akarni és megrendelni. Ez vagy magától adódik, vagy sehogy. A kérdés csak az, hogy amióta ez a kérdés forr és a napirenden van, egyszer sem mutatkozott-e a lehetőség, hogy egy ilyen magyar királyhymusz keletkezésének módjára rá ne akadjunk? — E kérdés az, melynél előtérbe lép *Liszt Ferenc.*

Liszt Ferencben is élt annak tudata, hogy az ismert magyar nemzeti hymusz, melyet a halhatatlan Erkel Ferenc szerzett a Kölcsey Ferenc szövegére, nem pótolhatja a hiányzó királyhymuszt. Az *Egryssy Béni Szózatja* még kevésbé. De Liszt Ferenc érezte azt is, hogy annak a hymusznak, mely mint királyhymusz fog szerepelni, szintén nemzeti hymusz-zá is kell válnia, — mert másképp csak üres és lélek nélküli hivatalos ceremónia lesz. — És a Liszt Ferenc lélegelke megsejtette a módot, mely e két szempontot összekötheti. Megsejtette, hogy annak a műnek, mely hivatva van, hogy egy új hagyományt teremtsen, annak a régi nemzeti hagyományokban is gyökerednie kell. És a lángész, mely csak az igazságot látja, nem törődik azzal, hogy mitféle konvenciókat sért meg. S így történt, hogy midőn Liszt Ferenc a régi magyar melódiák közt kutatott, rátalált egyre, amelynek ritmusa és zenei dikciója olyan volt, mintha még az isten is magyar királyhymusznak teremtette volna. — S erről a dallamról csak később, mikor már feldolgozta, tudta meg, hogy az egy régi forradalmi dal, még a Rákóczy-bujdosás korából.

De Liszt Ferenc nem törődött ezzel, mert hisz ő csak a költői impulzust vette ebből a dalból s nem egyszersmind a formát és a szerkezetet is. Sőt amit változtatlanul átvett belőle, még az sem úgy hangzott nála, mint a régiében. A régi dal, a „Hej Rákóczy, Bercsényi, Bezerédy!“ — szomoruan kesereg — a Liszt hymuszba a férfias, a hősiesség energiától és lelkesedéstől lüktet! — A régi dal egy hatalmas, de beteg madárnak tört szárnya, mely lefelé zuhan; a Liszt királydala egy meggyógyult, hatalmas madárnak egészséges szárnya, mely fölfelé tör.

Mikor Liszt Ferenc, ebből a forrásból merítve, elkészítette a maga királydalt, felajánlotta, hogy azt a Magyar Királyi Opera megnyitására (1884. szeptember 27-ikén) előadják. Ebből azonban egy nagyon kényes kérdés keletkezett, mely jellemző világot vet az akkori idők gondolkodására és szellemére. Ez ügyben az Opera inténdánsa és igazgatója a következő levelet intézték Liszthez:

Mélyen tisztelt mester!

Ön szíves volt nekünk a magyar királyi operaház megnyitási alkalmára a várt *ünnepi nyitány* helyett egy király-dalt küldeni.

Ön, mélyen tisztelt mester, bizonyára ama föltevéstől vezéreltetett, hogy egy ily szerzemény, szemben a legmagasabb királyi udvar megjelenésével, inkább meg fog a célnak felelni. — Mi is osztjuk e nézetét.

Sajnálattunkra azonban *legyőzhetlen akadály* áll utjában e „király-dal“ előadásának, még pedig az által, hogy annak *dal-motívumai egy általános ismert és a legmagasabb uralkodóház ellen irányult forradalmi dalból* vannak kölcsönözve, amint ez az „*aiat idecsatolt mellékletből*“ kiviláglik.

E dal eredete lehetetlenné teszi nekünk a nevezett király-dal előadását a legmagasabb udvar jelenlé-

ben s egy oly műintézet megnyitási ünnepélye alkalmával, mely létrejöttét *ő felsége bőkezűségének* köszöni.

E kedvezőtlen körülmény, fájdalom! megfoszt bennünket amaz élvezet és megtiszteltetéstől, hogy a megnyitási ünnepély idején az ön zenekötelményének előadásával is emelhesünk.

Fogadja, mélyen tisztelt mester, legbensőbb sajnálatunk kifejezését a minden irányban kellemetlenül ható közbejött körülmény felett s feláldozó készségeért való köszönetünk mellett fogadja legkiválóbb tiszteletünk nyilvánítását, melylyel maradtunk B. Pesten 1884. szept. 17-én.

Mély tisztelői

b. Podmaniczky Frigyes,
intendáns

Erkel Sándor,
igazgató.

Liszt Ferenc pedig válaszul a hozzáintéztet levele az alábbi gyönyörű és igaz önvédelmet írta:

Igen tisztelt mlgos báró ur!

Folyó hó 17-ről kelt becses levelére van szerencsém a következőkben válaszolni:

Hogy a „Hajli Rákóczy, Bercsényi“-féle dal nem volt előttem ismeretlen: igazolja „Magyar király-dalom“-nak Táborosky és Parsch kiadásában megjelent zongorakivonata, melynek címlapján e szavak olvashatók: „egy régi magyar dallam után.“

E dallal legelőször Bartalus István antológiájában ismerkedtem meg s meghatott határozott, kifejező s mesterkéletlen jellegével; azonnal el-látam egy győzelmi végzet-részszel s mit sem törődve tovább egykori iorradalmi szövegének szellemével: fölkértem ifj. Abrányi Kornélt egy új, kiválóan loyális szöveg írására, „Eljen a király“ végsőszóval, hogy aztán magyar „király-dalom“ egy szövegűleg, mint zeneileg teljes kifejezést nyerjen.

Az átváltozások, az átmodosulások egy a művészetben, mint a közéletben nem éppen ritkaságok.

Számtalan pogány templomból lett katolikus szentegyház.

Az egyházi zene klasszikus korszakában — a 16-ik században — sok világi dallam nyert fölvetelt az egyházi énekek közé. Majd későbbben a katolikus antifoniák mint protestáns khorálok hangzóttak fel. S így ment ez tovább és tovább. Az opera terét sem véte ki, melyen Meyerbeer az „erős várunk nekünk az Isten“ szövegű khorált szinpadai hatásra használt fel, az „Eszák csü-laga“ dalművében pedig a „Dessauer-induló“ orosz nemzeti hymuszszá avatta fel. Az általános ismert és kedvelt „Rákóczy-induló“ is gyakran tulajdonitanak forradalmi irányzatokat s annak előadása is nem egyszer ütközött tilalomba.

A zene maradjon mindenkor csak zene, minden felesleges és árthatmas magyarázgatást kizárva. Különbben mentsem Isten, hogy bárhol s bármilyen szint alatt is akár személyemet, akár csekély szerzeményemet előtérbe állítani céloznám.

Egészen mlgos báró ur beütására bízom a felett határozni, hogy szóbanforgó „király-dalom“ előadására-e az új magyar operaházban vagy sem?

Táborosky és Parsch kiadóknál a zene-és énekar sokszorosított szólamai, valamint a vezérkönyv is rendelkezésre állanak.

Fogadja mlgod kiváló tiszteletem kifejezését, melylyel maradtam

Weimar, szept. 21-én 1884.

Liszt Ferenc.

Ime, a két levél, melyekből kitűnik, hogy mennyi mindenféle nehézség tornyosodott össze még ezelőtt két évtizeddel is, ha arról volt szó, hogy egy, a nemzet szívéből vett magyar királyhymusz jöjjön létre, mely nemcsak alkalmas, hanem méltó is legyen arra, hogy a Gotterhalte helyét Magyarországon elfoglalja és betöltse. De ha ma, hala a magyarok istenének, adajutottunk már, hogy a Gotterhalte már elmaradhat onnan, ahonnan a

király nem marad el, — vajjon nem lehetne-e egy lépéssel még előbbre menni? S nem lehetne-e azt a hézagot, melyet a Gotterhalte elmaradása ilyenkor okoz, — egy magyar királyhimnusszal betölteni? Nem elég magyar-e a Liszt Ferenc neve, hogy benne a méltó kapcsolót király és nemzet megtalálja? S nem elég fényes-e a Liszt Ferenc neve, hogy az udvarképességet se lehessen megtagadni tőle?

Ezek a kérdések talán ma időszerűek s az a történelmi reminiscencia, amely itt felül, talán aktuális. Meglehet, hogy a Liszt Ferenc királyhimnusza, úgy, amint reánk maradt, nem tökéletes; meglehet, a szöveg is, mely ahhoz rögtönzötetett, gyarló. De elég, hogy Liszt Ferenc megtette az első lépést. Ma azon a nyomon kellene s talán lehetne tovább haladni. Ne beszéljünk arról, hogy Liszt Ferenc honnan merítette királyhimnuszát: az a mű, ami reánk maradt, Liszt Ferencé. S ha az Országos Zeneakadémia arra tűzne ki pályázatot, hogy zeneköltőink a Liszt Ferenc királyhimnuszát dolgozzák át s szabadon választott, vagy újra készített szöveggel ruházzák fel, — meglehet, hogy nemcsak a második lépést tennék meg, hanem a célt el is érnék. Ez a kérdés érdemes arra, hogy azzal ne csak a politikusok és ne csak a politikai pártok, hanem az irodalmi és a művészi körök is foglalkozzanak.

A rózsaszínű pápaszem.

Budapest, május 20.

(K.) Koerber holnap Budapestre érkezik. Az osztrák miniszterelnök utazási sajtójának nevezetes hangulatváltozása előzi meg. Pünkösdi napján ezt a sajtót megszállta a szentlélek s tudós orráról levette a fekete pápaszemet. Egyszerre rózsásabb színben látja a jövőt s jól tessék megérteni, nem a speciális osztrák szempont jövőjét, hanem a monarchia két államának gazdasági jövőjét. Még a mult héten ez az osztrák sajtó csörtette a rozsdás fringiókat és ropogtatta a papiros-puskákat, hogy szinte megsiketült bele az ember. Most pedig lágy susogással szelidül a zaj és bizalommal nyílnak az irtalmatlan fenyegetőzések. Ezt a nevezetes változást a *Neue Freie Presse* ennivaló argumentumokkal okolja meg. Azt mondja, hogy hideg konyhából nem kerül ki forradalom és Magyarországon nem mutakoz-

zik az a hevesvérű szakács, aki a saját tűzével fel tudná gyújtani a gazdasági különválás forradalmát. Ez az argumentum még hagyján, ez csak tévedésen alapszik. Elfelejt a *Neue Freie Presse*, hogy Magyarország nem gondol gazdasági forradalomra, csak gazdasági önvédelemre, nem bilincseket akar lerázni, csak a kést hártja el a torkáról. Forradalmi szándék itt nincsen, de van önvédelmi elszántság. S ha igaz is, hogy forradalmak nem kerülnek ki hideg konyhából, de az is igaz, hogy viszont a védekezéshez éppen hideg számítás és nyugodt elhatározás kell. Ha tehát a bécsi újság megnyugvást merít abból a körülményből, hogy Magyarországon nincs forradalmi tűz, gratulálunk neki. Ezt ugyan pünkösdi előtt is tudhatta volna. De bátrak vagyunk figyelmeztetni, hogy éppen az, amiből megnyugvást merít, a magyar nemzet hideg nyugodalma igazság szerint inkább nyugtalaníthatná Ausztriát. Ez különben mellékes és annyit tartozik belőle ránk, hogy hideg nyugalmunkat odaát észreveszik és nyugtázzák.

Bájosabb a másik argumentum, az Ausztriára vonatkozó. Azt mondja az említett bécsi újság, hogy minden berzenkedés dacára révbé fog jutni a gazdasági kiegyezés hajója, mert az osztrák hajónak megvan az a szokása, hogy utját nem a kormányos szabja meg, hanem a gondviselés. Ausztria, mondja az újság, az utolsó pillanat állama. Emlékeztet az utolsó esztendő történetére, melyből kitűnik, hogy az alkotmányosság hajója is volt már zátonyon, léket is kapott, víz is tódult bele: — azért mégis ép maradt a hajó. Az osztrák parlament mindent megtett, hogy agyonüsse az alkotmányt, sime az alkotmány él és friss vért önt a parlamentbe is, mely újra munkaképes lett. Hát ennél az argumentumnál kedvesebbet még pünkösdi lámpással se lehet találni. Nem is argumentum ez, hanem vallomás. Magyarra fordítva körülbelül azt jelenti, hogy én osztrák sajtó ugyan mindent elkövettem, csakhogy ráijeszszek a magyar kormányra, de ha nem ijedt meg, azért Ausztriának nem kell megijednie, mert ő, hála a gondviselésnek, tökfilkó és több a szerencséje, mint az esze. Tehet, amit akar, a boldogságai sem bosszulják meg magukat. Ha felakasztja magát, leszakad vele az ág. Ha vízbe dobja magát, a víz megérzi, hogy milyen üres és felszínén viszi tovább, míg partra vetheti megint.

El akarta játszani alkotmányát, de a gondviselés okosabb volt és nem engedte. Ausztria az utolsó pillanat állama, vagyis az utolsó pillanatig ő mindent kockáztat s az utolsó pillanatban a gondviselés mindent megment. Ha tehát nem ijedt meg Széll Kálmán, azért nekünk se szálljon inainka a bátorságunk. Csak mi vagyunk érelenek, a gondviselés nem az. Az utolsó pillanatban nem az fog történni, amit megérdemelnénk, hanem az, amire a monarchiának és különösen Ausztriának szüksége van.

Hát ez, ugye, bájos és ennivaló vallo-más? De ments Isten, hogy kifogásoljuk. Igaz a vallomás, az utolsó bötüjég. Mi is meg vagyunk róla győződve, hogy a kiegyezés meglesz, noha Ausztria, míg teheti, igazán minden lehetőleg megtesz, csakhogy kockáztassa. Ugy látszik, Széll Kálmán már pünkösdi előtt is ismerte Ausztriát, amit a *Neue Freie Presse* csak pünkösdi napján mondhat el magáról. A magyar miniszterelnök már pünkösdi előtt megmondotta, hogy ő ugyan annyira se veszi az osztrák papiros-háborút, mint a Falb ur leveli békáskodását. Ha tetszik, ropogtassák a papiros-puskákat; ha tetszik, álljon egy bandába a *Neue Freie Presse*től kezdve a *Czasig* valamennyi papiros-muzsikusk és fujja kotta szerint a riadót Magyarországon ellen: — azért mégis az fog történni, amit nálunk a törvény, odaát pedig az utolsó pillanatban munkához látó gondviselés akar. Ez volt az értelme a magyar miniszterelnök nyugodt nyilatkozatának s nekünk úgy emléik, hogy az osztrák sajtó pünkösdi hangulatváltozása éppen erre a nyugodt, önértékes, műtoporzékolástól meg nem riasztott nyilatkozatra vezethető vissza. Aki az osztrák sajtó muzsikusi elé odatette a riadó kottáját, a magyar miniszterelnök nyilatkozata után szépen el is szedte az első kottát és fölcserélte a mostani rózsaszínű szimfoniával. Már akár Koerber volt a karmester, akár a gondviselés. Kétségtelen azonban, hogy a magyar miniszterelnök nyilatkozata ugyanolyan imponáló hatással volt odaát, mint a magyar parlamentben. Az osztrák sajtó, mely minket akart megijeszteni, most azt fujja, hogy azért ő sincs megijedve. De hogy egy kicsit mégis csak szepeg, azt elárulja, mikor már az utolsó pillanat államát idézi s azt a gondviselést, mely még mindig jóvátette azt, amit az osztrák telhetlenség és ostobaság elrontott. S hogy az

TÁRCA.

ÚJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JÓKAI MÓR.

A megcsalt férj.

Jaj de banális egy cím! Hisz ilyen van minden évszakban egy millió. A kerek világon mindenütt van az bőven.

Nem! Ilyen nem volt, csak egy, nem is lesz több soha. Érdemes lesz meghallgatni a történetét.

Amint Negrotin elhagyta a lipovai kastélyt s átköltözött saját valkóvári kastélyába, amint lakhatóná idomított, Natália tanácsadó nélkül maradt. A férje egészen emancipálta magát az asszonyi uralom alól. Lovak és hölgyek dolgában a feleségnek semmi szava.

A szó ugyan nem maradt el, de annak semmi sikere nem volt. Zsémbelest, perpatvart rengeteg mennyiségben elbir egy egészséges konstitúciójú férjnek a gyomra. „Pörölj magad magadnak!” — ez volt az ismeretes örmény bácsinak a jelszava, amit azóta nagyon sok kegyes családapa tűzött fel a zászlajára.

A szecének mindennap megújultak. Természetesen az asszony részén volt az igazság. De hát mit ér az igazság a tetteles hatalommal szemben? Hogy vétkek követtetnek el? — De hát vétkezni csak kell! Hát mirevaló az élet? A föld még most is paradicsom s nem őrzi többé a ka-

puját a lángpallosos kerubin. Csak a belépti díj drága.

Natáliának senkije sem maradt más, mint Lyubissza, akinek a keblébe keserűségét kiöntse. Az éppen arravaló volt.

Ugyanannál voltak letéteménybe elhelyezve Tihamérnek — nem a nyílt panaszai, hanem a titkos vágyai. Ő volt a közvetítő (hogy kíméletese kifejezést használjunk), ő ismerte a „brettlit.”

Amint Negrotin lemondott a jószágigazgatóságról, Tihamérnak azzal is megszaporodott a jövedelme: megmaradt az igazgatói százalék.

S ahogy szaporodik a jövedelene, úgy fogy a hűség. Ez már csak aritmetikai szabály. Bolond példabeszéd az, hogy „szerencse a játékban, szerencsétlenség a szerelemben”; a szerencse a gyémánt s annak arany a foglalatja.

Nyerj csak a kártyán, a börtén, a rületen, a turfon egy vagyont, majd meglátod, hogy mennyi szeretőd támad; — vesztésd el csak rajta a vagyonodat, majd meglátod, hogy mind ott-hágy.

A nagy császárvárosban legújabb tünemény volt egy párisi ballet-és opera-staggione. A magasabb deszkákon működött, az opera comiqueban. Két elsőrendű starja volt: madame Rigolboche és mademoiselle Lucile, mind a kettőért bomlott a férfivilág. Amaz szilaj, tüzvéru maenade volt, emez szende, ideális tündér. Amaz csak „drága”; de emez elnyerhetetlen. Csoda a táncosnők országában.

Egyike az előadott darabjainak különösen nagy hirre kapott: „A Brahma és bajadér”, opera volt és ballet. A férfi-szereplő énekelte, a nő szereplők lejtettek. Költőileg szép volt maga a szó-

vege is. A Brahma leszáll a földre, meg akarja ismerni, hogy mi hát az, amiért oly nagyon szeretik a halandók ezt a zöld planetát? Bajadérnek közé jut, akik táncukkal versenyeznek az isteni férfialak kegyéért. A Brahma énekl a táncokisérő dalt: „Ganges szép vidékén És buja mezein Vigyabban él az ember. S édesben alszik el, Iol minden azt susogja, Itten szeretni kell”. Végre a szelid tündér győz plasztikus táncával a szilajvérű, ésbontó szokkellési felett s a Brahma Lucilet viszi magával a sátorába.

Hát ez a sátor irigylésreméltó lehetett.

Csakhogy ahhoz Brahma legyen valaki, hogy ennek a függőyei összehorjuljanak fölötté.

Natáliának mindent megirtak Bécsből (ott volt a sok irigykedő versenytárs), hogy Tihamér hogy hordja kocsiszámra a drága virágokat Lucile kisasszonynak minden előadásra, hogy kisíri a művésznőt az utcán, hogy áll meg vele a grabeni szegletbolt előtt, melyben a leghirebb ékszerészkirakat pompázik s tanakodnak együtt a drágaságok felett.

Natália kétségbeesve sietett mindezt közölni Lyubisszával.

Lyubissza asszony korábban és alaposabban tudta mindezt. Még eredetibb kutforrásból: magától Tihamértól.

— Hát ha akarsz és megengeded, én adhatok neked ebben a kényes életkérdésben kioktatást; ha megfogadod, te magad veszed hasznát.

— Kérlek szépen.

— Hát előrebocsátom, hogy az élet nagy versenyében mindig a bajadérnak van előnye a hitvestárs fölött s ennek legelsőbb is maga a feleség az oka. A feleség férjével szemben érzé-

osztrák sajtó teljesen átérzi a magyar miniszterelnök nyilatkozatának komolyságát, az kitészik az ideges gyorsaságból, melylyel a fekete pápaszemet ledobta az orráról. Neki van szüksége a rózsaszínű pápaszemre, nem akar már fenyegetőzni, csak magát akarja vizsgáltatni és bátorítani. Ne zavarjuk benne.

Koerber pedig, akinek jöttét-mentét az osztrák sajtó mindig új hangversenydarabokkal kíséri, egyet mindenesetre a külsőségekből is konstatálhat. Magyar kollégája teljességgel nem ambicionálja, hogy sajtó-muzsikával öntse bele az erőt és bátorságot. Tudja a szerepét, ismeri a gondjaira bízott érdekeket és teljesíti kötelességét. Ennyi az egész, de ebben az alkudozásban éppen elég. Valahogy pedig azt ne higgyék odaát, hogy a függetlenségi párt pünkösdi napján elhatározott akciója az önálló vámtérület érdekében a magyar kormány legtitkosabb óhajának felel meg, mert erősíti álláspontját. Szó sincs róla. Először és századszor ez az álláspont minden mesterséges támogatás nélkül önmagában is elég erős. De másodszer és ezredszer: mi magyarok nagyon jól látjuk, hogy a függetlenségi párt voltaképpen későn indul meg akciójával. Ugy jár vele, mint a magyar kereskedők, akik utaztatnak: — az osztrákok már letaroltak előttük a mezőt. A függetlenségi párt akar hangulatot csinálni az önálló vámtérület mellett? Mivel? Elvi kijelentésekkel? Szegény párt! Az osztrákok megcsinálták már ezt a hangulatot a vidéken és nem elvi kijelentésekkel, hanem szomorú példák, meggyőző cselekedetekkel. Ha van Magyarország hangulat az önálló vámtérület mellett, azt Ausztria maga csinálta s a magyar függetlenségi párt sohse csinálhatja jobban. Nem kell tehát a magyar kormánynak ilyesfajta támogatás, hogy álláspontja erősödjék. Az ő ereje az igazságban és a törvényben van. Azonfelül pedig abban az osztrák okvetetlenkedésben, melynek jóvátevésével elég baja lesz az utolsó pillanatban a gondviselésnek. De ha az utolsó pillanat államának sajtója bizik ebben a gondviselésben, bizunk mi is...

BELFÖLD.

Gróf Szapáry Gyula lemondása. Gróf Szapáry Gyula, a magyar delegáció alelnöke le-

keny, neheztel, durcás, ideges, minden csekélységért haragot támaszt, minden hibát szemrehány, szüntelen zsómbel, civódik; ha védekeznek, tűzbe jön, kellemetlen igazságokat vág a férj szemébe, minden tréfás szóért megnehezted, amit pedig férfiszáj olyan könnyen elojt, a haragot hidegre teszi, hosszan eltartja; ha panasza van, sir, átkozódik. Ha baja van, halni készül. És mikor a férj gyöngéd hízéggel közeledik hozzá, hidegen fogadja, érzeteli vele, hogy szeretete csak kötelesség.

— Tükröt tartottál elm.

— És most lásd meg, hogy mi van a tükröknek a hátlapján. Ott él és uralkodik a bajadér. Az mindig jókedvű, csapongó, vidám, csupa-sziv-nő. Maga kezdi el a tréfás beszédet, nem pirul, nem neheztel. Erős tréfára még erősebbet vág vissza. Tudja mimelni a forró szerelmet; bir minden eszközzel az érzéki vágyak felélesztésének, hűséges (a jelen pillanatra) s az a különbség közte s a feleség között, hogy az hűséges az egész életre, de nem tudja kimutatni; s aztán a bajadér tizféle alakra tud átváltozni s az mind elbűvölő. A bajadér azt akarja, hogy választottja az ő lángjai között éjjen el. Így aztán a feleségnek marad a hamu.

— Hát már most mi a te tanácsod? Mi az asszony dolga?

— Versenyre kelni az asszonynak a bajadérral!

— Én ahhoz nem tudok. Ki tanít meg engemet arra?

— Itt vagyok én. Hát hiába lettem volna Csárdás Lyubissza? Akarod kiragadni a mirtuszoszort a bajadér kezéből?

mondott az országos bizottság tagságáról, betegséget hozva fel lemondásának okául. Tagsági helyére gróf Esterházy Mihály főrendi póttagot hívták be, alelnöknek pedig hír szerint **Ernusz Kolomant** fogják megválasztani.

A miniszterelnök itthon. Széll Kálmán miniszterelnök, aki a pünkösdi ünnepeket Rátóton töltötte, ma reggel visszaérkezett Budapestre.

A kiegyezés. Bécsi tudósítók a következőket jelenti telefonon: **Koerber** miniszterelnök báró **Call** és **Böhm-Bawerk** miniszterekkel holnap délelőtt Budapestre utazik. Politikai körökben azt hiszik, hogy a kiegyezés dolgában javult a helyzet, s most már a két kormány között megkezdődnek az érdemleges tárgyalások. Reménylik, hogy ha újabb zavaros körülmény közbe nem jön, akkor a tárgyalások gyorsabban fognak haladni. A kormányhoz közelálló körökben hangsúlyozzák, hogy az osztrák kormány első sorban az osztrák iparnak védelmét akarja biztosítani az új vámtarifában és csak ennek elérése után tér át a kereskedelmi és vámszövetség tárgyalására.

A szolnoki mandátum. A petícióval megtámasztott szolnoki mandátum dolgában a Kuria II. választási tanácsában ma hirdették ki a határozatot. A Kuria elrendelte a vizsgálatot és pedig csaknem az összes vesztegetési, etetés- és itatási esetekre, melyek a petícióban foglaltaknak, beleértve **Kiss Ernő** képviselő személyes ténykedéseit is. De elrendelte a Kuria a bizonyítási eljárást az ellenkörünyben felhozott összes tényállásokra is. A kihalgatandó tanuk száma megközelíti az ezret. A vizsgálat vezetésével a budapesti itélőtáblát bízták meg.

Az elmaradt Götterhalte. A *Bud. Tud.* a következő ítéhvitalos jelentést tette közzé:

Abból a körülményből, hogy a lovagjáték második estjén **6 főségre** érkezése alkalmával a katonazenekar nem játszotta a néphimnuszot és **6 főségre** távozásakor sem játszották, néhány ellenzéki lap azt a következtetést véli vonhatni, hogy a mértéktadó körökben ezental a néphimnusznak Magyarországban való előadásától eltekinteni akarnának.

Felvilágosításul jelenthetjük, hogy az e részben fennálló szabályokon semmi változás sem történt és hogy senkinek sincs szándékában, hogy ilyen változás történjék.

Tény csak az, hogy **6 főségre**, midőn a karusszal második előadása reggelén az illető udvari közegek szóbelileg az est iránti rendeleteit kiadni méltóztatott, egyuttal minden vonatkozás nélkül az ebből vonható következtetésekre, csakis tekintettel arra, hogy akkor a lehetőség nem volt kizárva, miszerint **6 főségre** az előadásra valamivel későbbben érkezik és arról valamivel korábban távozik és mert az előadást magát semmiképp sem akarta zavarni, azt a rendeletet adta ki,

— Akarom.

— No hát tégy le a kezembe kétezer forintot, — nem nekem kell: visszakapod, aztán járj el hozzám leekékre. Jót állok a teljes diadalról. Nézd körül magadat az álló-tükör előtt. Bizol e magadhoz?

Natália megnézte magát a tükörből minden oldalról: „bizom.“ (Folytatása következik.)

Csók és kenyér.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: **Feszl Géza.**

Európa nem eszöndes többé!

Háborog ismét, de nem úgy, mint régen. Nem eszmékért, nem ideálokért, hanem kézzelfogható realitásért folyik a küzdelem. Nem a szabadság, hanem a kenyér jegyében eszták a vén Európa. Változatos egymásutánban hol itt, hol ott zúgnak el forradalmak. Részletekben törleszti a harci kedvet, parcellis részletekben rója le a tömegküzdelem adóját. Alighogy egy kissé lecsöndesült a kultúrföldön, a nagy gyártelepek otthonában az inség-océán háborgása, máris újból hullámszik ugyanez a nagy feneketlen nemzetközi tenger ott fenn, éjszakon, a vadvidékek éhező rabzólgói közt, a hőmézők birodalmában. És ha ez is lecsöndesült, akkor spanyol- vagy portugál-földön úti föl fejt a lázadás.

A progresszív adó Európa szemhatárán késik, helyette beköszöntött a progresszív nyomor. Ez a világtörténet legújabb panorámája.

Hozsanna néked, ó Nemtől! Te vagy az események változatoságának nagy poétája, a krónikák érdekességének és folytonosságának Géniusza: — ó Föld-szellem! Te vagy az, aki az emberi szellem mulatattása céljából szinpopmában gazdaggá teszed az emberiség szenvedéseinek

hogy ezuttal a katonazenekar a néphimnusszal nem fogadja és azt távozásakor se játszza. Ez és semmi más nem volt oka annak, hogy a néphimnusz ezuttal elmaradt.

A tisztviselők fizetésjavítása. A pénzügyminisztériumban egy állandó bizottság foglalkozik az állami tisztviselők fizetése rendezésének kérdésével már hosszabb idő óta. Ebben a bizottságban részt vesznek **Gränzenstein** Béla és **Toepke** Alfréd államtitkárok, **Popovits** Sándor és **Pap** Elek miniszteri tanácsosok, továbbá a többi minisztérium részéről a kiküldött megbízottak. Ez a bizottság mint törvényelőkészítő, konzultatív testület működik. Munkálatainak alapján azután a pénzügyminisztériumnak költségvetési, pénzügyi és számviteli (első) ügyosztálya tüzetes törvényjavaslatot fog kidolgozni az állami tisztviselők fizetésének rendezéséről. Ezt a javaslatot tárgyalja majd a minisztertanács és **6 főségre** hozzájárulásával ezt a megállapított törvényjavaslatot betorjesztik a képviselőházhoz.

Ennek a bizottságnak működéséről megjelent különféle hírekkel szemben a *Magyar Nemzet*, a mi tudomásunk szerint is jó helyről vett értesülése alapján azt írja, hogy a bizottság már igen közel van működésének befejezéséhez. A bizottság igen szorgalmas, fáradságtalan munkásságot fejtett ki. Tárgyalta és feloldozta az állami tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó összes kérdéseket, úgy, hogy ebben az ügyben fölmerülhető kérdések minden tekintetben ki vannak merítve. De nemcsak a kérdések elvi részét állapította meg, hanem a fizetésrendezés, a mostani fizetés fölemelésének különböző módozataira vonatkozólag külön-külön kidolgozta a gyakorlati keresztülvihetőség szempontjából szükséges számításokat. Ettől a fizetésrendezési akcióitól teljesen függetlenül történik annak a több, mint három millió koronának felhasználása, melyet az idei budgetben már megszávtak a fizetésjavításokra. Erre az összegre nézve teljesen szabad kezét hagyták a pénzügyminiszternek.

Képviselőválasztások. Baranyavármegye központi választmánya a pécsvárad kerületben június hó harmadikára tűzte ki a választást. A kerület mandátumáért dr. **Egry Béla** függetlenségi és **Vedeika Mihály** néppárti versenyeznek. Ugyancsak függetlenségi programmal lép föl **Keménydi** pécsváradit földesgazda is.

Zircről jelentik: A pótválasztás határnapjával Veszprémvármegye központi választmánya május 27-ét tűzte ki. Előreláthatólag nagy küzdelem lesz **Udvari** Ferenc néppárti és **Hunkár** Dénes szabadelpvüparti között, akihez most a mult választáson kisebbségben maradt függetlenségi jelölt választói is csatlakoztak.

A szerb egyházi kongresszus. A karlócai szerb egyházi kongresszusra a *temesvári* kerület szerb vá-

történetét, a históriát. A te perrad a tényeknek kontrasztokban bővelkedő sorozatát írja rá az események táblájára, a föld felületére. Főirod és letörölő... A te szintaxisod a tények logikája, a te ihleted a munkára és alkotásra sarkaló hajlam, a te ötleted és cinikus fordulatod a rombolásra serkentő ösztön. Amazzal fölépited, emezzel talán majd összezuzod a kulturát.

Főlirtad és majdan letörölő...

Nyomorral küzködő rongyos nép az egyik — és csillogó egyenruhákba bujtattott parasztok a másik oldalon hadakoznak egymással. Egyazon emberanyag ez is, az is. Itt is, amott is az isten-adta nép, a profanum vulgus üt és vérzik. Az emberanyag egy, de kétféleképpen van dekorálva. Fix bér, állandó zsold az egyik csoportnál a helyzet szignatúrája és az ezzel együtt járó zsinóros öltözet. Fix nyomor, állandó nélkülözés a szembenállók osztaléka és az ezzel együtt járó cafat, rongy, piszkos, éhség, vadság és gyűlölet.

Közapor és vitroleső támadja az uniformisban harcolókat, míg a sokféle tarka-barka néptömeg toprongyos vitézeit puskatüz és puskatus öli és nyomorítja. A keményebb koponyákon a puskatus egyet koppan, a gyöngébbeken — recsen. Es a kilocsent szürke agyvelőfoszlányokat meg a fejedelmi színű vért, ezt a legelősebb bi-bort, a kidöntött utcai lámpákból kiáradó légszesznek lobogó lángja világítja meg.

Es mig ott alatt, az alacsony népregegek táborában az inség forradalma a kenyér jegyében zug, addig a magasban, valamely toronyrak jól megvédett tetején — két turbékoló galamb csökolizik...

De nem a békét jelenti ez a két galamb, hanem: a szerelmet.

Különös, bolondos kép! Különös, bolondos kérdés bontakozik ki belőle!

Vajon e két jelenet közül melyikben rejlik a világtörténet sulypontja? — Vajjon a csók vagy a kenyér jegyében forognak-e a história döcögő

lasztói tegnap választották meg heves küzdelem után Theodorovics Mihály radikális jelöltet. A papi kiküldött Rádovics Milibó liberális jelölt lett. A radikális párt Madosban és Mohrinban is győzött. — Az aradi kerület egyházi képviselőül Milin Pál basahadi lelkeszt, világi képviselőül pedig Lung Péter baltayai gazdálkodó választotta meg, mindkettő radikális. — Nagy-Becskereken dr. Gyorgyevits Milos liberális választották meg a radikális Gavrila Emil budapesti ügyvéd ellenében. — Nagy-Ekirdin választáuk Bogdán Márkó liberális fog győzni Eremics Pál radikális ellenében.

Magyar delegáció.

Budapest, május 20.

A magyar delegáció ma délután négy órákor teljes ülést tartott, amelyen hosszabb vita után elfogadták báró Dániel Ernőnek az albizottsági ülések nyilvánosságára vonatkozó indítványát.

A plenáris ülés után az egyesült négyes albizottság ülésezett és letárgyalta a bosnyák költségvetést.

Ezen kívül ma ülést tartott a hadügyi albizottság élelmezési szűkebb bizottsága is. Részletes tudósításunk a következő:

A delegáció teljes ülése.

A magyar delegáció ma délután négy órákor gróf Andrássy Gyula elnöklele alatt teljes ülést tartott, amelyen jelen voltak gróf Goluchowski, báró Krieghammer, Kállay Béni közös miniszterek, báró Spanu, a tengerészeti osztály vezetője, továbbá Szöll Kálmán miniszterelnök és báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter.

Az ülés napirendjére báró Dániel Ernő indítványának tárgyalása volt kitűzve. Az indítvány értelmében a delegáció albizottságainak ülésein a törvényhozás tagjai halgatók gyanánt résztvehetnek, kivéve az albizottságok zárt üléseit, amelyek az albizottság elnökeinek vagy két tagjának, vagy egy miniszternek óhajára elrendelendők.

Gróf Andrássy Gyula elnök az ülést megnyitván, felolvastatta a múlt ülés jegyzőkönyvét s jelenti, hogy gróf Szapáry Gyula betegsége miatt elutazni kénytelen s lemondott az alelnöki tisztéről és a delegáció-nális tagságáról. A négy főrendiházi póttag közül sorshuzás útján gróf Esterházy Mihályt hívják be a lemondás folytán az országos bizottságban megüresedett helyre. Alelnökök a következő ülésen választanak.

Báró Dániel Ernő eltagadásra ajánlja a múlt ülést tett indítványát.

Holló Lajos indítványt nyújt be egyrészt, hogy az albizottság többsége esetről-esetre határozza meg, hogy ülés zár-e vagy nyilvános, másrészt, hogy a lapok kívánságára hirlapírók jelen lessenek a nem zárt albizottsági üléseken.

Szentiványi Árpád nem érti, hogy miért akar

a függetlenségi párt hallgató lenni ott, ahol résztvenni a tanácskozásban nem szándékozik. O az egész kérdést nem tartja oly fontos dolognak, hogy ez iránt külön plenáris ülésen kelljen határozni. Ez az itt tervezett reform különben ugy sem léphet ebben az állászatban életbe. Hozzájárul báró Dániel Ernő indítványához.

Berzeviczy Albert szintén elfogadja báró Dániel indítványát, de azzal a stílusmódosítással, hogy részt vehetnek helyett lehetnek jelen tétessék.

Rakovszky István támogatja Dániel indítványát, de Holló indítványát is ajánlja.

Ernusz Kelemen elfogadja báró Dániel indítványát.

Klobuszky János azt kívánja kimondani, hogy a képviselők mint hallgatók csak a karzaton foglalhassanak helyet, mert a teremben a halgatóság esetleg zavarhatná a tanácskozást.

Holló Lajos újabb felszólalása után Szentiványi Árpád ellenzi azt, hogy hirlapíróknak megengedjék az albizottsági üléseken való jelenlétét, csak a gyorsírókat tartja bebocsátandóknak.

Gróf Keglevich István ellenzi az indítványt. Báró Dániel Ernő Berzeviczy módosítását elfogadja, de Hollót ellenzi.

A bizottság elfogadja báró Dániel Ernő indítványát, Münich Aurél szövegezésében, Berzeviczy Albert módosításával.

A bosnyák költségvetés.

A bosnyák vasuti politika az utóbbi két esztendőben sürően foglalkoztatta a magyar közvéleményt. Heves küzdelmek folytak sajtóban, parlamentben, miniszteri tanácskozásokban a tervezett új vasutvonalakért. Es csak az imént, a delegáció megnyitásával összeesőleg, tárgyalta a képviselőház azt a törvényjavaslatot, amely ezekről a vasutvonalakról intézkedik. Az ellenzék, mintegy visszhangjáról a sajtóban elhangzott panaszoknak, erős támadást intézett Szöll Kálmán miniszterelnök és Kállay Béni közös pénzügyminiszter ellen. A támadás kiinduló pontja, hogy a tervezett vasutak nem elégítik ki, sőt egyenesen megkárosítják a magyar közgazdasági érdekeket. Kapcsolatosan azután szó volt azokról a súlyos terhekéről, amelyeket Bosnyákország és a Hercegovina általában, a bosnyák-hercegovinai vasutépítés pedig különösen Magyarországra ró. Szöll Kálmán miniszterelnök — amint ma Kállay Béni is kiemelte — briliánsul megfelelt a képviselőházban minderre a támadásra és vádaskodásra. Mig Kállay Béni közös pénzügyminiszter a delegáció egyesült négyes albizottságának mai ülésén mondott beszédében mutatta ki a bosnyák-hercegovinai kormányzati és vasuti politika ellen emelt kifogások alaptalanságát és tarthatatlanságát.

Reánk nézve természetesen a magyar érdek a döntő ezeknek a kérdéseknek az elbirálásánál. Habár nem szabad elzárkóznunk azon szempont

indoklatsága elől sem, hogy a magyar érdek mellett Bosnyákország és a Hercegovina érdeke, valamint okkupáló-társunk: Ausztria érdeke is jogosan kívánhat figyelembevételt. Lássuk tehát a magyar érdek szempontjából, miképpen indokolja Kállay Béni az 6 vasuti politikáját.

Mi a magyar részről fölhozott panasz?

Először, hogy már régen meg kellett volna építeni a rendes sinközú vasutat Samácson át Szerajevóig. Másodszor, hogy a tervezett bugojno-arseno-spalatói összeköttetés megkárosítja Fiumét, elterelvén a bosnyák-hercegovinai forgalmat Fiuméből Spalatoba és azonföli kaput nyit az osztrák iparcikkék előtt, úgy hogy ezek Spalaton át a bosnyák-hercegovinai piacokra tödulván, egészen ki fogják onnan szorítani a magyar iparcikkéket.

Kállay bátran szembenéz az intézkedéssel a vádakkal és bebizonyítja, hogy az 6 eljárása, a magyar érdek szempontjából kifogás alá nem eshetik, sőt a bosnyák-hercegovinai vasutak és vasuti politika egyenesen Magyarország közgazdasági javára szolgálnak, amennyiben mi magunk okosan föl tudjuk használni azokat.

A rendes sinközú vasuti összeköttetés kiépítése Budapest és Szerajevó között nem Kállay Béni mult. Ezzel egészen méltatlanul vádolják őt. Szinte szenzációsan hatott a négyes albizottság tagjaira, amikor a közös pénzügyminiszter előadta, hogy azt az ugynevezett Hitelbank-tervet, amelynek megkísztéséről a bosnyák vasuti törvényjavaslat minapi képviselőházi tárgyalása alatt is annyi szemrehányást kellett hallania, éppen 6 inicitálta annak idején. A Hitelbank az 6 kezdeményezésére nyilatkozott hajlandónak arra, hogy garancia nélkül kiépíti a szentlőrinc-samacdoboji vonalat. Ha Kállay Béni terve sikerül, ugy régen megvalósul az a magyar kívánság, hogy Budapest rendes sinközú, a mostaninál rövidebb összeköttetéssel kapjon Szerajevóval. Az akkori kereskedelmi miniszter azonban nem helyeselte a tervet, mert a magyar államvasutak egyéb fővonalaira károsnak ítélte azt. Ezért késett ez a vasutépítés egészen mostanig és nem Kállay Béni akadémikusdása miatt.

A bugojno-arseno-spalatói vonalról nyíltan beismerte Kállay Béni, hogy az első sorban bosnyák és dalmát érdek. De kimutatta egy szersmind, hogy indokolatlanok azok az aggodalmak, amelyek Magyarországon ehhez a vonalhoz fűződnek. Ausztriának egyáltalán nem fog az annyit használni, mint mi hisszük. Kitészik ez abból is, hogy amikor ez a terv először fölmerült, akkor éppen az osztrákok ellenkezésén szenvedett hajótörést. Azonföli a spalatói összeköttetés kiépítése után is minden relációban Budapestet át közelebb lesznek érhetőek a bosnyák-hercegovinai piacok, mint Spalaton át. Egyáltalában nem kell tehát attól tartanunk, mintha ez a vasut arra szolgáltana, hogy kizorítsa a magyar ipart a megszolgált tartományokból. Ellenben a dalmát forgalmat bele fogja kapcsolni a magyar államvasutak hálózatába, amiből nagy közgazdasági

szekerének nyikorgó kerekerei? Vajjon melyik a magasabb rendű faktor, melyet kell, hogy aláztatos cseléd gyanánt kiszolgáljon a legbüszkébb és a legnagyobb hatalom: az emberi ész?

És ha fejtegetjük is a kérdést, ki vagy mi adja meg rá az illetékes választ?

Talán a közvélemény, ez a rettenetes lomtár, melyben, amíg ki nem forrott, benne van minden hit, eszme és álláspont s éppen ezért tulajdonképpen semmi sincs benne?! Ha pedig kialakult az abszolút többség a közvéleményből, akkor meg ismét a fanatikus egyszáltság juttott tulsulyra, melyet azután a szakjrendszert meg az ostoba visszhang visz előbbre?!
Nem. Nem a közvélemény!

Talán a politika gyepeltartói, a nagy államférfiak, akiknek ajskán művészetét magasztosul — a hazugság?! A valóság letagadásának és a látzat fölépítésének eme előkelő büvészei, akik a nagy szaktekintély hagyományához hiven még mindig Potemkin-falvakat építgetnek?!
Nem! Nem az államférfiak!

Talán az elméleti tudomány, mely a multakon kérdőzik, a jövőről ábrándokat sző és a jelennek szociológiai kérdésein éppen csak annyira töpreng, mint a tudásnak azon a másik, egyenrangú problémáján, hogy vajjon a holdnak, a földgolyó e lektörtt rabjának tulsó felén ugyanolyan kiégett kráterek vannak-e, mint az innessen, vagy pedig vegetáció, élet, észlény és tudomány okvetetlenkedik-e rajta, éppen ugy, mint itt mi nálunk?
Nem! Nem a tudomány!

Nos hát, ha te, a népszava, melyre sikerült ráfogni, hogy istenszava, se az országok futtató versenyének sportifériái, a politikusok, se a gyakorlati életbölcsegek eunuchjai illetőleg az elméleti tudomány héroszai nem illetékesek, akkor vajjon ki vagy mi dönti el a kérdést hitelesen?
Pedig van fórum, mely hitelesen és illetékesen dönt el a kérdést.

A közvélemény, a politika és az elméleti

tudomány külön-külön nem illetékesek ugyan a megfejtésre, de együttesen igen!

A népakarat — legalább ezt mutatja a látzat és ezt hirdeti az optimizmus — a politika gyepeltartóinak vezetése és az elméleti tudományok eleven lexikonjainak segédkezése mellett a törvényhozás termeiben érvényesül. A törvény-cikkelyekben — ismét csak az elmélet szerint — praktikussá válik a tudományos teória, mert egyesül vele a népakarattól kisugárzó egészséges paraszt-ész, még pedig a magasabb politikai bölceségnek patronátusa alatt.

Hol volna otthon az okosság és az igazság, ha nem a törvényalkotás csarnokaiban?

Lássuk hát, hogy mit mondanak az emberi bölcsesség és igazságszeretet dolgozó-műhelyeinek megszentelt gyártmányai: a törvények? Mit mond, mit tanít, mit hirdet erre nézve a társadalmi élet összekülönbözőseinek, érdekelletéinek, differenciáinak nagy korrekora? Az itlékezések legkomolyabb és legtanulmányosabb foruma? Az enyém és tied, a tilos és szabad, a bűn és ártatlanság, a jog és jogtalanság legilletékesebb kritikusa? A szociális élet rendbomlásának és tulkapásainak oktató, javító és tanító mestere, — az igazságszolgáltatásnak modern orákuluma: a büntetőtörvény? Hogyan és mennyiben különbözteti meg a büntetőködex a csók és a kenyerjegyében elkövetett rendbontásokat és jogcsorbításokat egymástól?
Mit mond, mit tanít, mit hirdet?

Semmit! Egy betűvel sem emlékezik meg a kettő között mutatkozó eltérésről, különbségről, motívum-differenciáról! Ezt a különbséget a büntetőködex cirkulusai nem is érintik! A hallgató böles módjára némán, minden szó, minden utbagyázás, minden kitanítás nélkül átengedi a kérdést „a szabad és független lelkiismeretnek.” A szabad és független lelkiismeret nevében pedig — az esküdtszékek ítélnék. Az esküdtszékek, vagyis — a közvélemény.

A közvélemény, melyben benne van

minden hit, eszme és minden álláspont és éppen ezért tulajdonképpen semmi sincs benne. Az a közvélemény, mely, ha kialakult benne az abszolút többség, akkor a fanatikus egyszáltság juttott tulsulyra és az eszmék divatja szük látókörű zsarnoki hatalommá változik át általa. Az eszmék divatjából alakulnak ki az uralkodó rögeszmék.

Manapság az eszmék divatja még mindig a csók jegyében áradozik s azt a gyöngéd elnézést és mosolygó szelidséget, melyet a bűnre senkinek egyik motívummal, a csókkal szemben kifejt, tulszigorral ellensúlyozza, mikor a kenyerjegyében elkövetett bűnök fölött ítélt.

Ha a modern esküdtszéki verdiktékből vezetjük le a konzekvenciát, akkor a világtörténetet sulypontja nem a kenyer, hanem a csók jegyében rejlik. Természetes!

Hiszen az esküdték nem földszagu parasztkok, hanem művelt urie emberek. Az 6 jelvényük nem a buzakalás, hanem az a róza, mely a gomblyukban diszeleg. A róza a csók jegyében illatozik és poézist lehel, míg a buzakalás csupán a prózai szükségnek fodezetét jelképezi.

A modern esküdtszékek „fölvilágosult tagjai” tehát kellő érzékel viseltetvén a szép és fenékolt iránt, verdiktjeikkel az uralkodó rögeszméknek, a divatos áramlatnak, az emberiség rózsás korszakából fennmaradt poetikus hangulatoknál hódolnak.

E divatos áramlattal szemben e sorok írója folytatódatosan egy szerény és igénytelen különvéleményt fog kockáztatni.

Ugy véljük, hogy nemsokára még egy másik különvélemény nyel fog föllépni — az Idő vagy, ha úgy tetszik, a história, vagy a Földszelleme — vagy a tények logikája — vagy a lektörtt erdifferenciák fölszabadulásának evolúciója! — egyezőval: a közelgő jövő.

Ez a különvélemény azonban aligha lesz szerény és igénytelen. Nyers, durva és parancsoló lesz az, mint a villámcsapás.

Ansztriának nem használ oly mértékben, hogy az a magyar forgalmat veszélyeztetné. Közvetlen haszna abból Boszniára és Dalmáciára hárul, közvetve pedig Magyarországnak az a haszna, hogy Spalatóban második kikötőt talál, melyen át olyan időben, mikor Fiume maga az egész forgalmat lebonyolítani nem bírja, terményeit könnyebben exportálhatná.

Ami a sandzsaki vonalat illeti, az a legelső években Boszniának nem fog valami nagy hasznot hozni. Kifejtéi ezután a vonalnak nemzetközi fontosságát, amelyet Széll Kálmán miniszterünk a vasúti javaslat tárgyalása alkalmával oly lényesen kidomborított. Későbbre azonban, amennyiben délnyugati Szerbia forgalmát is illeteli és Boszniában magában is oly vidéket fog a forgalom keretébe vonni, amely eladdig attól el volt zárva, a vonal határozott javulása előrelátható.

Hieronymi Károly a Bosznia áruforgalmi statisztikai adatoknak jövőre a delegációs nyomatványokkal a bizottsági tagok közt való szétosztását kéri.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter ezt szivesen kitáltasba nyúzni.

Hieronymi Károly visszatérve a vasúti kérdésre, nagy elismeréssel nyilatkozik a miniszternek főleg vasúti politikájáról, amely nagy sikerekkel koronázott közgazdasági politikájának lénypontja.

Müncheni Aurél előadó Hegedüs Sándor határozati javaslatának intencióit egyetértéssel tekintette arra, hogy az abban foglalt kívánás az albizottság körén kívüli álló tényezők hozzájárulásától függ, a határozati javaslat elfogadását célravezetőnek nem tartaná, hanem ajánlja, hogy az albizottság jelentésébe vételessé be legyen foglalva, amelyben a zárszámadatok előterjesztésére vonatkozó óhajnak kifejezés adandó és kijelentették az is, hogy a közös pénzügyminiszter nyilatkozata szerint az ő részéről semmi nehézség sem áll utjában annak, hogy ezek a zárszámadatok előterjesztésnek.

Széll Kálmán miniszterelnök utána arra, hogy az osztrák delegáció költségvetési albizottságába hasonló határozati javaslatot proponáltak, de a delegáció elrejtette. Kivánatosnak tartaná a szót, hogy a határozati javaslat lényege el ne ejtessék és azért az előadó által proponált módot maga is helyesli.

Hegedüs Sándor az elintézésnek ebbe a módjába a maga részéről is belenyugszik.

Ezután az előirányzatot általánosságban elfogadták és a közös pénzügyminiszternek Bosznia és Hercegovina vezetése körül szerzett érdemeit elismerést szavazták, Hegedüs Sándor határozati javaslatára névbe pedig az előadó javaslata értelmében határoztak.

Ezután az előirányzat részleteire kerülvén a sor, ezeket lényegesebb észrevétel nélkül elfogadták.

A hadsereg szükségletét.

A magyar delegáció hadügyi albizottságának élelmezési és ellátási szűkebb bizottsága ma délelőn Hegedüs Sándor elnöklete alatt ülést tartott.

Az élelmezési cikkelnél a tebrurái és márojuai árfolyam tételeit vették a alapú és a preliminár ezeket nemcsak hogy meg nem haladja, hanem sok tekintetben igen számottevő mértékben el sem éri.

A nyersterményekről ötven százalékos eddig is direkté a termelőktől vásárolták be s most is fennmaradt az az intenció, — többeknek és különösen Hegedüs Sándornak a hozzájárulása után — hogy a termelőknél teljes mértékben lehetővé tétessék terményeiknek a katonai kímestár révén való értékesítése. A ruházati cikkelnél (bakancs, stb.), a bizottságnak az volt a kívánása, hogy a magyar iparosok részére az önálló versenyt biztosítsa s ez a tételek elfogadásánál, alkalmas módon, kellő súlylyal kifejezésre is jutott.

Külügyi vita a plénumban.

A Budapesti Tudósító jelenti: Miután a külügyi költségvetésre vonatkozó bizottsági jelentés eddigre nem volt hitelesíthető, a magyar delegáció holnap nem veheti teljes ülésben tárgyalás alá a külügyi költségvetést. A magyar delegáció egyébként csak csütörtökön, 22-én délelőtt tart teljes ülést, hogy hitelesítse az említett jelentést.

KÜLFÖLD.

Vuics újra miniszterelnök. A szerb kormányválságról küldt, hogy csupán formális természetű. Vuics beadta lemondását s most újra Vuics Szerbia miniszterelnöke. Pasicnak nem sikerült a kabinetalakítás, különösen mikor az utolsó pillanatban Nikolics Andra, a Párisból hazahívott szerb követ kijelentette, hogy nem fogadják el a külügyi táraát. Így a király újból Vuicsot bízta meg a kabinetalakítással. Vuics az elnökségen kívül a külügyi táraát tartja meg; a pénzügyi táraát a kabinetből nemrég kilépett Popovics Nika vállalta el, a közoktatási táraát pedig Tamenkovics Dragutin volt igazságügyminiszter. Az igazságügyi táraa Minicsics Aroné, a kereskedelmi pedig Nikolics Gyókök lesz. Antonics hadügyi, Stefanovics Nikola belügyi s Velimirovics Péter központiügyi miniszter megmarad az új kabinetben, amelynek így négy radikális, három haladópartíi és egy semleges tagja lesz.

Nemzetiségi vereség Bécsben. Az osztrák partvidéken lakó délszlávok és olaszok politikai harcokban nagy szerepe van a bécsi egyetemen tanuló partvidéki ifjuságnak. Tegnap este Bécsben vagy száz

délszláv és olasz ifju összeverekedett az utcán; a rendőrség azonban szétugrasztotta őket. Késő este egy kávéházban szintén vagy száz diák verkedett egymással; itt már a rendőrségen kívül a mentőknek is volt dolguk: három könnyen sebesült horvát ifjat kórházba szállítottak.

Az amerikaiak Vilmos császár ellen.

Vilmos császár kedves meglepetést akart szerezni az Unió polgárainak azzal, hogy Nagy Frigyes bronzszobrát ajándékozta az Egyesült-Államoknak. Ennek a leleplezése természetesen nagyszerű céccal, fényes bengáli tűzzel járt volna. Amde a bengáli tűz patrónjai visszafelé sülték el s — Vilmos császár találták. A szobor-ajándék ugyanis épp ellenkezőjét érte el a német császár, mint amire célozott: rokonszenve vetett ellen-szenve aratot. Egy new-yorki távirat szerint ugyanis az Egyesült-Államok egész köznépsége föleudult a német császár ellen, legfőképp ama szándék ellen, hogy Washingtonban felállítsák Nagy Frigyes szobrát a közvélemény céljában azt tartja, hogy a szoborajándék célja az volt, hogy a császár illő alkalmat találjon az Egyesült-Államok meglátogatására. Hogy csakugyan volt-e a császár célja, azt bajos volna megtudni. Roosevelt elnök annyira angasztalta már magát a szobor elfogadása mellett, hogy most kénytelen-kelletlen valamely közvetítő indítványt kell keresnie a diplomáciának, hogy az amerikai nép és Vilmos császár akarata egyelőt kielégíttessék.

Kormányválság Franciaországban.

A párisi Havas-ügynökség fag, cs. szűkszavusággal jelenti le ma Waldeck-Rousseau közelebbi lemondását. Megerősítik — ugymond — azt a hírt, hogy Waldeck-Rousseau miniszterelnök, minthogy programját bevállotta, elhatározta, hogy június elséje előtt beadja lemondását és új kabinet akitását ajánlja Loubet elnöknek. Waldeck-Rousseau erről a szándékáról állítólag már a legutóbbi ülészek berekesztésekor értesítette miniszterétársait, az elnöknek pedig elutazása előtt való napon közölte szándékát. Az új kabinet megalakulásáig a mostani minisztérium fogja intézni az ügyeket. — A hír, hogy amint itt közöljük, sokkal aggasztóbbnak hangzik, mint amilyen talán valójában. Ha Waldeck-Rousseau csakugyan úgy fog eljárni, amint a Havas-ügynökség bejelenti, ez még nem jelent föltétlenül kormányváltozást. A cár vendéglátó udvarából hazaérkező Loubet elnök mindeu valószínűség szerint újra Waldeck-Rousseau és miniszterétársait fogja megbízni a köztársaság kormányzatával s Pétervárról olyan prestíget fog hazahozni saját személye és a kormány számára, hogy az a pusztán csak formai lemondás csak még jobban meg fogja erősíteni a kabinet állását az összeüldöző új képviselőház előtt.

A vilnai merénylet.

Tegnap egy rövid távirat jelentette, hogy Wahl tábornok, vilnai kormányzó ellen Vilnában merényletet követelt el egy Zecker Hersh nevű ember. Ez a merénylet nyilván ismet csak annak a széleskörű politikai forrongásnak egyik véres epizódja, amely egész Oroszországot lázban tartja. A lengbergi Drennik Pólski petervári távirata a kormányzó ellen elkövetett merényletet a következőképpen adja elő: Wahl tábornok vasárnap éjjel a cirkuszban volt, ahonnan néhány percel éjjel előtt távozott. Az elegans páholyközönség utána sietett. Abban a pillanatban, mikor a kormányzó kocsijába akart szállni, egyszerre egy ember, aki alig öt lépésnyire állt tőle, revolverből gyorsan egymásután kétszer ráolt s a tábornokot bal karján és jobb lábán megsebesítette.

A tábornok sebe nagyon veszedelmesnek látszik. A kormányzó közelében levő emberek rávetették magukat a merénylőre, aki harmadik lövést is akart tenni; kicsavarták kezéből a fegyvert s addig tartották, amíg rendőrök jöttek, akik megkötözték s a rendőrségre vitték. Elszállításra közben a tömeg rávetette magát s agyba-főbe verte. A rendőrség csak nehezen tudta a nép dühe ellen megvédelmezni.

A rendőrségen kihallgatták a merénylőt, aki azt vallotta, hogy Zecker Hershnek hívják és hogy Orosz-Lengyelországból való. Tetének okáról azt vallotta, hogy meg akarta bosszulni azt a sok kegyetlenséget, amelyet a kormányzó politikai vétéségek miatt letartóztatott embereken elkövetett.

Kétségtelen, hogy a forradalmi központi bizottság a kormányzó halálra ítélte. Ezt bizonyítja az is, hogy Wahl tábornok az utóbbi hetekben sok fenyegető levelet kapott; az utolsó levélben értesésre adták, hogy meg fogják gyilkolni. Plevha belügyminiszter is már több fenyegető levelet kapott.

A legújabb távirat szerint ma az orosz biro-

dalom hivatalos lapja a merénylőről írva, azt jelenti, hogy a kormányzót politikai okok miatt akarták meggyilkolni; ennél fogva a merénylőt hadütrőmségek elé állítják. Az az ember, aki a merénylőt elkövette, azt állítja, hogy a korvói kormányzóságból való polgár.

Wahl tábornok meglehetősen jól töltötte az éjszakát; sebeiől már kivették a golyókat, ugyanint azokat a posztóreszeket is, amelyek a golyókkal jutottak a sebbe.

Egy harmadik táviratunk a következőket jelenti: A kormányzó az utóbbi időben több névtelen fenyegető levelet kapott. Egy fiatal petervári diák, előkelő család sarja, öngyilkos lett, mert az a titkos társulat, melynek tagja volt, őt választotta ki sorshúzás után egy politikai gyilkosság elkövetésére. A tnya tudomást szerzett tervéről és komoly szemrehányásokkal illette. A fiatal ember annyira szívére vette ezt, hogy véget vetett életének.

Hogy miért szemelt ki a titkos forradalmi bizottság éppen Wahl kormányzót áldozatul, annak magyarázatul szolgáljon, hogy Wahl kérelmetlen szigorral nyomta el a parasztfordalmat s nem elégedett meg azzá, hogy a bűnösök száműzettek, hanem letartóztatás után megkorbácsol-tatta őket. A kormányzó maga is végignézte a kancukázást és a szíve még akkor sem esett meg, amikor a szerencsétlen foglyok ájulnak estek össze a csapások alatt.

Közeledik a délafrikai béke.

Százhatvan boer delegátus gyűlt össze Vereeniging kis vasúti állomásán, hogy megbeszélje Kitchenerrel és Milnerrel a békekötés alapfeltételeit. Május tizenötödike óta tart a tanácskozásuk, amelynek eredményéről eddig semmi hír sem szivárgott ki. De sok jel arra mutat, hogy közeledik immár a dél-afrikai béke. Milner és a londoni kormány 18-án egész nap táviratokat váltottak. Ugyanaznap a király sürgősen Windsorba hívatta Lord Rosebery-t és Robertet, az ő meghívásuk összefügg a béke kérdésével. Az angol kormány tegnap táviratilag intézkedett, hogy az amerikai lókereskedők szüntessék meg a további lóvásárt. Londonban azt hiszik, hogy az angol kormány egy-két nap múlva fontos nyilatkozatot fog tenni. A Times azt hiszi, hogy a boer vezérek legnagyobb része föltétlenül meg fog hódolni.

A londoni St.-James-Gazette jelenti, hogy a boer kongresszus kedvezően döntött az első főkérdésben, tudniillik, hogy az angol kormányval a tárgyalások megkezdendők.

Ezt angol részen kedvező jelnek tekintik, hogy a boerok elfogadják a brit kormány föfeltételeit, ami conditio sine qua non, nevezetesen a két köztársaság annexióját. Valószínű, hogy a boer kongresszus albizottságot fog kiküldeni.

A Kölnichi Zeitung londoni tudósítója táviratozza: Vasárnap és hétfőn megcsappant a remény, hogy sikerülni fog az általános fegyverletétel, tegnap este azonban ismét javult a helyzet. Pretóriában a tárgyalások fölül a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. Annyi tény, hogy Milner, Kitchener és az angol kormány között élénk táviratváltás folyik.

Jellemző, hogy a Daily Mail, ellentétben az eddigi optimista közleményekkel, pretóriai táviratok alapján óva int a véres reménykedéstől.

Jól értesült körökben már holnap jelentést várunk a döntésről.

Loubet Péterváron.

Budapest, május 20.

A francia köztársaság elnöke ma délelőtt óta az orosz cár vendége. A Kronstadtba érkezett elnöki hajót üdvözől lövésekkel szinte egyidejűleg hangzottak föl Párisból és Pétervárról a kölcsönös üdvözlések a két szövetséges ország sajtójában. A francia lapok azt bizonyítgatják közönségüknek, hogy az orosz-francia szövetségből igenis van haszna Franciaországnak és haszna van az általános, a világbékeknek; az orosz lapok pedig melegen köszöntik a cár vendégét és szintén hangsúlyozzák az orosz-francia szövetség békes jellegét. A vendéglátó ünnepek Péterhofban már ma megkezdődtek. Távirataink a következőket jelentik:

Kronstadt, május 20.

A Montcalm délelőtt 10 órakor érkezett a kikötőbe és az orosz hadihajók üdvözől lövései között vetett horgonyt. Ugyanakkor az Alexandra yachtról, amelyen Miklós cár volt, lehoosátottak egy kuttert, amelyvel Alekszej nagyherceg főtenegyre a Montcalm felé tartott. A sok magánhajóról, amelyek a francia hajóra érkezését várták, lelkes hurrázás hangzott, az érkező hajók felé. Miután Alekszej nagyherceg Loubet elnököt üdvözölte, mind a kettő a kutterbe szálltak és az Alexandra yachthoz mentek, amelynek földézetén a cár várta az elnököt. Abban a pillanatban, mikor Loubet elnök a yachtra lépett, a cári lobogót és a francia trikolorat a fő árbóra vonták. Miklós cár na-

gyon melegen üdvözölte az elnököt, mire a két államfő kíséretének bemutatása következett. Kévéssel 11 óra után az *Alexandra* yacht a közönség hurrázása között Peterhofba indult.

Pétervár, május 20.

Valamennyi lap lelkes cikkben üdvözli a francia köztársaság elnökét és méltóítja a kettős szövetség jelentőségét, békés és kizárólag védelmi természetűt. A *Journal de St.-Petersbourg* azt írja:

Loubet, a francia köztársaság elnöke holnap Oroszországba érkezik és a császár vendége lesz. Az elnök tiszteletére nagy ünnepek lesznek. A látogatás és az az ünnepes fogadás, amelyben részvenni fog, új szem lesz azoknak a vezetés eseményeknek a láncolatában, amelyek a francia flottának 1891-iki kronstadti látogatásával kezdődtek, azután fényes folytatódott a az egész világ emlékeztetőiben élnek. Csak nemrég folytatódott a dunakerői, compiegnei és betenyi eseményekben azok a történelmi tények, amelyek arra hivatottak, hogy megerősítsék a két nagy, barátságos és szövetséges hatalmasság rendületlen unióját, amely a két nép kölcsönös rokonszenvén alapszik. A francia-orosz szövetség már kiállította a próbát a két állam javára. Hatalomnak bizonyult, amelynek, mint az általános béke pajzsának, nagy értékét a világ méltányolja. Lényeges eleme az egysüllynak nemcsak Európában hanem a világ többi részeiben is, amint legutóbb is bebizonyította az az összelátás, amely az ázsiai kontinens viszonyainak rendezésére befolyt. Loubet elnök Oroszországba érkezése pillanatától fogva és abban a mértékben, amint a küszöbön álló nagy napok itt le fognak folyni, újra meg fog győződni arról, hogy azok az elvek, amelyek a szövetség alapját teszik, mennyire hatoltak bele az orosz nép tudatába. Fővárosunk lakossága a velünk barátságos nemzet államfőjét fogja benne üdvözölni. De nem felejtkez meg arról sem, hogy mily nagy része volt Loubet elnöknek személyesen is a szövetség megerősítésében. Oroszországban nagyrabecsülik az első tisztviselőnek kiváló tulajdonságait, akit Franciaország az állam élére állított. Ismerik azokat a nagy szolgálatokat, amelyeket hazájának tett. Egészen önként fogtak tehát az óvációk személyre irányulni. Delcassé francia külügyminiszter, aki Loubet-t utjában kíséri, már tavaly is meglátogatta Oroszországot. Volt alkalma megítélni azoknak a szimpátiáknak az őszinteségét, amelyekkel a hivatalos orosz körökben találkozott. Azalatt a négy év alatt, hogy Franciaország külügyi politikáját vezeti, határozott hozzájárult ahhoz, hogy tovább fejlessze a nagy művet, amely a két népet szorosra összefűzi. Neki is fog szólni az orosz nemzet istenhözöttja, amely boldognak vallja magát, hogy ismét vendégül láthatja őt Oroszországban. Vajha a most jövő szép napok a jövőre nézve oly termékeny nyomot hagynának hátra, a minő joggal várható.

Pétervár, május 20.

Az *Alexandra* császári yacht kévéssel 12 óra után Peterhofba érkezett. A hajón volt Miklós cár, Loubet elnök, Alexis nagyherceg, Delcassé külügyminiszter és az elnök kísérete, báró Frederix udvari miniszter, gróf Lamsdorff orosz külügyminiszter, Tyrlov a tengerészeti minisztérium vezetője, a tengerészeti vezérkar főnöke, herceg Urussov és gróf Montebello nagykövete és mások. A nagyhercegek, Miklós cár nagyszámú kísérete, a hadügyminiszter valamint nagyhercegek hadsegédei és a francia nagykövetség személyzete várták a yacht megérkezését. Loubet elnök üdvözölte a nagyhercegeket és azután megszemlélte a felállított díszőrséget, mely azután elvonult az elnök előtt, miközben a zenekar a francia himnuszt játszotta. Miklós cár és Loubet elnök erre koosiba ültek és a pályaudvarra hajtottak. Itt Peterhof város küldöttsége, élén a polgármesterrel és a peterhofi járás községeinek küldöttsége sőt és kenyeret nyújtott át Loubet elnöknek. Fél egy óraker a császári vonat elindult Carszkoje Szelóba. A pályaudvaron egybegyűlt néptömeg hangos hurra-kiáltásokkal kísérte. Utközben a vonaton reggeliztek.

Pétervár, május 20.

A császári vonat 1/2 óraker érkezett Carszkoje Szelóba. A pályaudvarról Miklós cár és Loubet elnök kocsin a nagy palotába hajtottak, ahol azokat a szobákat rendezték be Loubet elnök részére, amelyekben egykor Mária cárné, I. Pál neje lakott.

Köpenhága, május 20.

Loubet elnök megérkezését a Cassini francia torpedón e hó 26-ikén délióttre várják itt. Az elnök valószínűleg csak négy órahosszat marad itt. A király a jövő hét elején Loubet elnök látogatása után Wiesbadenbe utazik gyógyhasználatra. Valdemar hercegné a francia követnek 23.600 frankot adott át mint a martiniquei inszégsek javára általa rendezett gyűjtés eredményét.

XIII. Alfonzo trónralépése.

Madrid, május 20.

A király ma látótan szemlét tartott a haditengerészeti és katonai iskolák tanulóit és a madridi helyőrség csapatait fölött. A király, aki az idegen lejedelmi személyek társaságában jelent meg a szemlén, lelkes óvációkban részesült. A szemle után a király orrvérzést kapott, amit az utolsó napok hőségének tulajdonítanak. Este a királyi palotában nagy bál volt.

Madrid, május 20.

A fiatal királyt a kivonult csapatok látása leirhatatlan örömmel töltötte el és szemében könny csillogott. Mindenkinél föltűnt a király friss színe, habár a legutóbbi napok izgalmai következtében a tegnapi szertartáson többször orrvérzést kapott. A fiatal király proklamációjának meleg, hazafias hangja egész Spanyolországban kedvező hatást tett.

Róma, május 20.

Nagy izgatottság uralkodik a római spanyol követségen egy újságickek miatt, amely XIII. Alfonzo király ellen támad s egy génuai néplapban, a *Giornale de Popolo*-ban jelent meg. A sértő cikk *Ghiulanoni* Porfirio műve, egy rejtelmes emberé, aki egyszer kenetesen ír, mint egy pap, másszor meg véresen, mint egy ifjú forradalmár. *Ghiulanoni* a cikk megjelenése után a római spanyol követség kérésére *pörbe fogta a génuai ügyész*, s mivel nem bíztak benne, hogy bevarja a tárgyalást, tegnap éjszaka letartóztatták és vizsgálati jogosságra tették. *Prineti* külügyminiszter maga járt a spanyol követségen, hogy sajnálkozását lejezze ki a történet kellemetlenség miatt, amit politikai körökben túlzásnak tartanak, mivel a sértő személy nem számottevő és nem is olyan, akinek háta mögött talán egy politikai csoportot lehetne sejtetni. A *gyermek-király* címmel megjelent cikk így kezdődik:

— Spanyolország ünnepel. Az anyakirályné bevégete uralkodói föladatát és XIII. Alfonzo ezental valóban ura és kormányzója lesz az országnak, mivelhogy tizenhatéves lett... Kérdezzük minden épelméjű embertől: nem halatlan megtévelyedése a politikai józanságnak, hogy ilyesmi megtörténhet? És kérdezzük ismét, ha egy tizenhatévesnek fura egy békóosít, egy kazánt nem biz a törvény, rá lehet bízni akkor egy egész országot? S ha egyetemi végzettség nélkül nem tud az ember egy aktát megírni s nem lehet-e fogalmazógyakornok sem, vajon lehet akkor eléggé képzet arra, hogy a népek millióinak jólétét, életét őrizze? Micsoda fölörgetése a logikának az, hogy arra bizzák az országnak éppen nem könnyű sorsát, aki leggyöngébb és legkevesebbet tud? Lehetséges-e, hogy ez veszedelmeket ne hozzon magával? Ki fog igazában uralkodni az országon? Ha a király maga, az veszedelem, mivel ő, bármilyen nagy a méltósága, voltaképpen mégis csak éppen olyan tapasztalatlan és széles gyermek, mint mindenki, amikor ebben a korban van. S ha nem ő uralkodik, hanem ő általa valamely csoport, nem hoz-e ez is ezer veszedelmet? Jól tudjuk, voltak már Alonzo előtt is gyermek-királyok. De nézzük meg a történelemben, milyen állapotok kaptak lábra ezekben a korszakokban? És aztán ma már nem egészen az a föladata egy uralkodónak, ami hajdanán volt. A mai világban csak az olyan uralkodó lehet adás az országra, aki ismeri az életet, a világot, a kinek széles látóköre, igen sok tudása és erős akaratja van; üvegázbán nevelt, mindennek megismerésétől elzárt, gyöngy gyermek csak egy hatalomravágyó udvari csoport vak eszköze lehet és szerencsétlenség és romlás az országra. Olyan időt élünk ma, a mikor a születés véletlensége nem elegendő már a királyi méltóság viselésére, mivel ezzel a méltósággal kiváló képességet követelő jeladatok járnak; s aki ezeket nem tudja teljesíteni, aki nem tudja megállni a helyét, azt a nép akaratára elsöpri onnan, hogy méltóbb férfúnak adja át. Tisztelet az ifjú király személyének. Mindaz, amit itt elmondunk, nem néki, nem ellene szól. Ő nem tehet arról, hogy király lett s ha tisztában volna a vállára tett teher súlyával, bizonyára elvetné magától. De az is lehetséges, hogy a királyi palotában éppen valamely jobbindulatu befolyás fog érvényesülni s ez esetben türethet lesz Spanyolország állapota. De hátha másként történik? Hátha gonosz, elenséges indulatu emberek hatalmába kerül? Ez is lehetséges. Es szabad volna az ország sorsát ilyen esetlegességekhez kötni?

Ez az a cikk, amely a spanyol követ nemzeti érzékenységét megsértette s amelyért *Ghiulanoni* bizonyára el is ítéli, annál is inkább, mivel gyanus ember. A *monzai királygyilkosság* dolgában is részeseinek tartották, ámbár nem bizonyult rá semmi.

Madrid, május 20.

Még mindig nem tudják, vajon az illető, aki a diszfelvonuláson a királyi kocsijához közeledett, merényletet akart-e elkövetni, vagy pedig csak kíváncsiságból fértközött a király közelébe. Tény az, hogy a király fogata egy pillanatra megállott. A király nagyon

izgatottnak látszott és nem is fogadta a közönség üdvözletét.

Köln, május 20.

Madridból táviratozzák a *Kölnische Zeitung*-nak: A titkos rendőrség lázas tevékenységét fejt ki. Külföldről 150 titkos rendőr érkezett Madridba. Szombaton hajnalban egy Lopez nevű anarchista nál házmotózást tartottak. A rendőrség ugyanis egy biztosító társaság házában kilenc dinamitbombát talált. Lopez bevallotta, hogy anarchisták rá akarták őt bérni, hogy bombát vessen a király kocsijába. Több anarchistát letartóztattak, akik titkos gyűlést tartottak.

Bécs, május 20.

A *Neue Freie Presse* a leghatározottabban megéri, hogy a spanyol király ellen intézett merénylet anarchisták műve volt.

HIREK.

Budapest, május 20.

— BUDAPESTI NAPLO. Május 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán lemondani, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király adománya. A király 1650 koronát ajándékozott a helyőrség legénységéből azoknak az a lovasjátékban közreműködtek. A pénzből minden lovas altiszt busz koronát, minden gyalogos közlegény tíz koronát kapott aranyban.

— A közoktatásügyi miniszter audienciája. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter e héten esütőrtöki audienciáját déliótt tizenegy óraker tartja meg.

— *Mária Jozefa főhercegnő látogatása. Mária Jozefa* főhercegnő tegnap délután három óraker *Attems* grónó és a szolgálattelvő kamarás társaságában meglátogatta a budavári katolikus munkásnők otthonát. A főhercegnőt a bástyára nyíló ajtónál *Zichy* Livia Klára grónó elnök, *Farkas* Edith előjáró, *Vavrincez* Mórné, *Staffe* Mária, *Kasick* Margit patronessok, dr. *Laczó* Viktor, az Othon lelkiszótora fogadták. A főhercegnő, akit a növendékek beszédekkel üdvözöltek, meleg érdeklődéssel tudakozódott a növendékek lelki állapota, munkássága, foglalkoztatása és az Othonnak erkölcsi és anyagi sikeréről. Meglepetéssel hallgatta a leányok szép énekét és dicsőréttel halmozta el a vezetők ügybuzgóságát, szeretetét, melylyel oly kiváló eredményeket értek el. A növendékek ezután a Szent István-kápolnába vonultak, ahol a királyi hercegnő ismét megjelent és végignépte a fölveteli ünnepélyeket. A szertartást *Kanter* Károly apátplébános tartotta nagy papi segédlettel és dr. *Laczó* Viktor lélekemelő szavakkal esetelt az ünnepség mély vallási iontosságát. A növendékek a szertartás alatt egyházi énekeket adtak elő *Kasick* Margit vezetésével és *Vavrincez* Mór orgonakísérettel, *Ferényi* László gondnokművész pedig a *Tantum ergo*-t játszotta művészeleg.

— *Bérmálás a fővárosban.* A bérmálás ma kezdődött a fővárosban, a terenzvárosi plébániatemplomban. A szertartást *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás képviselőiben dr. *Kohl* Medárd föl-szentlelt püspök végezte, aki bérmálás előtt szentmisét és prédikációt tartott. A szertartásnál segédkeztek dr. *Várdy* Árpád címzetes püspök, dr. *Nemes* Antal és *Kurcz* Vilmos apátplébánosok, *Labuda* Ferenc terenzvárosi hittanár és a kerületi káplánok. A bérmáltak száma meglátszóan a hatszatra. A templom zsúfolásig tele volt a bérmáltak szüleivel és rokonaival.

— *Ünnepelt apátplébános.* *Kirschoffer* Károly óbudai apátplébános, aki a napokban kapta meg az apati méltóságot, pünkösdi ünnepeken tartotta első apati méltóságát az óbudai plébánia-templomban, mely erre az alkalomra zsúfolásig megtelt ájtatos közönséggel. Mise után lakoma volt a népszerű apát tiszteletére, akit a kerületi polgárai nevében *Benedek* közigazgatási bíró meleg szavakkal üdvözölt.

— *Budavár bevétele.* A Budapesti Egyesült Jótékony Magyar Asztaltársaságok Központja május 26-én, vasárnap délután 3 óraker ünnepi a budai temetőben a bonvédsíroknál Budavár bevételenek ötvenharmadik évfordulóját. Az ünnepen résztvenni óhajtó egyesületek az Asztaltársaságok Központja helyiségében (Revizky-ter 2.) május hó 22-ig jelentkezhetnek. Az ünnepen megjelenőket kéri a rendezőség, hozzanak magukkal virágot, hogy az ünnepély befejezésével a hősök sírját azjal behitsék. A temetőből visszajövet a egyesült asztaltársaságok megvendégelik a 43/49-es honvédeket a Zimmermann vendéglő helyiségében (Alagut-utca 1. sz.), május 28-án délután 4 óraker *Pollák* Sándor, a Hazám kávéház tulajdonosa vendégli meg a honvédeknek háza ötven tagját.

— *Polgármesterek kongresszusa.* A törvényhatósági joggal ieruházott városok polgármesterei ez idei kongresszusukat 28-án, pénteken tartják *Szeveden* a

városához disztermében. A városok sérelmeiket és panaszait egy alaposan megokolt memorandumba foglalta a kongresszus állandó bizottsága s beterjesztette a kormányhoz.

— **A Mátvás-szobor bizottsága a királynál.** A kolozsvári Mátvás-szobor bizottsága csütörtökön tiszteleg a király előtt, aki e *Hegedűs* Sándor, a szobor-bizottság elnöke vezeti a küldöttséget. A küldöttség, melynek tagjai közt van báró *Feilitzsch* Arthur országgyűlési képviselő és *Szencsina* polgármester is, diszes írott meghívót nyújt át a felségének s szóval is meghívja őt a Mátvás-szobor leleplezési ünnepélyére, melyet az őszön tartanak meg.

— **A hazai föld.** A hazaszerető érzését talán azok ismerik legjobban, akik távol vannak attól a földtől, melyen bölcsőjük ringott. A hazai föld vonzó ereje az idegenben élők előtt talán nagyobb még, mint azok előtt, akik itthon élnek le napjaikat. Annak a vágyakozásnak, melyet honvágy néven csak könyvből ismer a legtöbb magyar, gyönyörű és megható történetét írja le egy amerikai magyar lap. Clevelandban a múlt héten meghalt egy *Fleischer* Gyula nevű magyar ember. Amerikai magyarában, teljesen elhagyatva került valamelyik kórház szobájába. Súlyos beteg volt s érezte közelgő végét. Vagyona, mely főleg rendelkezni lehetett volna, nem volt neki, fia vagy leánya sem volt, nyomtalanul kellett volna tehát eltűnnie az embervadonban. Fölebredt benne a vágy, hogy szülőföldjén mégis csak legyen valami jele az ő létezésének s hogy valaki mégis csak megirathassa. Halála előtt arra kérte környezetét, hogy vigyék ki majd holttestét a glenwillie halott-égetőbe, szedjék össze hamvait s küldjék haza öreg szüleinek Magyarorszába. A kórházi személyzet teljesítette a szegény ember óhaját. *Fleischer* Gyula holttestét elhamvasztották, hamvait hazaszállították s így került vissza haló porában a magyar földre.

— **Német tudósok Budapesten.** A berlini egyetem világhírű gyermek-gyógyászati tanára, *Heubner* titkos tanácsos, a berlini Charitée-gyermek-kórház igazgató-őorvosa asszisztensével Budapesten időzik. A porosz kormány ugyanis egy új gyermek-klinikát akar építtetni Berlinben s a tanár és kísérte Budapesten a kórházügyeket tanulmányozzák. Ma délelőtt a kutyvölgyi új Szent János-kórházat tekintették meg a porosz tudósok s több mint két óra hosszáig álltak ott s alaposan megszemléltek mindent. Az illusztris vendégeket *Ludvík* Endre igazgató, *Szontagh* Félix tanár, a kórház gyermekosztályának vezető-őorvosa, *Laoczkovich* Elemér igazgató szaksegéd és *Masszane* Gábor, a gyermekosztály alorvosa kalauzolták a kórházban. Az új Szent János-kórházról a Bródy-gyermek-kórházba hajították a német tudósok.

— **Kossuth századik születésnapja.** Kossuth Lajos születésnapjának 100-ik évfordulójának megünneplésére ugyén vasárnap délután a Saksőri földszinti nagytermében *Lakatos* Miklós elnöklété alatt népes értekezlet volt, amely a nagy rendező-bizottság összehívásával foglalkozott. Az értekezleten számos egyesület, dalárda, ipartestület és több egyetemi ifjúsági egyesület képviseltette magát. Az értekezlet elhatározta, hogy az ünnepségek sorozatát augusztus 24-én, Lajos-napkor kezdi meg. Az ünnepségek időzozzanatát a szeptember 19-iki nagy körmenet fogja képezni, Kossuth Lajos életéből vett előképekkel.

— **Szigeti Imre állapota.** A Nemzeti Színház kitűnő művészeinek állapotában ma nem állott be változás. Egyformán eszméletlen állapotban van s csak rövid időre tér magához. Kezelő-orvos, dr. *György* Gábor állandóan mellette tartózkodik.

— **A ferenovárosi társaskör új helyiségei.** A ferenovárosi társaskör a napokban költözött eddigi ferenkörúti ideiglenes helyiségéből a sokkal nagyobb Üllői-út 63. szám alatt levő végleges helyiségeibe, hol az első emeleten lényes termeket rendeztek be. Az Üllői-út oldalán a hatalmas diszterem, mely ünnepélyek alkalmával a kör nagyszámú tagjainak áll rendelkezésére. A kör körültekintő elnökségét, melynek élén *Gregersen* György áll, dícsérik a nagy-szabású átalakítási munkálatok, melyek azt eredményezték, hogy a kör most már billiárd-, olvasó-, társalgó- és játéktérrel bir, külön férfi- és női ruhateremmel, szép étkező-teremmel és női öltözővel, sőt csinos szinpadalal is rendelkezik. Az új helyiségeket még e hét folyamán nyitják meg.

— **Bányász-kongresszus.** A XIII. nemzetközi bányász-kongresszus ma kezdte *Dusseldorfban* tanácskozását. Németországból öven, Angliából pedig negyvennyolc bányász vesz részt a kongresszuson, képviselve van azonkívül Magyarország, Ausztria és Belgium is. A kongresszust *Pickart*, az angol parlament tagja nyitotta meg. A tisztikar megalakítása után a tárgyalások folytatását kedre halasztották.

— **Leszakadt hid.** *Ungvári* tudósítónk táviratozza, hogy a hazonyországi közúti tiszai fahíd ma leszakadt. A szerencsétlenséget a híd alatt összetörődtök tutaok okozták. A híd alatt tartózkodó tutaosok közül sokat a leszakadó híd a vízbe sodort s az ár magával ragadta őket, úgy hogy nyomuk veszték. A vármegye alispánja a szerencsétlenség színhelyére utazott.

— **Kisukuba telefonoz.** Kisukuba afrikai törzsfőnök a napokban nagy kísérettel belép a mpapui postahivatába. Nagyon méltóságosan beszél, de azért egy kis félelem van a hangjában. — Mi tetszik? — kérdi a német postahivataltok Kisukubát.

— Pesamoyával dróton szeretnék beszélni. — Hol lakik Pesamoya? — Morogoróban — mondja a törzsfőnök s aggodalmasan nézi, mint lép a német tiszt a telefonhoz. Hetek óta tárgyalta a Schaurikör, a tanács, hogy vajjon nincs-e valami fehér emberhez méltó rosszasság abban, hogy a legtávolabb eső helyekre is tudnak dróton beszélni. Voltak, akik azt állították, hogy a telefon csak arra való, hogy megölje azt, aki beszélni mer rája, másoknak az volt a véleményük, hogy a drót a fehér mungubhoz, a fehér istenhez vezet, aki ezen a dróton küldi tanácsait s ezért van annyi *akhi*, bölcsesség, a fehér emberek tetteiben. Végre is úgy határoztak, hogy Kisukuba próbálja meg a telefont.

A német tiszt most Kisukubához fordul s így szól:

— Két peza jár érte. Kisukuba leszurja ezt a tengersok pénzt, miközben azt vizsgálja, hogy nem áll-e valaki a telefon mögött, aki morogorói barátja helyett fog beszélni.

Most csönget a telefon, az összeköttetés megvan. Kisukuba megretten, de hogy nagyon nógatja a német tiszt, hogy tartsa a füléhez a kagylót, Kisukuba hallja, hogy csakugyan morogorói barátja beszél. Folelni akar s olyan rettentően ordít, hogy talán telefon nélkül is meghallanák Morogoróban. A német tiszt figyelmezteti is, hogy mivel éppen telefon mellett ül, hát lassabban is beszélhet. Hisz arra való éppen, hogy lassabban is meghallják.

Kisukuba így beszélget a telefonon, most már csöndesen és nyugodtan, mint akármelyik európeér. Környezete szájátva hallgatja és nézi. Valamennyi mosolygni kezd s ebben a mosolygásban üdvözlet van a kultura számára. A telefon, ez a gyönyörű játékszer, így hódítja meg a világot.

— **Kézmárszky tanár temetése.** Óriási részvét mellett temették el ma délután az elhunyt tudós tanárt, *Kézmárszky* Tivadar dokort, a zödfia-utcai halottas házból. Szakadó esőben egymásután rohogtak a fozatok, melyek a gyászoló közönséget hozták. Hérom órára, mikor a szertartás megkezdődött, a ravatalos termék, a tanár lakosztályának többi szobája és a lépcsőház is zsutólásig megtelt a gyászolókkal.

Ott voltak: *Wlassics* Gyula közoktatási miniszter, *Wekerle* Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, *Zsilinszky* Mihály államtitkár, gróf *Telek* Géza és *Berzevics* Albert beisk titkos tanácsos. *Müller* Kálmán és *Szalay* Imre min. tan. *Vécsey* Tamás a tudományegyetem rektora, *Bókay* Árpád, *Demkó* György, *Medvezky* Frigyes és *Concha* Győző dékánok, *Tóta* Lajos miniszteri osztálytanácsos. *Körányi* Frigyes, *Ajtay* K. Sándor, *Dollinger* Gyula, *Kéty* Károly, *Rézezy* Tauffler Vilmos, *Pertik* Ottó, *Generisch* Gyula, *Högyes* Endre, *Jendrassik*, *Grosz*, *Körányi* Sándor, *Imrédy*, *Dieballa*, *Becker* József, *Dirner* Lajos, *Elioseher* Gyula, *Klug* Nándor, *Hochbait* Károly, *Entz* Géza, *Szabó* Dénes, *Rapacs* Rajmund, *Pap* József, *Kuzmik*, *Becker* József egyetemi tanárok, *Hutya* Ferenc, az Állatorvosi akadémiá rektora, *Mann* Jakab, a szegedi bábaképző igazgatója, *Doktor* Sándor pécsi bábaképző igazgatója, számos más előkelőség, továbbá az első számú női klinika orvosi kara apóli és személynzete, a bábaképző-intézet növendékei és a Vöröskereszt-kórház apólonói közül igen sokan. Ugyancsak sokan voltak ott még a tanárnak a növendékei közül is. Az elhunyt rokonsága közvetlen a koporsó körül állott.

A halott beszentelését *Kirner* József belvárosi plébános végezte nagy segédlettel. Beszentelés után *Bókay* Árpád orvoskari dékán az egyetem tanácsának és egyszersmind az orvosi tanártestületnek nevében is elbucszattatta *Kézmárszkyt*. Ezután a volt tanítványok nevében *Bárony* János magántanár mondott bucsubeszédet. *Morelli* Gusztáv az orvosnathallgatók segítő- és önképző-egyesülete nevében bucsuzattatta a halottat. Négy óra volt már, mikor a gyászolók széjjel osztlak. A koporsó és a koszorukat ládákba csomagolták és kiszállították a keleti pályaudvarra, honnan *Lőcsére* vitték. A rokonságon kívül a halottal utaztak *Generisch*, *Dirner*, *Tauffler*, *Pertik*, *Becker* és *Szabó* tanárok és három asszisztens. *Lőcsén* a temetés szerdán délután 2 órakor megy végbe. Ott *Szabó* Dénes kolozsvári egyetemi orvosnár és dékán, *Kézmárszky* volt tanítványa mondja a bucsuzatot.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter az egyetem rektorához a következő levelet intézte: Mely íadatommal értesültem arról a súlyos veszteségről, mely a budapesti kir. magyar tudományegyetemre jeles tanárnak, dr. *Kézmárszky* Tivadarnek elhunytával érte. Különösen fájdalmasan sújtja a magyar tudományt a nemes jellemű nagy tehetségű és mély tudományú férfi elköltözése, mivel őt a halál áldásos munkásságának magaslátáról ragadta le. Fogadják a budapesti kir. magyar tudományegyetem ta-

nácsa legfőbb részvétem nyilvánítását. Budapest 1902. május 19-én. *Wlassics* s. k.

A miniszter levelének másolatát *Vécsey* Tamás rektor elküldötte *Kézmárszky* Brunónak.

— **Folgári iskolai tanárok kirándulása.** Az országos polgári iskola-egyesület délvideki köre pünkösdi közgyűlése után *Turn-Severinbe* rándult, ahol a város közönsége, a politikai és tanügyi hatóságok ünnepiesen fogadták. A hatóságok részéről *Zaharia* alprefektus üdvözölte a kirándulókat. *Armascu* Konstantin liceumi igazgató mint a béke apostolait üdvözölte a magyar pedagógusokat. A beszédekre *Földes* Miklós tanár oláh nyelven válaszolt. A tanárok megtekintették a mintaszert liceumot. Utközben 500 egyenruhás diák állott sorfalat, zenekaruk a *Rákóczy-induló*t játszotta. Az ifjúsági zenekar a *Traján* liceumban tizenévi és hangverseny rugtönzött a vendégek tiszteletére, azután disztornázás és diszfelvonulás következett. A *Doina* nevű énekar és a tanulók hazafias dalokat énekeltek. A liceum kertjében megmutatták a vendégeknek *Károly* román királynak 25 éves uralkodói jubileumára készült szobrát. Este lényes lakoma volt a vendégek tiszteletére, amelyen számos világi és egyházi előkelőség volt jelen. Számos felkösztönt hangzott el és valamennyien élénken hangsúlyozták a magyar-román barátságot és a legnagyobb elismerés hangján szólottak a magyarok hazafiságáról. *Contescu* tanár szavai szerint a román tanárok mindig arra törekedtek, hogy hazaszeretetre neveljék az ifjúságot és erre a példát a magyaroktól vették. Ezután felkösztöntöttek a magyar királyt, amit a magyarok a román király életével viszonztak. A szives vendéglátás éjjel 2 óráig, a vonat indulásáig tartott. Elváláskor arra kérték a román tanárok magyar kollégáikat, hogy iskoláikról nekik felképeket küldjenek. A kirándulók ma *Herkulesfürdőn* időztek.

— **Éjfélgyűlés a halottak közt.** A dévaványai szolgabíró nagy és derék szolgálatot tett az újjászervezett szociáldemokrata pártnak. Alkalmat adott nekik, hogy szívósságukat, eszméikhez való ragaszkodásukat és töretelenségüket kifejezésre juttathassák. A dévaványai szolgabírónak háromszor is bejelentették a szocialisták, hogy népgyűlést akarnak tartani. Ez a bejelentés állítólag annak rendje és módja szerint történt, de a szolgabíró mégis megtagadta az engedélyt. A vidéken nem egy szolgabíró látja ebben a szocialista propaganda megakadályozásának egyetlen okos módját, sőt sokan hiszik azt, hogy a népgyűlések beiktatása valami nagyon kedves szolgálat fölfelé. Az ilyen buzságagnak azonban rendesen olyan eredményei vannak, hogy alkalom kínálkozik a titkos népgyűlések megtartására, sőt olyan gyűlésekre, melyek a heroizmus és titkosság jellemeivel birnak s annál jobban hatnak. A dévaványaiak tehát úgy fogták ki a szolgabírót, hogy éjfélkor összegyűltek a temetőben s nagy titokban hallgatták végig *Kalás* Mihály beszédét, akit a központból küldtek ki a községbe. A szocialisták csakugyan nem zavarták meg a rendet, sőt még a esendőrök nyugalmát sem. A husz tagból álló esendőség csak másnap tudta meg, hogy a temetőben kétórás beszédet tartottak a szocialisták s hogy a kétórás beszéd alatt a szakadó eső dacára szépen együtt maradt a nagyszámú és lelkes hallgatóság. Valamikor, ha már a világ összes szolgabírói is megértették, hogy a szocializmus népgyűlések betartásával nem lehet megakasztani s hogy a mai rendnek sem azok tettek szolgálatot, akik ilyenképpen akarták megakasztani a dolgokat, ez a pünkösdi éjfélgyűlés, melyet a temetőben tartottak meg, a szocialista romantikának kedves és hősi emléke lesz. Talán még történeti novellát is fognak írni belőle.

— **A Humbert-ügy.** A francia rendőrség valóságos lázban van s túré tesz minden francia bokrot, hogy ráleljen *Humbert*nt asszonyra vagy legalább is annak büntársaira. Ennek a lázas kutatásnak eddigleg nem volt valami túlságosan sok eredménye s inkább olyan adatok kerültek csak a rendőrség kezébe, melyek a *Humbert-ügyet* csak komplikáltabbá teszik. A nyomozások alapja éppen olyan ingatag, mint aminő nálunk volt, mikor *Kecksmethy* után indult meg a hajsza. Egy francia utazó azt jelentette a rendőrségen, hogy ő egy Spanyolország felé menő vonaton látta *Humbert*nt. A rendőrség nem igen hisz ebben s következetesen *Brüsszel* felé tekint, ahol minden szállóban kutat az eltűnt család után. *Lisszabon*ból azt jelentik, hogy a *Brazília*ba induló *Chili* gőzöst is megvizsgálták, de semmi olyant nem találtak, ami arra enged következtetni, hogy *Humbert*nt valamely büntársra ezen a hajón akarna szökni. *Bayonneban* többen felismerték *Dawignac* Román aroképében azt az embert, aki mint *Crawford* Róbert gyakran járt *Bayonneban*. *Melunban* a rendőrség elfogott egy nagyon elegáns fiatal asszonyt, akinek a fiatalasszony semmi másról nem találtak, ami arra enged következtetni, hogy *Humbert*nt a fiatal asszony semmiéle fölvilágosítást sem akart adni, ami már elegendő ahhoz, hogy a

tak, mert azt fizetni kell. Talán Waldmann igazgató ur eme néhány bátorlalan sor elolvasása után figyelemzetni fogja alkalmazottait, hogy eljárásuk helytelen vagy pedig vétesse föl a vizet az étlapba. Egy pohár víz néha megér 30 fillért.

Tisztelettel egy előzetes.

Királysértő öpességed. Strick Albert budapesti szülötű, 44 éves, rovtól multu cipészegédet, aki lopásért és sikkasztásért 6 évig ült legryhabban, pünkösdi vasárnap letartóztatta a rendőrség, mert koldult. A VII. kerületi kapitányságra kísérték, ahol a kihallgatás alatt a király ő felségét sértő kifejezéseket használt. Letartóztatták és átadták az ügyészségnek. A királysértésért megindították ellene az eljárás.

Cigányzene a Telefon Hirmondóban. A Telefon Hirmondó ma esti szórakozásul cigányzenét fog közvetíteni az előzetes lakására. E cigányzene-közvetítés, mely 8 óráról 11 óráig fog tartani, az Elte- és Emke-kávéházak cigányzenéjét adja, de megszakítás szünet 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi tözdezlátásokat és 9 óra 30 perckor, midőn az est folyamán érkezett legújabb híreit olvastatja fel a beszólóság. Az egyes zeneszámok kezdetére riadójellet hívja fel az előzetes figyelmét a Telefon Hirmondó.

Zivatar, jég, felhőszakadás.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 20.

Hatalmas zivatar vonult el ma délben a főváros fölött, temérdek kárt okozva az alacsonyabban fekvő részeken. Egész délelőtt felhők borították az eget s minden pillanatban várni lehetett, hogy kitör a zivatar s megeregednek az ég csatornái. Déli egy óra tájban azután megkezdődött az elemek rémes játéka. Sűrű villámlás és mennydörgés kíséretében megeregedt a hatalmas zápor. Előbb csak esőt esett, de azután jégdarabok vegyültek az eső közé s a háztetőkhöz, ablakokhoz ugyancsak kopogott a sűrű jég, amely sok kárt okozott a főváros környékén levő kertekben és gyümölcsösökben. Egy negyedóra hosszáig esett a jég s azután elállt, de az eső még jobban szakadt, úgy hogy hamarosan valóságos felhőszakadás tájult. Rövid szünetekkel egészen három óráig tartott ez a felhőszakadás s ettől fogva már csöndes, hűvös esővé változott, amely még éjjel is egyre tart. A zivatar és felhőszakadás — tudósítónk táviratai szerint — az egész országon végigvonult s mindenütt kárt okozott.

A hatalmas zápor közben a villám is két helyen lecsapott a fővárosban. Mindkét alkalommal a Szondy-utca egy-egy házába ütött be a villám, amely azonban szerencsére nem okozott semmiéle bajt. Annál több kellemetlenséget okozott azonban a víz, amely egyes utcákat egészen ellepelt, úgy hogy némelyik alacsonyabban fekvő utcában csónakázni lehetett. A pincék természetesen hamarosan megteltek az utcákon hőmpölygő szennyes folyadékkal, úgy hogy nagyon sok háztulajdonos vette igénybe a tűzoltóság segítségét. A derék tűzoltók még éjszaka is egyre szivattyúzzák a vizet a pincékből s alig voltak képesek mindenkinek eleget tenni, mert nem áll olyan sok szivattyu a rendelkezésükre, mint amennyit kértek a bajba jutott háztulajdonosok.

A következő háznak pincéit öntötte el hamarosan a víz: Felső-erdősor 20, Fegyelfő-utca 14, Tompa-utca 20, 22, Izabella-utca 13—83, Jókai-utcának összes pincéit, a Hungária-uton lévő új tűzterkaszárnyát, a Király-utca 74, a Somossy-orium házának pincéit s ezenkívül Ó-Budáról és Újpestről is kértek sok helyre segítséget. Az újpesti fiatelek egy részén a víz alá jutottak.

A VII-ik kerület külterületén lévő Jókai-utcában a közlekedés egészen megakadt, mert az utcán is derékig érő víz volt. A lakók beszurultak házaikba s csak estefelé tudtak kijönni onnan, amikor egy kissé elhúzódott a szennyes ár az utcáról. Egészen vízben állott a löversenyterének az a része, mely a gondnoksági épület és az istállók között van. A király-utcai fasor vége is egészen vízben állott, úgy, hogy lehetetlen volt átgázolni a nagy víztömegek. Az Üllői-út végén, a Ludoviceummal szemben, valamint az Örmény-utcaiban megerepedt a vízvezeték cső s a víz elárasztotta az egész környékét. Jó időbe került, amíg a vízvezeték igazgatóság emberei valahogy segíteni tudták a bajon, attól lehetett félni, hogy a környék összes pincéi megtelnek vízzel, ami nagy bajokat okozhatott volna egyaránt gyöngyöb szerkezetű házban.

A legnagyobb bajt azonban a Kálvin-téren okozta a felhőszakadás. Úgy fél három óra tájban ugyanis az utcai főcsatorna szakadt be a Lónyay-utca és a Vámbáh-körut keresztezésénél. A csatorna éppen ott szakadt be, ahol a villamos vasut sínei a Közvágóhid és a Ferenc József-híd felé elágaznak. A beszakadást a nagy eső és régi vámház meg a muzeum-körüli főcsatorna okozta. Ez a csatorna ezeltől tíz esztendővel és legutóbb öt éve is beszakadt, még pedig azért, mert ez a hatvan évvel ezeltől épült főcsatorna kizárólag csak az akkori kisebbterü viszonyoknak épült. Akkoriban csak rövid város-terü-

leire tervezték és rövid szakaszra mérhetetlen nagy esővel építették meg. A város fejlődésével ezt a csatornát kiele hosszabbították, az évtizedek folyamán mind nagyobb mennyiségű vizet kellett levezetni, úgy, hogy már hosszú idő óta teljesen képtelen volt rendeltetésének megfelelni. Ezért vált szükségessé egy új főcsatorna megépítése, amely most van folyamatban és amelyet a jelenlegi és jövő viszonyoknak megfelelő méretekkel terveztek. Magának a csatornának a beszakadását a záporos ókozta. A hatalmas víztömegek a régi, hatvanesztendő csatornában szökőkútszerűen nyomultak föl, a lisztfinomságu talajt kisebb területen alomásták, úgy, hogy a villamos sínek főtartói veszélybe jutottak. Az építési művezetőség részéről Haris városi főmérnök és Pirotovits városi művezető mérnök már a zápor ideje alatt a helyszínen voltak és még a beomlás előtt megtették az óvintézkedéseket akképp, hogy a veszélyeztetett területet elzárják és a kocsiközlekedést megszüntették. Délután megtették az intézkedést a víz szabad lefolyására, hogy a közlekedés nagyobb késedelmet ne szenvedjen. A délután és az est folyamán a Közvágóhid és a Ferenc József-híd felé való villamos közlekedés átszállással történik, a rendes kocsiközlekedést pedig a mellékutak felé irányították.

Nagyon sok kárt okozott a zivatar a telefonvezetékben is. Egyes helyeken elszakította a drótvetéseket, úgy, hogy több utcában nem szolgált a telefon még éjjel sem, pedig a telefonhálózat emberei azonnal hozzálátottak a vezetékek kijavításához.

A vidéken a jégeső mellett nagy veszedelmet okoz az áradás. Nagy-Szöllősről táviratozzák: A hónap elejétől folyton tartó esőzések következtében a növényzet kipállott. A Tisza megáradt és az ár elöntötte Királyháza, Tekeháza, Szászfa, Hetény, Gyula, Szirma, Sásvár, Fancsika és Farkasfalva községek határait. Az ár több szarvasmarhát magával sodort. A kár jelentékeny. A vetések tönkrementek.

Felső-Visórol jelentik, hogy a Visó mellékfolyója a Ruzs vezér a folytonos esőzések és a rohamos hóolvadás következtében kiáradt. Havasmező községre tegnap dél óta víz alatt áll. Az ár elsodorta a hidakat és a közlekedés csak gyalog, a hegyeken keresztül lehetséges. A nép között igen nagy az aggodalom. A rend fenntartása végett szaporították a csendőrséget. Az esőzések még egyre tart és így nagyobb szerencsétlenségektől lehet tartani. Ha az áradás az eddigi arányban növekszik, úgy az Alföldet is veszély fenyegeti.

Az országos meteorológiai intézet a mai időjárásról a következő jelentést adta ki: A tegnapi nap folyamán csaknem mindenütt esett kisebb-nagyobb mennyiségű eső. A hőmérséklet általában alacsony volt, elvéve, főleg Keleten zivatarok is előfordultak. Székely-Udvarhelyről jelentik, hogy tegnap délután heves zivatar volt; tizenkét percig mogyorónagságu jég esett. Akna-Szlatinán igen erős zápor volt. Eső volt Késmárkon, Herényben, Keszthelyen, Ósáktornán, Eszéken, Zágrában, Debreczenben, Zomborban, Nagylakon, Aradon, Zsombolyán, Drenkován, Nagyváradon, Kolozsvárról, Botalun, Ungvárotról, Szolnokon, Verseczen, Vajda-Hunyadon, Nagy-Szebenben, Pancsován, Akna-Szlatinán, Temesvárotról, Marosvásárhelytől és Szatmárról. A mai nap folyamán az Alföldön és a Délvidéken sok helyütt jégeső esett.

Az eső.

Ma egész nap az eső volt az emberek egyetlen támgája. A szalonban így kezdte az ezredes a társalgást:

- No, ez borzasztó.
- Bizonny. Egész nap.
- Gyalázat. Az ember olyan, mint az ürge.
- A nagyságos asszony így szól az ezredeshez:
- Úljön ide, ezredes, a tűz mellé. Ottkűn szakad az eső. Ilyenkor nagyon élvezem a kis történeteket.

Az öre ezredes megfordorta fehér bajuszát s beszélni kezdett.

— Eppen ilyen borongós nap volt. Egész nap szakadt az eső.

— Eső, eső, — vágott közbe a nagyságos asszony — de ilyen eső . . .

Azután még sokáig társalgottak ilyen szellemesen. Az ezredes egy szerelmi történetet beszélt ijukorából s erőszakkal oda konkludált, hogy ilyen esőben veszedelmes együtt ülni egy szép asszonnyal.

A kávéházakban is az esőről beszélgettek. míg a nyári vendéglősök az eres alól bámultak ki az esőbe. A hangulat ereje ránehézedett sziveikre s fájdalmas érzéseik dalban törtek ki. Szenvedéseik himnuszát többek közt így zengték el:

Nincsen annyi tenger-csillag az égen,
Mint a mennyi szajlet marad nekem,
Gulyást vágok majd holnapra belőle
S mint gulyásról nyilatkozik
Ihaj! Csuhaj majd a vendég felőle.

De ha talán még holnap is esni fog,
A gulyásból vagdalthust csinálhatok,
Vagdalthusból lesz a töltött káposzta,
S annak ára, annak ára,
Ihaj! csuhaj! az esőt majd behozza.

Az aszfaltot is csapkodta az eső egész nap. A polgárok ilyenkor csak sarat, piszkot és lucockat látnak. A költők szeme azonban megleli a költészetet a mocokban is, a boruban a derüt. Örök költészet a meglibbenő szoknyáknak dalban csendül ki s amint az ezredes is mondta, ilyen eső időben veszedelmes az asszonyokkal foglalkozni. Azt hinné az ember, hogy az eső minden lángot elolt s e helyett lángra gyújt, amint ezt hitelesen igazolja az utca dalnoka:

Elöttem egy leány tipeg,
Mint kis virágszál úgy libeg,
Lábujhegyen megy, könnyedén,
Sóvargó szemmel nézem én.

Szoknyáját félve fogja fel,
A zivart vad vágy fogja el,
S bár esernyő nincs is nekem,
Felajánlom kíséretom.

Amint egymással lépdélünk,
Tudj isten mi történt velünk,
S bár az eső szakadva tűz,
A lelkünk mégis csupa tűz.

Szívünkben fénylő, kék az ég,
Felhőtelen a messzeség.
S enyelve, vigan játszanak
Májusi vidám sugarak.

Szóval ma az eső volt az egyetlen jó téma. Mert eső mindig lehet, de ilyen eső . . . Ezt a gondolatot fejezi ki különben az alábbi költemény is:

Esőt az eső másszor is,
Esőt az eső százszor is,
De arra nem volt még eset,
Hogy eső így esett.

Esetlenül esett a jég,
Esőt eső is épp elég,
Esetleg dara is esett
Este egy keveset.

Az ihlet lantom húrjait
Este megeste egy kicsit
S megest vidáman zengek én,
Van elég esemény . . .

FŐVÁROS.

(*) Az adóketvő-bizottságok működése. A Ferenovárosi Polgári Kör választmánya, Czifler Győző elnöklése mellett, ma ülést tartott. Határozatban kimondták, hogy mivel az adóketvő-bizottságok pénzügyi képviselői — minden kerületben — a rossz gazdasági és üzleti viszonyok ellenére a már is elviharosított adóteher tölemelésére törekzenek, a kör fölkérte ügyészt: dr. Schneider Bélát, dr. Hecht Ernót és dr. Springer Ferencet, hogy a kerület polgárainak az adóketvő dolgában fölvilágosítással szolgáljanak. A nevezettek a kerület polgárainak ingyen állanak rendelkezésre.

(*) Adóketvés. A fővárosi adóketvő-bizottságok e hét folyamán a következők új helyrajzi számú házakban összeírt adóketvőekre vonatkozó III. osztályu keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalni:

Az I. kerületi (krisztinavárosi) szerdán 1189—1802/a—6, esütörtökön: 1802/5—7—1408/1—2, pénteken: 1408/1—3—1438, szombaton: 1439—1452; a II. kerületi (vizivárosi) szerdán: 2729/20—2750, esütörtökön: 2750—2765, pénteken: 2766—2829/2830/1. 2. 3., szombaton: 2839/40—2898; a IV. kerületben szerdán: 332—350, esütörtökön: 351—356, pénteken: 357—372, szombaton: 373—390; az V. kerületi a bizottság szerdán: 660—661, esütörtökön: 662—664, pénteken: 665, szombaton: 666—668/69; az V. kerületi b) bizottság szerdán: 938—943, esütörtökön: 944—949, pénteken: 950—958, szombaton: 959—960; a VI. ker. a) bizottság szerdán: 3510—3520, esütörtökön: 3521—3528, pénteken 3529—3540, szombaton 3541—3551; a VII. ker. b) bizottság szerdán 1529—1539—1529—39—135—136, esütörtökön 1531—1534—1543—1549—248, pénteken 1548—1552/a—1548—1552—69, szombaton: 1549—1552/a—71—1543—1552—228, a VIII. ker. b) bizottság szerdán: 4768/b—4782, esütörtökön: 4783—4790, pénteken: 4791—4805, szombaton: 4806—4819 és a külön meghívottakat. VII. ker. b) bizottság szerdán: 4221—4244, esütörtökön: 4241—4256, pénteken: 4256—4264/65, a VIII. ker. a) bizottság szerdán: 5632—5645, esütörtökön a külön meghívottakat, pénteken az 5646—5661, szombaton az 5662—5670, a VIII. ker. b) bizottság szerdán 6478—6486, esütörtökön 6487—6532, pénteken 6533—6575, szombaton 6576—6620, a IX. ker. szerdán: 8756—8767, esütörtökön: 8766—68—8786, pénteken: 8787—8811, szombaton: 8812—

8822. a X. ker. szerdán: 7737—7938, csütörtökön 7939—7946, pénteken 7947—7958/2, szombaton 7958/3—7977 házaságig.

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Nemzeti Színház.** A játérend változatossága ellen igazán nem lehet kifogást emelni, amióta új igazgatóság készíti a repertoárt. A reprikek, vagy a szereposztás révén érdekes előadások egymást érik a nemzeti színpadon. Ma este az *Othont* adták, Magda szerepében *Jászai Mari*val. Hatalmas egyéniségénél és nagy művészeténél fogva *Jászai Mari* tökéletes illuziót ad a nézőnek ebben a szerepben. Annak, amit Magda jogos önmagáról önmagáról mond, csak akkor van igazi ereje, megfelelő sulya, ha olyan művésznőtől halljuk, mint *Jászai Mari*, akiről elhiszszük, hogy minden akadályllyal dacolva szuverén-teremtés. A maga sorát szabadon irányzó, minden konvenciót büszkén és merészen lenéző egyéni erőnek a képviselője ez a modern Magdolna. Ez a szerep lényege. Ettől függ a darab hatása. Ezt az egyéni erőt, ezt az egyéni kiváltságot senkise nem érezeti velünk jobban *Jászai Mari*nál. *Jászai Mari* játékát végignézni valóban a legnagyobb művészi élvezet. Erről a közönség viharos tapsai ma is biznyságot adtak. (á. e.)

A minden tekintetben érdekes színházi estnek érdekes vendégei is voltak. *József főherceg* páholyában ott láttuk *Klotild főhercegnőt*, fiával *József Agost főherceggel* és bájos menyével, *Augusta főhercegnővel*. A főhercegi látogatók előre tudták megjelenésüket s negyedórával az előadás megkezdése előtt érkeztek a Nemzeti Színház udvarára, ahol *Somló Sándor* igazgató fogadta őket s fölvezette a fenségek baloldali elsőmeheti páholyukba, ahonnan figyelemmel nézték az előadást, különös érdeklődéssel kísérvé *Jászai Mari* Magdáját és *Gál Gyula* Schwartzjét. Az utolsó felvonás előtt, 10-kor távoztak, meleg köszönettel bucsuzva a *Somló* igazgatótól. *Klotild főhercegnő* meleg hangon jegyezte meg: — Nagyon szép volt!

**** A Vígyszínház bemutatója.** A *Vígyszínház* pénteken bemutatásra kerülő ujdonságából. *X. asszonyból*, az utolsó próbák folynak. Az ujdonság szerzői, *Gavault* és *Berr*, már külön-külön is szép sikereket vívtak ki, de igazi diadalokat csak azért aratnak, amióta együtt dolgoznak. *Moins Cing* című darabjuk megmentette a *Palais Royal* tavalyi szezonját, és nem oszda, ha következő darabjukért, az *X. asszonyért* (*L'Inconnu*) versengtek a színházak. Az *Athénai* színház nyerte el és addig adta, amíg sorra nem került a *Madame Flirt*, amely vígjátékot most is napról napra adják. A *Madame Flirt* is *Berr* és *Gavault* műve és a *Vígyszínház* igazgatósága már meg is szerezte az előadási jogát. *Gavault* és *Berr*, mint társszerzők az *X. asszonnyal* lépnek, először a magyar közönség elé. Az ujdonság címszerzőjét, amelyet *Parisban Cheirel* asszony játszott, *Osilag Teréz* fogja kreálni. A főszerepeket *Hegedűs* és *Góth* adják.

**** Fernandé reprike a Nemzeti Színházban.** A *Nemzeti Színházban* pénteken, e hónap 23-án lesz a reprike *Sardou* *Fernandé*jának, melyet a közönség a legutóbbi években csak *Duse* vendégjátékai alkalmával láthatott. Az olasz művész szerepét, *Clotilde* *Márkus* Emilia játssza, Sénéchalné — *Helvey* *Laura*, *Fernandé*ot *Török* *Irma*, *Georgette* — *Cs. Alszeghy* *Irma*, *Brienne* — *Szacsanyik*, *Pomerolt* — *Császár*, *André* — *Mihályfi*, *Roqueville* — *Gyenes*, *De Civrty* — *Desső*, *Anatole* — *Nádai* *B.* fogja játszani. Ez az előadás 7 órakor kezdődik és megismétlik szombaton és vasárnap is.

**** A Népszínház látványos ujdonsága.** A *Népszínházban* ma délelőtt tartották meg a *Jules Verne* regényéből készült, *Egy kínai kalandjai* *Khinában* című látványos színmű első házi-főpróbáját. A látványos darab új diszkrét igen szépek, az új kosztümök is tetszetősek, eredeti kínai rajzok után készültek. *Stoll* *Károly* rendező, *Barna* *Izso* karmester és *Hans* *Gyuláné* balletmesternő vezetik a próbákat, amelyek immár bizonyossá teszik, hogy ez a *Verne*-darab egyszerben van a nagy regényíró műveiből készült eddigi darabokkal. A bemutató előadást jövő hétre tervezik.

**** Hírek a Nemzeti Színhásból.** *Nemzeti Színházban* holnap szerdán hetvenegyszer kerül színpadra *Pailleron*: *Ahol unatkosnak* című vígjátéka, amely több mint husz éve egyik legkedveltebb műsordarabja a *Nemzeti Színház*nak s legutóbb 1901. december 3-án került színpadra. A női főszerepet *Reville* hercegnőt ezúttal is *Prielle* *Kornélia* játssza, aki a bemutató est (1881. szeptember 23.) óta, mikor a szerepet kreálta, a darabnak valamennyi előadásában részt vett. A többi szerepeket *Helvey* *Laura*, *Ligeti* *Juliska*, *Horváth* *Helényi*, *Desső*, *Egressy*, *Latábr* játszzák. Csütörtökön ismét a *Constantin abbé* adják elő, mely iránt az ér-

deklódás oly általános, hogy felújítása óta minden előadásán megte't a színház nézőtere.

**** Kúry Klára ünneplése.** Kezdeni kell azon, hogy az időjárásnak ma nagyszerű alakulási voltak. Kora délelőttől késő estig zuhogó nyári zápor, sűrű jég hullás és pár órási időközökben apróbb felhőszakadások. Az otthonmarasztalás e nagy áldásai ellenére az utolsó zugig megtelt a Népszínház nézőtere díszes közönséggel annak az öröme az alkalmára, hogy *Kúry Klára* kisasszony ma lépett fel először közel két havi szünet után azon a színpadon, amelynek sikerei az utóbbi években az ő fényes tehetségének jegyében támadtak és élnek. Nem lehet a színház szemére vetni, hogy valami mohó okossággal sietett volna a fellépéssel, meleg értékre váltva legnagyobb vonzó erejének bécsi sikerét. De úgy látszik, erre az érdekességre nem is volt semmi szükség. Mert két héttel a bécsi diadalok lezajlása után is szorongásig zsúolt ház taposó magyar tehetség sajtámagának is, egy magyar darabnak is a híret dicsőséggel tetőzött hozta közénk vissza. Az első jelenetek lepergése után felviharzó, széles taps jelentette *Kúry Klára* kisasszony belépését. Lelkesen és melegen ismétlődött azután esthosszat és pazar tüntetéssé vált az első felvonás végén, amikor megszámlálhatlan sok kihívással ünneplé a közönség annyi sok nemes és tiszta művészi örömeinek szerzőjét. A kisasszony alakítása a *Katalin* híres *Germain* hadnagyában ismeretes. Ma is szintoly gazdag rendkívüli volt színeiben, játékbéli kiváltságokban és mélyebben járó drámai akcentusokban, mint előbb mindig. Enekrészeiben gyarapodott a szerep két számmal. Egyik egy táncal elegyes keringő, amelyet egy kacagó refrénbe végződő dallal egészít háromszor kellett a kisasszonynak ismétlnie. Ez új számok a bécsi bemutatóra készültek és *Kúry* kisasszony bravuros előadásában nagy javára vannak a darabnak. Ujak és feltűnő szépek a művész köztümei, stilben kiválóak, szemre kápráztatóak. Különbö nem változott semmi. Ami van, épp ezért tökéletes. A hangulat az egész est során olyan volt, akár egy zajos bemutatón a téli évad kelő közepén. *Kúry* kisasszony diadalmas visszatértével, a műsor meglevénedésével és az ideai nagy sikerek rendre való felvonultatásával tényleg meg is ujhodik a szezon, amely e fölöttébb mozgalmal est nagy hatásából új erőre kapott. Kitűnő alakítója a címszerepnek *Hegyi* *Aranka* asszony. Játékában ma is méltóság és erő volt, énekében melegség és érzés. Kedves és szemrevaló *Anica* *Harmat* *Ilona* asszony. A karok tisztességesek. Ah, a zenék, az orosz udvar nagyjai, bizony unalmasak kissé. Mint a zenék rendezen.

**** A Fővárosi Nyári Színházról.** A *Fővárosi Nyári Színházban* holnap szerdán *Jókai* *Mórna* nagyhatású történelmi színműve, *Keresd a szived* kerül színpadra. A 48-as időkben játszó színmű öt év előtt került először színpadra a budai színházban, amikor is oly nagy sikere volt a darabnak, hogy egy nyári szezonban harminc előadást ért meg. *Keresdnyi* igazgató fényes, korhű kiállításban a 48-as idők stilszerű jelmezeivel mutatja be az érdekes tárgy színművét. A főbb szerepeket *Keresdnyi* *T.* *Hadrík* *Anna*, *Thury* *Elemér*, *T. Csige* *Böske*, *Baghy* *Gyula*, *Réthy* *Lajos* és *Barthos* játssza.

**** Hangverseny a martiniquei inségek javára.** A margitszigeti új gyógyteremben e hó huszonegyedikén este félnyolc órakor, a martiniquei inségek javára fényes hangversenyt ad *Lindá* *Marcella*, a nagynevű énekesnő. A hangversenyen *Humphreys* celloművész is közreműködik. A Margit-sziget igazgatósága úgy intézkedett, hogy a hangverseny napján a szigeti lovasut éjjel tizenkét óráig közlekedjék s megengedte, hogy a hangverseny alkalmával a magán- és bértkocsik a felső hajó-állomásig közlekedjenek.

**** Miss Dunoon utolsó fellépte.** Holnap, szerdán este lép fel utolszor a bájos kaliforniai táncosnő az Urániaiban, hogy elismerésben részesül új műsorával.

**** Színiskolai vizsga.** Vasárnap délután rendezi *Rákosi* *Szidi* asszony színiskolája első évszáz vizsgálatát a Magyar Színházban. Ez alkalommal a drámai szak növendékei mutatják be baladásukat a közönségnek. A vizsgálati előadás műsora a következő: *Rákosi* *Jenő* parasztragediájának, a *Magdolnának* IV. felvonása, *Stuart* *Máridának* III. felvonása és *Lukács* *Sándor* népszínművének, a *Fereschajunnak* I. és II. felvonása. A délután 3 órakor kezdődő előadás jegyét a Magyar Színház pénztára és a Bárd-cég jegyirodái árussítják.

**** Pályadíjat nyert gyermekdal.** A kisdudnovelek idei országos közgyűlésén hirdették ki a gyermekdalra kitűzött pályázat eredményét. A díjat *Érdi* *Ernő* fővárosi polgári iskolai énektárnak és zeneszerző nyerte el. *Érdi* *Ernő* hivatott művelője a magyar gyermekdalokélméletnek és már több ízben elnyerte az egyesület és nemű díját. A közelmúlt napokban pedig *Észet* *hárfia* című daloskönyvével osztatlan sikert aratott.

**** A Magyar Színház színlapja.** Egy este megjelenő lapársunk arról ad hírt, hogy a *Magyar Színház* a két pünkösdi ünnep alatt, a *Fifine* operett legutóbbi előadásán, nagyon kelemetlen jeleneteknek volt tanuja amiatt, hogy az operett főszerepét más színész játszotta, mint aki a színlapon hirdelve volt. A közönség legnagyobb része, írja ez a lapársunk, a pénztárhoz sietett és visszavetelte pénztét. Mikor ezt megtagadták, szitkok és szidalmak hangzottak el a direktói ellen. A tüntetők egy része rögtön elhagyta a színházat, a kisebbik rész újra elfoglalta helyét és az előadás menetét folytonos diskurzálgatással, közbeiktatásokkal és piszoggal kísérték. Az igazgatóság nagyobb botránynak elejt veendő, az operettet felet kibagyatta és így az előadás már kilenc óra körül véget ért. Lapársunk szavahihetősége minden kétséget kizár az iránt, hogy ezek a budapesti színházban egészen szokatlan jelenetek úgy folytak le, mint ahogy fentebb le vannak írva. Mikor az esetet szóval tesszük, eleve kijelentjük, hogy teljesen elégtünk annak a két művésznőnek a személyétől, akiről a botránynak *Fifine*-előadásán szó volt; az egyik époly kevéssé volt az oka, mint a másik, épúgy, mint ahogy bizonyára mind a kettőre egyenlően kelemetlen, hogy egy ilyen színházi botránynak az akaratlan szereplője volt. Csodálkozunk azonban azon, hogy a *Magyar Színház* igazgatósága oly kevéssé respektálja azt, hogy a színház, amelyet igazgat, a fővárosi színházak közé számít s hogy bizonyos elengedhetetlen kötelességek vannak ugy magamagával, mint még inkább közönségével szemben. Nem ismeretlen előttünk, hogy a *Magyar Színház* utcai színlapja éppenséggel nem hitelesek abban a tekintetben, hogy egy bizonyos darabban ki játszik és ki nem játszik. Gyakran egész más szereplők szerepelnek a színlapon, mint akik a színpadon játszanak. Nem gyanúsítjuk meg a *Magyar Színház* vezetőségét azzal, hogy ebben a színlap-rendszerben szándékosan is van és társulatának egyes vonzóerőit akkor is kinyomtatja a színlapjaira *csalétekel*, mikor előre tudva van, hogy nem fognak játszani, de azt maga az igazgatóság is meg úgy engedi, hogy aki nincs annyi jóakarattal a *Magyar Színház* vezetősége iránt, mint mi, nem követ el valami főbenjáró bünt, ha a szándékosan impudenciát is, mert hiszen ez a hamis színlap-rendszer már nagyon régóta napirenden van a *Magyar Színház*nál. Reméljük, hogy a pünkösdi botránnyal egyszerű és mindenkorra véget fog vetni ennek az akár szándékos, akár hanyagságból eredő színlap-misztifikációnak s hogy valóban így legyen, senkinek sem nagyobb érdeke, mint magának a *Magyar Színház* igazgatóságának.

**** A szegedi társulat Flumében.** *Fluméből* írják nekünk: A magyar színészet jövője *Fluméből*, abból a lelkes támogatósból ítélem, melyben a szegedi színtársulat állandóan részeseül — immár biztosítottak látszik. A közönség nap-nap mellett, a folytonos eszések dacára is, teljesen megtölti a színház. Még a drámai előadásokat is — melyektől tavaly még idegenkedtek — nagy közönség látogatta. Legutóbb *Boccaccio* elevenítették fel kitűnő előadásban. A helybeii olasz lapok az elismerés hangján irnak az előadásról. *Szekely* *Irént*, akinek egy olasz refrainü dalát hatszor is megisméltették, nagyon dicsérik. Melegen irnak *Feladi* *Boriskáról*, *Lévegyről*, *Fenyérről*, *Mezei* *Mihályról* és *Rubos* *Arpádról*, aki mind rendező is kitüntette magát. Nagy sikerrel mutatta be a társulat *Erienz* *Vörös talárját*. A második és negyedik felvonásának óriási hatása volt. Nagyon tetszett *Janetta* szerepében *Hettyey* *Aranka*, aki sok virágot is kapott és *László* *Gyula*, aki *Mousont* játszotta kitűnően. Nagy sikere volt *Biharinak*. *Kiss* *Irének* és *Fenyérnek*. Legközelebb a *Dadd*, *Kurucz* *Feja* *Dávidot* és a *Modelt* mutatja be a társulat.

**** Miss Madge Perry.** *Miss Madge Perry*, a Budapestest gyorsan népszerűvé lett angol szubrett holnap, szerdán újból föllep a Magyar Színházban. Ezúttal is *New York szépe* címszerében folytatja nagyszerű vendégszerelését. Az előadást csütörtökön megismétlik.

**** A Theatre-Francois mosósámliája.** A *Theatre-Francois* igazgatósága nemrégiben azt vette észre, hogy a színház mosósámliája horribilis módon emelkedik. A dolognak a magyarázatul előre kell bocsátani, hogy *Molière* házában nemzedékről-nemzedékre átszálló hagyomány, hogy a színház tagjainak a fehérműmüt a színház — mosója. Ebben a koncepcióban természetesen csak az a fehérműmüt szerepelhetne jog szerint, amelyet a *Theatre Francois* művészei a színpadon, játékközben használnak, Franciaország első színházának színpadi csillagai azonban nem fogták fel olyan szigoruan nagymosásuk ügyét és így történt, hogy a színház egyes művésznőinek és művészeinek mosókönyvében zsebkendőkn, galériokon, kézelőkön és ingeken kívül, gardamaszámra szerepel minden egyéb fehérműmüt is, mint pl. broszok, függönyök, reggeli pongyolák, hálókabatok, függönyök, törölközők, sőt még különféle — gyerekruhák is. *Molière* házában nagymosásmost a leglényegesebb reformon fog keresztül menni. A színház igazgatósága ugyanis legutóbb tartott ülésén kimondta, hogy szigoruan ragaszkodik az ősi hagyományhoz és azután csakis a színpadon használt fehérműmüt fogja kimosatni. Ami pedig a nagyhírű francia színpadi csillagok — saját szennyesüket illeti, azt mosassák ki otthon a saját kontójukra.

Strindberg válik. Amilyen feltűnést kellett as a hír, hogy Strindberg Ágost, az ismert négyüzlő, északi drámáiról megdőltül és Páris egyik legzebb színésznőjét, Bossét kisasszonyt veszi feleségül, épp olyan feltűnést kellett az a napokban szárnya keit hir is, hogy az érdekes házaspár válik egymástól. A német sajtóban felmerült hír maga Strindberg-Bossét asszony ólójára meg egy táviratban, melyet férje műveinek német fordítója, Schering Emilhez intézett.

Az orfeumdeszkáról az operai szinpadra. Add Colley, az ismert „ausztráliai családany”, aki hangjának fononális magasságával szerelt magának európai hírnevet az orfeumdeszkákon, az operai szinpadra akar áttérni. Colley kisasszony már hosszabb idő óta tanul énekelni s e hónap végén a berlini Theater des Westensben lép fel először a Sevillai borbély Rosinájában.

MŰVÉSZET.

Az Iparművészeti Múzeum megnyitása. Az Országos Iparművészeti Múzeum az Üllői-úton az angol kiállításra való előkészületek miatt egy hónapig zárva volt, ma azonban ismét megnyitott. Az Iparművészeti Múzeum terei tehát a mai naptól fogva megtekinthetők.

A tavaszi tárlat berekesztése. A Városligeti Múcsarnokban a tavaszi nemzetközi tárlat tegnap este bezárult. A két utolsó napon, a pünkösdi ünnepek alatt óriási közönség kereste föl a tárlatot, amelyet általában igen sűrűn látogattak. A magyar művészek jelentős volt a tárlat azért is, mert kiállított műveik nagy része elkelt. Magából a királyi művészlárból hatvan ezer korona jutott a magyar festőknek.

Gróf Di Sambuy válasza Wlassios miniszterhez. Gróf Di Sambuy, a turini nemzetközi iparművészeti kiállítás elnöke dr. Wlassios Gyula közoktatásügyi miniszterhez szombati táviratára a következőleg válaszolt:

Nemzetközi iparművészeti kiállításunknak szerencsét fogunk hozni azok a rokonszenvsugalta jókívánságok, melyeket nagyméltóságod úgy a saját, mint a kereskedelmi miniszter ur nevében intézett hozzánk. Ó jelségeik nagy mértékben méltányolták a magyar osztály szépségét, melyet Radács ur és méltó munkatársai oly jól rendeztek be. Nagy meglepéssel tölt el engem nemcsak az újabb sikere, mely siker természetesen csak növelni fogja a nemzetünk közötti jennálló bensős és őszinte bvrátságát. Gróf Di Sambuy.

Művészeti kiállítás Aradon. Az aradi művészeti egyesület még e hó elején Urbán Iván főispán elnöke által tartott üléséből felkérte a Nemzeti Szalon, hogy — mint már két ízben — az idei tavaszszal rendezzen Aradon kiállítást. A Szalon azonban már Ujvidékre tett ígérete által lekötve lévén, eddig nem felelt meg az aradiak szives meghívásának. Most a Nemzeti Szalon képviselőiben dr. Rózsa Miklós titkár azzal a megbízással utazott le Aradra, hogy lépjen érintkezésbe az ottani vezető körökkel a kiállítás idejének megállapítása tárgyában. Mint Aradról írják, a Szalon kiküldöttjének sikerült is megállapodásra jutnia Institutoris Kálmán polgármesterrel és Csák Cirkék minorita rendfőnökkel, az aradi művészeti egyesület igazgatójára, hogy a Szalon még e hónap végén leküldi Aradra a kiállítási anyagot. E szerint a harmadélszáz darabot kitevő gyűjteményt — amely jelenleg Ujvidéken van kiállítva — Ujvidékről egyenesen Aradra küldik, hol azonnal megkezdik a rendezési munkálatokat, úgy, hogy az aradi tárlat már június első napjaiban megnyitható lesz. A vernissage-zsal kapcsolatos ünnepségek módozatainak megbeszélésére az aradi művészeti egyesület Urbán Iván főispán elnökelével legközelebb ülést tart. A megnyitásra Fészi József alelnökkel élén számos művész, író és hírlapíró rándul le Aradra.

A Múbarátok Kőre szelence-óra és miniatűr kiállítása 20-án bezárult. A huszonegy nap alatt, melyen át nyitva volt, körülbelül 3000 látogatója volt a kiállításnak s aki megfordult benne, mind a legnagyobb élméssérel nyilatkozott úgy a kiállított tárgyak műbucseről, mint a kiállítás izléss és szigoruan stilszerű elrendezéséről.

A Múbarátok Kőrenek elnöksége felkéri azokat a kiállítókat, akik műtárgyaikat maguk kívánják hazaszállítani, hogy megbízottaitak i. 10-21-től 23-ig bezárólag délelőtt 9—11 és délután 4—6 óra között a körhelyiségre küldeni sziveskedjenek, ahol a kiállított tárgyak az átvételről adott írtérvény ellenében ki fognak adni. Akik 23-ig nem küldenek az átvételre megbízottat, azoknak műtárgyaikat a Kőr saját költségén fogja hazaszállítani.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság május 25-én, vasárnap tartja rendez évi közgyűlést a nagyváradi városháza dísztermében. A közgyűlésre sokan mennek le a fővárosból az itt lakó biharmegyei írók és hírlapírók köréből.

A Kóczán-díj. Az Akadémia Kóczán-pályázatára május 31-én lejár. A pályázat szerint kívánatik színmű, melynek tárgya V. István, IV. László és III. Endre korából veendő. A színművek lehetnek tragédiák, vígjátékok és középfajta drámák. Jutalma tuzberki Kóczán Ferenc alapítványából 100 arany. A jutalom a határidőt követő novemberi összes ülésen ítéltetik oda s december 3-án utalványoztatik ki.

A jogi szakoktatás reformja. A Magyar Jogászegylet legutóbbi ülésén Koráts Gyula és Schwarz Gusztáv egyetemi tanárok szóltak hozzá a jogi szakoktatás reformjához. Schwarz Gusztáv Márkus Dezsővel vitatkozva elítélte azt az irányzatot, amely az egyetem tanítási szabadságának megnyirbálására törekszik.

Újítás a jogi államvizsgálatok terén. Ezen a címen az eperjesi jogakadémia dékánja: dr. Horváth Ödön, királyi tanácsos, egyetemi magántanár, egy díszesen kiállított ízüetett közzé, melyben a jogi államvizsgálatoknak kiűszöbön álló reformjával foglalkozik. A jogi-oktatásügyi irodalma terén ismert nevű szerző műve Kósh Arpád könyvnyomtató-üzetében Eperjesen 1 koronáért kapható.

Házassági vagyonjog a magyar általános polgári törvénykönyv tervezetében. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kodifikációs bizottsága által kiadott ízüetek sorozatában a fenti címmel most jelent meg a második ízüet. A ízüet tartalmazza dr. Tóth Jenő földmívelésügyi miniszteri segédtitkárnak e tárgyban a kodifikációs bizottság ülésén tartott érdekes előadást, valamint dr. Hercegh Mihály, dr. Dömötör László, dr. Baross János, Hammersberg Jenő, dr. Csillag Gyula és dr. Darányi Gyula ízüetelésait. A ízüet ára 1 korona, kapható az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél.

SPORT.

Díjlovaglás és díjgratálás. Szakadó esőben folyt le ma déntán a Tattersall pályáján a budapesti sport-világ kedves látványossága: a díjlovaglás és díjgratálás. Ott voltak a versenyen: Gizella főhercegnő, Klotild főhercegnő két leányával Erzsébettel és Máriával, továbbá József Ágost főherceg nevével, Augustas főhercegnővel. Ezenkívül ott voltak: Báro Fejérváry Géza honvédelmi és gróf Széchenyi Gyula a király személye körüli miniszter, báró Beck vezérkari főnök, herceg Lobkowitz hadtestparancsnok, Gromon Dezső államtitkár, Zoltán és Halasy altábornagyok. Egy kis baleset is történt a versenyen, de minden komoly következés nélkül. Pokorny Ágoston hadnagy ugyanis kézzel lebukott a lováról. Másodszor erősen megütötte magát, úgy hogy elvezették a közeli házmesterlakásba s kissé lefektették, a mig jobban lett. A lova gazdátlanul került az istállóba vissza. A lovasjáték végeztével a nagytribünön osztotta ki a díjakat a bíralbizottság.

A díjazások eredménye a következők:

Díjlovaglás. Az első díjat az A. csoportban (6 teljesé tiszteletdíja és 2500 korona) nyerte báró Hercegenberg Leonhard uhanus főhadnagy. A II. díjat (Frigyes főherceg tiszteletdíja és 1000 korona) Szárossy László huszárfőhadnagy. A III. díjat (a honvédelmi miniszter tiszteletdíja és 800 korona) Lekomitzky Rikhard őrnagy. A IV. díjat (a hadügyminiszter tiszteletdíja és 600 korona) Schneider Rudolf főhadnagy. Az V. díjat (az Urlovasok Szövetkezetének tiszteletdíja és 400 korona) Eckardt Frigyes ezredes. A VI. díjat (a Magyar Lovaregylet tiszteletdíja és 200 korona) Biedl Miklós vezérkari százados. A VII. díjat (az Urlovasok Szövetkezetének tiszteletdíja és 200 korona) Bauer Fülöp vezérkari alezredes. A B. csoportban I. díjat (Ferenc Ferdinánd tiszteletdíja és 1000 korona) Francz Mario százados, a II. díjat (Lobkowitz herceg tiszteletdíja és 500 korona) Wiesner Ferdinánd őrnagy.

Díjgratálás. Az első díjat (József főherceg tiszteletdíja és 1500 korona) gróf Thun-Hohenstein Guido nyerte. A II. díjat (a honvédelmi miniszter tiszteletdíja és 800 korona) Prónay Sándor főhadnagy. A III. díjat (Budapest székesúváros tiszteletdíja és 600 kor.) gróf Pongrácz János hadnagy. A IV. díjat (az osztrák Landwehr-miniszter tiszteletdíja és 400 korona) Maik Vilmos hadnagy. Az V. díjat (a Tattersall tiszteletdíja és 300 korona) gróf Thun-Hohenstein Henrik főhadnagy. A VI. díjat (a Magyar Lovaregylet tiszteletdíja és 200 korona) báró Hohenbühel János őrnagy. A VII. díjat (az Urlovasok Szövetkezetének tiszteletdíja és 200 korona) Szandl Géza főhadnagy.

Jeu de barre. Az I. díjat (Otó főherceg tiszteletdíja és 500 korona) Förster László százados. A II. díjat (a Magyar Lovaregylet tiszteletdíja és 300 kor.) Lekomitzky Rikhard őrnagy. A III. díjat (az O. M. G. E. tiszteletdíja és 200 korona) Polgár Sándor hadnagy. A IV. díjat (a honvédelmi miniszter tiszteletdíja és 200 korona) Horthy Szabolcs.

Díjlovaglás. A budapesti polgári lövészegylet által 19 én az egyesület budai lövőházában rendezett díjlovaglás a következők nyertek díjakat: A 150 m. távolságu rendez céltáblán 10 lövés közül legtöbbet talált: Wirth Károly, Grawatsch Tivadar, Jellenek Antal, Pártos Gyula, Arnold Róbert, Rátányi Zoltán, Leszlényi Imre. A 150 m. távolságu céltáblán középlövészekre: Wirth Károly, Stary Ferenc, Focht Márton, Jellenek Antal, Rátányi Zoltán, Pártos Gyula, Kormor Gyula. A pisztoly-céltáblán: Wirth Károly, Grawatsch Tivadar, Jellenek Antal, Járts Andrá, dr. Hammersberg Árpád, Kortschy Erich,

Lederer János. A pisztoly-céltáblán középlövészekre: Kortschy Erich, dr. Hammersberg Árpád, Wirth Károly, Grawatsch Tivadar, Jellenek Antal, Lederer János. A vadász-céltáblán: Rátányi Zoltán, Kortschy Erich, Jellenek Antal, Lauenroth András, Focht Márton.

Az utolsó nap. Holnap visszavonhatatlanul vége. Remények, vágyak, favioritok, outsiders, fogadások és bookmakerek a legközelebbi gyorsvonattal Bécsbe vonulnak s a pesti pályára esend borul. Az utolsó nap programja igen érdekes és szenzációs meglepetések sem fognak hiányozni. Különösen az Ivadéverseny későbbet ilyenell, ahol tömémenten sőtét kétféves fut. A 1887 versenyekben is nagy mezőnyök indulnak s így élénk forgalom mellett talán nagy haszonnal is fog zárulni a holnap. A hetedik verseny után Pörge és Colibri közt egy kis match is lesz, mert állítólag Colibri tegnapi győzelmé nem volt reális. Jelöltjeink:

- I. Autocrat — Tőpörtyű.
- II. Dum-Dum — To-Álmás.
- III. Dvadál — Pusztabíró.
- IV. Ezeregyféj — Blaskovich istálló.
- V. Türelmes — Madrid.
- VI. Orgona — Raineclaude.
- VII. Helena — Sarkantyú.
- VIII. Pörge.

A budapesti lövészek eredményét mindazok, akik nem mehetnek ki a versenyterre, a Telefon Hírmondó után tudhatják meg leg hamarabb, mert a Hírmondó kétutamonként, az egyes versenyek lefutása után azonnal részletes tudóstást olvastat fel a versenyek eredményéről. A lövészeredmények felolvasására kétszeres nádjellet hívja fel az előzetek figyelmét a Telefon Hírmondó.

TÖRVÉNYSZÉK.

A leMBERGI hazaárulási pör. Lemberg-ből táviratozzák, hogy az ottani kerületi törvényszék előtt ma kezdődött meg annak az árulási pörnek tárgyalása, amelynek vádlottja Zaleski József vasgáryi munkás és ennek mostohaatyja, Schuster Péter. Mind a ketten azzal vannak vádolva, hogy hat esztendőn keresztül erdősítési terkeket adtak el Oroszországnak. Zaleski és Schuster a vádirat szerint éveken át fontos katonai titkokat árultak el Oroszországnak. A vádirat megemlíti, hogy Zaleski mint invalidus került Oroszországba és ott a vasutról, vízi utatról, a katonai löpor- és élelmiszerek raktárainak berendezéséről, a mozgósításról, a várak és erődítvények fölszereléséről fontos adatokat árult el. Zaleski a tárgyalás folyamán beismerte, hogy ezért a szolgáltatásért egy ízben 1300 rubelt kapott. Bevallotta továbbá, hogy árulásában társai segítettek neki. Zaleski árulásával óriási kárt okozott az államnak, mert a nagy költséggel megépített przemisli erődöt át kell alakítani és egyes részét teljesen újból építeni. A tárgyaláson a hadügyminisztérium részéről mint szakértő több vezérkari tiszt van jelen.

A megszőkött szerb alkonzul sorsa. Nagyszabású szélhámoságok elkövetése után Bombayba szűköt Weisz Soma, a szerb királyi alkonzul, Bombayban egy ideig a Telléry-ház igazgatójának jóvoltából egy ottani szállóbanan uri módon élt. De ez a kelleme állapot nem sokáig tartott. Weisz ugyanis visszavált a vendégszeretettel és Telléry János hazánkfiát több ezer forint erejéig megkárosította. Ezek után persze felmondták neki a vendégséget, mire Weisz Soma állás után nézett. Kapott is valami foglalkozást egy nagyobb német cég ügynökségénél. Idővel azonban a Bombayba érkez magyar lapokból megtudták, hogy Weisz Soma veszedelme szélhámos, mire elvesztette állását és kenyér nélkül maradt. Utóljára lakásából is kitették. Teljesen elhanyagolt állapotban a bombay-i angol rendőrség, mint hajléktalan elotlogta. Weisz Soma bekerült a bombay-i dologházba, ahol az utcai csavargókat tisztességes munkára szoktatják.

Végrehajtok kongresszusa. Kolozsvárról írják: A bírósági végrehajtok országos egyesülete vasárnap tartotta évi rendez közgyűlést Eolozsavart Radnóti József elnökelésével. A tanácskozást végighaligatta báró Szentkereszthy, a kolozsvári törvényszék elnöke is. Az egyesület néhai kitűnő védőfőőr, Szilágyi Dezsőről és Győry Elekéről kegyelettel emlékeztek meg s elhatározták, hogy sírját minden évben megkoszorúzzák s mindannyian megszerzik arcképét. Új védőül a közgyűlés Hódossy Imrét választotta meg, akinek küldetésé viszi Budapestre a védőségéről szóló diplomát. Tiszteletű tagokat választottak meg, azután rátertek a napirendre, amelynek legfontosabb tárgya a kölcsönös segítés volt. Minthogy a végrehajtoknak nincs nyugdíjuk s a családó halála esetén sokszor az egész család legnagyobb nyomorba jut, a közgyűlés kimondta, hogy segítőalapot létesít s az özvegynek vagy rokkantság esetén a végrehajtoknak annyi öi koronát utalványoz, ahány tagja van. Ez esetben tehát több, mint ezer korona segítség volna utalványozható. A tagokat végrehajtás terhe mellett kötelezik erre az alapra harmine koronát fizetni s azonnal minden elhallozás vagy rokkantság után öi koronát. Végül elhatározták, hogy Pósz Sándor igazságügyminiszternek üdvözölő táviratot küldenek s hogy a jövő évi

Köszönettel **Temesváro**t tartják meg. Délben banket volt, pünkösdi hétjén pedig a végrehajtott az Erdélyi Kárpát-Egyesület vezetésével kirándultak a Jordai-hasadékhoz s megtekintették az Andrásy-lavaszokat.

§§ Szerelmi dráma a Normafánál. Szilágyi István mázolósegéd beleszeretett unokahugába Pelleg Jlikába. A fiatalok boldogságának csak egy akadálya volt, amelyet sehogyan sem tudtak elhárítani. Szilágyinak nem volt keresete s így az esküvőt sem lehedt megtartaniok. Elkeseredésükben elhatározták, hogy együttesen a halálba mennek. Ez év március 10-in a leány elzalogosította aranyfüllelőjét s a pénzt átadta Szilágyinak, hogy vegyen rajta revolvert. Szilágyi meg is vette a fegyvert s azzal mindketen kimentek a Svábhegyre, fel a Normafához, ahol Szilágyi a leány kérésére előbb azt lőtte halántékra, azután pedig önmagát. A leány nyomban megbalt, de Szilágyinak a golyó megakadt a koponyacsontjában. Élelem maradt. Ma vont a felelősségre a büntető törvényszék Szilágyi Istvánt a halálos végű szerelmi drámáért. A tárgyaláson, melyen Agoraszó bíró elnökelt, a vádlott siránkozó hangon beszélt el a dráma leolását. A törvényszék dr. Böhm ügyész vádját után Szilágyit 4 havi fogságra ítélte, enyhítő körülmények figyelembevételével. Az ítélet jogerős.

Nyilttér.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kúttól sikarrel használtatik

vese-, húgyló-, húgycső- és köszvénybántalmak ellen, vizelet nehézségénél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csakmentes!

Kapható ásványvíz-üzletekben és minden ásványvíz-üzletben vagy a Szinye-Lipóczi forrás igazgatóságánál. Budapest, főraktár Edeskuti L. úrnál.

Vidékre pontosan szállít a Szt.-Lukácsfürdő-Kutvállalat, Budán.

Míg a legutóbbi időkig egyetlen víz sem volt egészen biztosan adagolható

a vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

MARGIT

GYÓGYFORRÁS

„Margit-telep, — Bereg-megye“ vize ajánlott fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a **hugyszervek** betegségeiben legjobb víz, hanem a **legkínzóbb borvíz**, és enyhén sóz íze miatt mindenki, még a legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz a gyomor és légcső hurutos megbetegedésénél.

Kapható minden gyógytár és fűszerkereskedésben. Országos főraktár: **ÉDESKUTI L. cs. és kir. udvari szállítónál**, ásványvíz-nagykereskedő Budapesten.

MATTONI-FÉLE

GIESHÜBLER

legfinizált égetés

SAVANYÚ-KŰT

Leghatásosabb arzénos vasas víz vörösvérnyeg, vérszegénység, idős betegek, ideg s borbély-ség stb. ellen.

Guber Forrás

Kapható az összes ásványvíz-üzletekben, gyógyszerár és drogeriákban.

Minden hölgy

használja a P. Boyer párisi (Boulevard Straussburg 13.) gyógyszerész „**Ónduintericeo**“ vizét, melyel a haját ha bedörzsölik, természetesen hullámos (onduáló) lesz. A haj mindaddig megmarad hullámoságát, míg a fejet nem mossuk. Főhatása a haját sűrűsíti, ill. rozsdát. Szentábra elismerő levél. Egy üveg ára 2 Korona. — Magyarországi főraktár és szétosztási hely: **Vanicsek Gyula** Budapest, Üllői-ut 21. sz.

Huzás már holnap

Osztálysorsjegyek

a most kezdődő I. huzáshoz eredeti áron kaphatók:

1/2 sorsjegy 12 kor. || 1/4 sorsjegy 3 kor.
1/2 " 6 " || 1/4 " 1.50 "

BUDAPEST, IV., Váci-utca 37. szám

(Az e rovat alatt közöltetnek som tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs május 20. A képviselőház mai ülésén az elnök bejelentette, hogy a francia köztársaság elnöke és kormánya a bécsi francia nagykövetség útján a francia nemzet nevében köszönetet mondott a képviselőháznak a *martiniquai* katasztrófa alkalmával kifejezett részvételért.

A pénzügyminiszter azután törvényjavaslatot nyújt be június végéig terjedő *egyhavi költségvetési provizóriumról* s azután a ház tolytatta a földmívelésügyi minisztérium költségvetésének tárgyalását.

Lemberg, május 20. A lengyel lapok szerint a diákok sztrájkja miatt bezárják az egyetemet.

Léghajós-kongresszus.

Berlin, május 20. A birodalomgyűlés ülésében ma délelőtt nyílt meg a harmadik nemzetközi léghajós-kongresszus *Frigyes Henrik* porosz herceg, *Stúd* porosz közoktatásügyi miniszter és a bel- és külügy miniszter elnököltetésével. A gyűlésről táviratot küldtek *Vilmos* császárnak, amelyben köszönetet mondanak neki törekvéseik támogatásáért.

Svájc és Olaszország.

Róma, május 20. Bernből érkezett hírek szerint ott és Rómában legközelebb lépéseket fognak tenni az Olaszország és Svájc között eddig fennállott jó viszony helyreállítására.

A kínai lázadás.

Peking, május 20. A kormány ma értesítette a követeket, hogy a *lázadást elnyomta* és a mozgalom vezetőit és másodrendű vezetőinek legnagyobb részét elfogta.

Sztrájk.

Trieszt, május 20. Ma a város 260 kőfaragó munkása közül 235 sztrájkba lépett. 20%-os béremelést követelnek, továbbá azt, hogy a szerszámokat a munkaadók adják és azoknak javításáról is azok gondoskodjanak.

Közigazgatási táviratok.

St.-Gallen, május 20. Az egyesült svájci vasutak részvényeseinek itt tartott mai közgyűlése majdnem egyhangúlag elfogadta az igazgatónácsnak a társaság felszámolására vonatkozó indítványait. A határozat szerint az elsőbbségi részvényeket 504 frank készpénzzel váltják be, a törzsrészvényeket pedig a szövetségi vasutak költségeivel elégitik ki. A szembélyzet jutalmazására 200.000 koronát fordítanak.

Bécs, május 20. Az osztrák-magyar bank stambolai és hohennei mellékletei (trautenau bank-kerület) május 20-án nyílnak meg.

New-York, május 20. (Terményiárad.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 9 7/16 (9 7/16). Májusra 9.16 (9.08). Augusztusra 9.59 (9.54). New-Orleansban helyben 9 1/4 (9 1/4). — **Petroleum:** Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphianban 7.35 (7.35). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — **Zsír:** Western steam 10.65 (10.70). Rohe és Brothers 10.85 (10.90). — **Tengeri irányzata szilárd.** — Májusra 69 1/2 (69 1/4). Juliusra 67. — (66 1/4). — Szept-re 65 1/2 (64 1/2). **Busa irányzata állandó.** — Páros ószi helyben 90 1/2 (90 1/2). Májusra 80 1/2 (80 1/2). Juliusra 80 1/2 (80 1/2). Szept-re 79 1/2 (78 1/2). Dec-re 80 1/2 (80. — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — **Kávé:** lair Rio T. sz. 5 1/2 (5 1/4). Májusra 5. — (5.05). Augusztusra 5.50 (5.25). — **László:** Spring Wheat clears 2.95 (2.95). — **Cukor:** 2 1/2 (2 1/2). — **Őn:** 29.30 (29.12). — **Réz:** 12 1/4 — 12 1/2 (12 1/4 — 12 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 20. (Terményiárad.) (Zárlat.) **Busa** irányzata állandó. — Májusra 74 1/2 (74 1/2). — Juliusra 74 1/4 (74 1/4). — **Tengeri irányzata szilárd.** — Szept-re 60 1/2 (59 1/2). — **Zsír:** Májusra 10.17 (10.22). — Juliusra 10.17 (10.25). — **Szalonna short clear** 10.45 (10.45). — **Sertésbús:** Májusra 17.10 (17.12). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Hitetlenül.

Ajaknak, szemnek csillogó mosolya,
Bóditó szóknak lágy ízélete,
Mind, mind csupán eltűnő szines álom,
Múló tavaszunk langy lehellete.
Nincs immár semmi — semmi szép valóság,
Az élet: roskadás a sír felé,
S nincs semmi jó, nincs tűv a földi útbán,
Csak készülődés a halál oái.

Ne higgy, ne higgy a boldogság-jövésben,
Kacér mosoly a boldogság csupán, —
A véletlenség zúgó folyamának
Szétpattanó habburöröké tán...
Ne higgy te semmit, zárd be lelked mélyét,
Hidged, mogorva csend vegyen körül;
Fagy, mely csaló sugárja föl nem enged;
Komorság, mely hiába nem örül.

És eljön akkor jó megnyugvásod,
Ha nem tudsz immár hinni semmiben;
Hitetlenségnek végső kinezésán
A hányatot szív mindig megpihen;
E kinezés betölt majd tomposággal,
Míg érzésidnek örökébe ill,
S jön majd a nap, mikor mosolygni is tudsz,
... Fagyasztó arccal... érihetetlenül...

Paál Árpád.

A dátum titka.

Gyakran szeretnénk tudni, hogy valamely kelet (dátum) a hétnek melyik napjára esik. Ugy ennek kiszámításához, mint a változó ünnepek meghatározásához leltétlenül ismernünk kell a *vasárnapi betűt*. Ez alatt azt értjük, hogyha A-val jelöljük az új év első napját (január 1.), az ABC-ben tovább haladva, az első vasárnapra mitéle betű esik. Ennek ismerete után egy újabb számítás révén juthatunk csak a kelet napjához. De magának a vasárnapi betűnek ismeretét is egy táblázatból nyerhetjük, amely azonban nincs mindig kéznél, s évszázadok szerint maga is változásoknak van alávetve.

Az alábbiakban közlöm számolásaim eredményeként a képletet, amelynek segítségével bármely keletnek napját (Krisztus születésétől akármely évig) könnyen — még lejből is — meghatározhatjuk.

A képlet a következő:

$$N_h = \left(\frac{e + \frac{1}{4} + h + n + 5 - j}{7} \right) \text{-nek a maradékával.}$$

A képlet megértéséhez a következők veendőek figyelembe:

a) N_h = a hét napja, amelyre a keresett dátum esik. It tudnunk kell, hogy na a maradék 2, akkor kedd, 3 = szerda, 4 = csütörtök, 5 = péntek, 6 = szombat, s ha 0 = vasárnap.

b) e = az adott évszámmal; e -nél csak az egész veendő, s a maradék elhagyandó. Ha a 4-gyel való osztásnál maradék nincs, akkor az illető év szökőév, amikor is — ha január és február havi dátumokat keresünk — egyet-el kevesebbet veszünk, mivel a szökőév csak február 29-ikén érvényesül.

c) h = a dátumban közölt hónapnak *megfelelő* számmal. Ez a következő: 622.503.514.624, amely 12 számjegy, mindegyike sorrendben az év hónapjainak *jelét* meg.

d) n = a dátum napjával.
e) j = a Julián- és Gergely-féle naptár közti különbséggel. Erről a következőket kell tudnunk: XIII. Gergely pápa rendezvény a naptári, 1582. október 4-ikéről egyszerre 15-ikére ugrott, amikor tehát az évből 10 napot kihagyott. Majd a Gergely-féle naptár szerint kihagyandók az 1700., 1800., 1900. évek szökőnapjai is, s csak közösügeseknek veendő. Ezáltal tehát ma a Julián- és Gergely-féle naptár között 13 napi különbség van.

A j értéke tehát:
Krisztus születésétől 1582 október 4-ig = 0
1582. október 15-től—1699-ig = 10
1700—1799-ig = 11
1800—1899-ig = 12
és 1900—2099-ig = 13
és így tovább, minden 4-gyel nem osztható század évben 1-gyel több lesz. (Tehát 2100-ban 14, 2200-ban 15, 2300-ban 16, de már 2400-ban ismét ennyi.)

Ha tehát valamely kelet napját megakarjuk határozni, következőleg járunk el:

1. Kiszámítandó például, hogy Szent-István királyunk koronázása a hét melyik napján volt (1000. augusztus 15.). Az évszám 1000, ennek negyedrészé,

250, összesen 1250, az augusztusok megfelelő szám (a 8-ik) 1, a nap 15, meg 5 = összesen 1271, (a j = 0), melyet 7-tel osztva a maradék 4, s így a keresett nap: csütörtök (hétidő = 1).

2. A hét melyik napján született királyunk (1830. augusztus 18)?
1830 + 457 + 1 + 18 + 5 - 12 = 2299 ez osztva 7-tel = a maradék 3, tehát szerda.

3. A zentai csata napja! 1697 szeptember 11.
1697 + 424 + 4 + 11 + 5 - 10 = $\frac{2131}{7}$ = a maradék 3, tehát szerda.

Ha egy századnak éveiről van szó, amint azt pl. tapasztaljuk, midőn egyes előadásokon a születésünk napját, vagy más nevezetesebb dátum napját számítják ki, s csodálkozásunknak adunk kifejezést a gyorsan elért eredmény felett: akkor — minthogy a j állandó, a képletet megírhatjuk így:
Igy pl. a 18-ik század éveinél
 $Nh = 1 + \frac{1}{7} + h + N + 3$

amidőn e-nél csak a tizes és egyes veendő, a 18 száz elmarad.
Pl. 1880 augusztus 18 = 30 + 7 + 1 + 18 + 3 = $\frac{59}{7}$ = marad 3 = szerda.

1848. március 15 = 48 + 12 + 2 + 15 + 3 = 80 : 7 = marad 3 = szerda.

1896. június 8 = 96 + $(\frac{96}{4})$ 24 + 8 + 3 = $\frac{134}{7}$ a maradék 1 = Hétidő.

19-ik századnál a képletben lévő + 3 helyett + 1 veendő; így a 20-ik században is.

A vasárnapi betűt megkapom. ha a képlet szerint kiszámítjuk január 1-jének napját, s ezt 8-ból levonom.
Pl.: 1903. január 1 = 3 + $(\frac{3}{4})$ 0 + 6 + 1 + 1 = 11 : 7 = 4 (csütörtök), ezt levonva 8-ból, marad 4, tehát a vasárnapi betű D — az 1903. évben.

Csekély gyakorlat mellett tehát igen gyorsan tudunk eredményhez jutni. Meg kell csak jegyeznünk a képletet, a 12 hónapnak megfelelő számot s ismerünk mindig j-t, a Julián- és Gergely-féle naptár közti különbséget, ha előbbi — vagy későbbi századokról volna szó.

Dr. N. S.

+ **Uszálykérdés.** Május 16-ikán udvari estély volt Londonban de néhány napig nagy zavart okozott egy hír az aristokrata hölgyek között, hogy tudniillik az estélyről számúzeva a hosszú uszály. Chamberlain lord ugyanis mikor a királyi pár nevében kibocsátotta a meghívókat egy újabb udvari estélyre. egyáltalán azt is jelezte, hogy a 2 1/2-4 yardnyi hosszú uszály azon hölgyek és kísérőik jelvénye, akiket be tognak mutatni, s hogy csakis ladyk viselhetik. A többi hölgyeknek társasági öltözékek, uszályszoknyával, de nem a hosszú udvari uszályval szabad megjelenni. A hölgyek azonban, akik meg voltak hívva az estélyre, figyelemzetést kaptak Alexandra királynőtől, hogy olyan uszályokat öhajj, mint eddig. De ha valamelyik hölgy az idő rövidsége miatt már nem tudna beszerezni hosszú uszályos ruhát, más ruhában is szívesen látják. A május 16-iki estély mégis némi torzadalmat jelentett az udvari etiket terén, mert olyan öltözékekben is megjelenhettek, amilyenek eddig nem voltak megengedve. Az öltözékekben különben óriási pompát fejtettek ki az udvari estélyre az angol ladyk. Szép udvari öltözékek paillete-ekkel, gyöngyházból, vannak megtrava, a könnyed gaze-ruhákban pedig virágflor. A virágok, melyek szintén vannak átszőve. Kedvelt udjomságok a figyelemre méltó gyümölcs- és lombfonatok. Nagy fűrt szőlő hull le például a vállról a karra. Minden szem szőlő bibor-gyöngy és a lombozat bársony vagy sejmyszövetből van, himzett erekkel. Előnybe részesítik a fehér és kék gyöngyöket a vörös és zöld gyöngyökkel szemben. Gyöngyhímzések a legkedveltebbek és ehhez gyöngyöket a legszokatlanabb színekben alkalmaznak. Átlátszó uszály nagyon kevés volt látható az estélyen. Egy szép uszály nélküli öltözék, melyet május 16-án az udvarnál viseltek, almazöld tüllből készült világos rózsaszín szatinnal, fodrokkal alengon-csipkéből és nagy ágakkal, bársonylevelekből, harmatcsöppelkel és almavirágokkal kristályból és gyöngyökből. A derék alengon-csipkével volt körül-rakva és zöld bársonnyal beszegve, amelyet gyöngy és gyémántláncok tartottak.

+ **A hideg május.** Egy bécsi lap megkérdezte a meteorológiai és földmágnességi intézetet május első felének rendkívüli időjárására vonatkozólag. A válasz a következő volt: Az ideai május első tizenöt napjának átlagos hőmérséklete 8-8 Celsiusus fok. Ez harminc esztendő óta a legalacsonyabb hőmérséklet május első felében, s 4-9 fokkal alacsonyabb a normális középhőmérsékletnél, amely száz év alatt 18-17 fok volt május első felére nézve. Az ideai május

után következik az 1807-iki 8-9 fokkal, az 1876-iki 9-2 fokkal és az 1879-iki 9-4 fokkal. A hetven-évek évek második felében a májusok első fele különösen hideg volt. De ha az ideai május átlag a leghidegebbnek mutatkozik, a minimális temperatura az eddigi májusi napokban mégsem a legalacsonyabb. Egyetlen egyszer süllyedt a minimális hőmérséklet + 3 fok alá és pedig május elsején, amikor 2-2 fokot tett. A legmelegebb első fél májusok voltak az utolsó harminc év alatt 1891-ben 15-1, azután 1889-ben 17-3 és 1877-ben 16 Celsiusus fok közép-hőmérsékkel. Ami a teljesen beborult eget és a csapadékos napokat illeti, az ideán a legrosszabb idő volt májusban. A tizenöt első nap közül tíz napon teljesen felhős volt az ég, de az utolsó harminc év alatt volt négy első fél május, amelyben tizenhárom ilyen nap volt és hat év tíz és tizenkét boros nappal. Az esős napok tekintetében az ideai évet csak az 1873-iki mulja felül, amelynek tizenegy esős napja volt, de volt még három más év tíz esős nappal, tudniillik az 1880-iki, az 1886-iki és az 1897-iki.

+ **Szegény alattvalók!** Egyszer kicsi korában XIII. Alfonz spanyol király azt kérdezte egyik tanítójától:
— Igaz-e, hogy birodalmamban sobasem ment le a nap?
— Ugy van felség! Dicsőséges őse, V. Károly alatt.
— Ah, szegény alattvalók! — felelte a király, a fejét csóválta. — Hát mikor aludtak?

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Első os. kir. Dunagőzhajózási társaság közli, hogy a társulati postahajók Orth állomását holnapról kezdve ismét érintik.

A méhészeti gazdaság. Darányi Ignác földmvelésügyi miniszter a gödöllői állami méhészeti gazdaságot június 1-én délután 1/4 órákor ünnepélyesen megnyitja. Ez alkalommal báró Ambrózy Béla ünnepi beszédet tart.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártól vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1101 darab juh — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü — 44 f-től 44 f-ig, kivételesen — 43 f. — kg-ként, (vagy 37 k-tól 50. — k-ig páronként), középminőségű ürü 37 f-től 38 f-ig, kivételesen — 1, kg-ként, vagy 26. — k-tól 31. — k-ig páronként, kosokért — 1-től — 1-ig, kivételesen — 1-től — 1-ig, vagy — k-tól — k-ig, középminőségű gyapjas — 1-től — 1-ig, kivételesen — 1. kg-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőségű — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szebriai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért 45.50 fill. kgkint (— 53. — K-ig páronként), kiselejtezett juhokért — fillér kgkint (18. — 21. — korona páronként) kecskéik — korona páronként. Irányzat csöndes, hogy az árjegyzések magasak, annak az az oka, hogy jó minőségek kerültek eladásra.

Borjувásár. 1902. évi május hó 20-án. (A budapesti marhavásártól vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 562 drb, leölt borjú — db, bécsi borjú — db, — db. nővendékmerha 24 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések. — Belföldi élő borjú I. rendű 66—80 f-ig, kivételesen 85. II. rendű élő borjúkért 52—64 f-ig, 1 kilónként, leölt borjú I. r. — f-ig, II. r. — f-től — f-ig, kivét. f. kilónként levonás nélkül, Rugott borjúkért — f-ig. Növendék merha — f-től — f-ig, I. r. — f-ig, középminőségű 48—56 f-ig, alárendelt — f-ig, 1 kilónként, Bárány élő 0. — k., leölt bárány 0. — k. kivételesen ár — k-ig páronként. J. minőségek az üzlet kedvező, ellenben silány minőségek csak nehezen értékesíthetők.

Közvágóhídi sertésvásár. (Hivatalos jelentés) Készlet 679 darab. Erkezett 149 darab. Összesen 828 darab. Eladott 1 darab. Maradt 827 darab. Mai árak: Öreg másodrendű sertés: — korona, silány — korona. Fiatall nehez — korona, közép — korona, könnyű — malac — korona 100 kilogrammonként élőszuliban, minden levonás nélkül. Vásár nem volt.

Budapesti konzum-marhavásár. Május 20-án. Felhajtott 723 darab ökr, 29 darab bika, 20 darab tehén, 6 bivaly. Összesen 788 darab szerb marha. Árjegyzések: Elsőrendű szerb ökr 56—66 koronáig, kivételesen — korona, másodrendű 48—64 koronáig, silány — K-ig, bikákért 52—59 koronáig, teheneikért 45—56 koronáig, bivalyokért — koronáig métermázsánként. Irányzat szilárd, árak változatlanul maradtak.

Bécsi vágómarhavásár. Május 20. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 8716 darab magyar fajta, 587 darab galíciai fajta, 26 darab bukovinai fajta, 687 darab német fajta, összesen tehát 5016 darab szarvasmarha. Árjegyzések: 100 kilogrammonként élő szuliban, magyar hizóökr I. minőségű 66—70 fillér, ki-

vételesen 74.— fillér, II. minőségű 56—65 fillér, III. minőségű 48—55 fillér, galíciai hizóökr I. minőségű 69—72 fillér, kivételesen 74.— fillér, II. minőségű 68—68 fillér, III. minőségű 52—57 fillér; német hizóökr I. minőségű 75—80 fillér, kivételesen 84 fillér, II. minőségű 46—52 fillér, III. minőségű 44—46 fillér. Legelő ökr 34—60 fillér, levagott ökr — fillér. Bika és tehén 100 kilogrammonként — korona. Kivételesen — korona, 100 kilónként, bivaly — korona, a fogyasztási adóval együtt.
Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelenttek 3828 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 5914 darab fiatal sertés, 7498 darab magyar hizót-sertés, — nehéz sertés, összesen 13412 darabot. Árjegyzések: kgkint élő szuliban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 100—102 fillér, kivételesen 98 filléren, középminőségű sertés 82—88 fillér, könnyű sertés 72—92 fillér, fiatal sertés — fillér, süldő — fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, május 21.

Malmaink ismét teljes üzemmel dolgoznak, melynek természetesen következménye a kézbuza szilárd irányzata. Élénkebb kereslet mellett forgalomba került 20.000 métermázsra, 5 fillérrel magasabb árakon.

Eladatok:

Buza. Tiszavideki: 1000 mm. 79-5 k. 9 K. 30 ; 100 mm. 80 k. 9 K. 07 1/2, 200 mm. 78-5 k. 9 K. 0. — t., 100 mm. 77 k. 8 K. 90 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 77-5 k. 8 K. 90 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 82 1/2 f., 100 mm. 76-5 k. 8 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 70 f., 1850 mm. 75-5 k. 8 K. 90 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 75 f.

Makói: 1000 mm. 77-3 k. 9 K. 02 1/2 f., 1000 mm. 77-3 k. 9 K. 02 1/2 f.

Mezőhegyesi: 1100 mm. 77-5 k. 9 K. 10 f. **Kunszentmártoni:** 200 mm. 78 k. 9 K. 10 f., 400 mm. 77 k. 9 K. 10 f., 200 mm. 77 k. 9 K. 05 f.

Szentesi: 1470 mm. 77-5 k. 9 K. 02 1/2 f. **Bihari:** 200 mm. 77 k. 8 K. 82 1/2 f.

Fehérmegyei: 800 mm. 76-2 k. 8 K. 90 f. **Festmegyei:** 100 mm. 76-8 k. 8 K. 70 f., 100 mm. 76-5 k. 8 K. 70 f., 100 mm. 76-8 k. 8 K. 70 f., 1000 mm. 75-5 k. 8 K. 95 f., 1000 mm. 76 k. 8 K. 95 f., 1000 mm. 78 k. 8 K. 95 f.

Bácskai: 900 mm. 74-5 k. 8 K. 70 f., 450 mm. 74-5 k. 8 K. 67 1/2 f.

Raktárúru: 650 mm. 75 k. 8 K. 75 f.

Mind három hónapra.

Ross: 100 mm. 77 k. 25 f. **Arpa:** 1200 mm. 6 K. 15 f., 200 mm. 6 K. 15 f.

Zab: 100 mm. 7 K. 45 f., 100 mm. 7 K. 35 f., 100 mm. 7 K. 30 f., 100 mm. 7 K. 27 1/2 f., 100 mm. 7 K. 25 f., 300 mm. 7 K. 15 f.

Készpenzieslet mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktözsde s-akásai szerint készpenzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonként.

B u z a	Kilogramm ár.		Kilogramm ár.			
	Kiló	K-tól K-ig	Kiló	K-tól K-ig		
Tiszavideki új	76	8,76	8,85	80	9,06	9,20
"	77	8,80	9,00	81	9,10	9,20
"	78	8,85	9,10	82	9,20	9,30
"	79	8,90	9,15	83	9,30	9,40
Fehérmegyei	76	8,76	8,80	80	9,00	9,10
"	77	8,75	8,80	81	9,00	9,10
"	78	8,80	8,80	82	9,00	9,10
"	79	8,80	8,80	83	9,00	9,10
Pestvidéki	76	8,75	8,80	80	9,00	9,10
"	77	8,75	8,80	81	9,00	9,10
"	78	8,80	8,80	82	9,00	9,10
"	79	8,80	8,80	83	9,00	9,10
Bánági	76	8,75	8,80	80	9,00	9,10
"	77	8,75	8,80	81	9,00	9,10
"	78	8,75	8,80	82	9,00	9,10
"	79	8,75	8,80	83	9,00	9,10
Bácskai	76	8,75	8,80	80	9,00	9,10
"	77	8,75	8,80	81	9,00	9,10
"	78	8,75	8,80	82	9,00	9,10
"	79	8,75	8,80	83	9,00	9,10

Egyéb gabonamérek	Kiló		Kilogramm ár.	
	Kiló	K-tól K-ig	Kiló	K-tól K-ig
Ross új elsőrendű	70-72	7,15	7,25	
" másodrendű		7,05	7,15	
Arpa takarmány	60-62	6,10	6,20	
" egyszi való	60-64	6,75	6,85	
Zab sörfőzésre való	60-61	6,70	7,10	
Tengeri búsági		0,00	0,00	
" másodm.		0,00	0,00	
Repe új laposra		0,00	0,00	
" búsági		0,00	0,00	
Kéles		4,50	5,00	

A határidőszület folyamán a következő kétések történetek:

Májusi buza 1902. . . 8,75—8,77—8,80—8,81—8,79
Októberi buza 1902. . . 7,84—7,86—7,87—7,88—7,86
Októberi rozs 1902. . . 6,70—6,71—6,72
Májusi zab 1902. . . 5,82—5,83—5,84
Májusi tengeri 1902. . . 5,04—5,05
Júliusi tengeri 1902. . . 5,06—5,07—5,08—5,10—5,11
Augusztusi reepe 1902. 12.—

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Májusi buza 1902. . . 8,77 . . . 8,79
Októberi buza 1902. . . 7,86 . . . 7,87
Októberi rozs 1902. . . 6,89 . . . 6,71
Októberi zab 1902. . . 5,82 . . . 5,88
Májusi tengeri 1902. . . 5,04 . . . 5,05
Júliusi tengeri 1902. . . 5,09 . . . 5,10
Augusztusi reepe 1902. . . 11,90 . . . 12.—

Délután fél 5 órák zárul:

Buza májusra 1902. . . 8,77—8,79
Buza októberre 1902. . . 7,86—7,88

Októberi rozs 1902.	6.70—6.72
Októberi zab 1902.	5.80—5.82
Májusi tengeri 1902.	5.02—5.03
Juliusi tengeri 1902.	5.07—5.09
Augusztusi repce 1902.	11.90—12.—

A budapesti értéktőzsde.

A kettős ünnepnap szilárd magánforgalma után a barátságos hangulat ma is megtartotta uralmát. Meglehetősen élénk tizlet mellett az összes értékek árfolyama emelkedett.

Előzősde. Osztrák hitelrészvény 684.50—685.50. Magyar hitelrészvény 705.50. Jelzálogbank részvény 497.—. Rimamurányi részvény 528.—. Koronajáradék 97.95. Államvasuti részvény 695.50—697.—. Közüti vaspálya részvény 620.50. Alpesi bányarészvény 415.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.90 százalék. Fővárosi kölcsön 96.90 százalék. Regálévaltság 100.50. Magyar Hitelbank-részvény 707.—. 705.50. Jelzálogbank részvény 466.75. Leszámlítóbank részvény 440.—. Osztrák hitelrészvény 686.25—685.25. Kereskedelmi bank részvény 2505.—. Salgótarjáni közszékhely részvény 518.—521.—. Rimamurányi vasúti-részvény 521.—519.50. Közüti vaspálya részvény 619.—. Városi villamos vasút részvény 316.—. Államvasuti részvény 697.—695.50. Német birodalmi márka 117.35 korona.

Utózsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 684.25. Magyar hitelrészvény 705.—. Leszámlító 440.—. Rimamurányi vasútrészvény 519.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 696.—. Közüti vasút részvény 618.—. Villamosvasút részvény 316.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 46.—54.— korona, vörös aprószemű 85.—40.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánási 91.— korona, középszemű 42.—46.— korona, nagyszemű 48.—52.— korona. Disznózsír: budapesti 62.60—63.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonnai: légszárazított vidéki — korona, városi 4 darabos 52.—52.50. korona, 3 darabos 54.—55.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.75—13.25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 18.50—18.75 korona, 85 darabos 21.50—22.— korona, azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.75—13.25 korona, 100 darabos 17.75—18.— korona, 85 darabos 21.—21.50 korona. Szilvái: sláviai 19.25—19.50 korona, szerbiai 17.50—18.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, május 20. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az osztrák földmívelési minisztérium jelentése a vetések állásában jelentékeny károkat konstátál és úgy ennek következtében, mint a magyarországi hírekre is a forgalom megszállt. Buza május—júniusra 7.—, ősze 5.—, rozs ősze 4 fillérrel emelkedett. Kötöttet buza május—júniusra 8.90—8.87—8.93—8.90, ősze 8.04—8.05, rozs május—júniusra 7.32, ősze 7.02—7.01—7.01, zab május—júniusra 7.35, tengeri május—júniusra 5.27—5.25, július—augusztusra 5.36—5.37, zab ősze 6.14—6.16, repce augusztus—szeptemberre 12.30—12.40. Felmondottak 11000 mm. tengerit. Zárlatok buza május—júniusra 8.92, tengeri május—júniusra 5.24, július—augusztusra 5.30 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősde barátságos.

A déli tőzsde kedvező.

Zárlat tartott.

Bécs, május 20. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjáradék 120.80. Liszai és szegedi kölcson sorsjegye 162.—. Magyar vasuti kölcson ezüstben 100.50. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.—. Magyar leszámlító- és pénzváltóbank —. Rimamurányi vasútrészvény 520.—. Magyar koronajáradék 97.65. 4% os Magyar földidejerm. kötvény 97.70. Magyar hitelbank részvény 705.50. Magyar nyercemény kölcson sorsjegye 292.—. Kassa-oudbergi vasuti részvény 382.50. Magyar keresk. bank 2500. Magyar cukoripar 1400.

Bécs, május 20. (Osztrák értékek zárlata.) 4% os papírjáradék 101.70. 4% os osztr. aranyjáradék 120.80, 1890-os sorsjegye 152.50. Osztrák hitelsorsjegye 437.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyesület 450.50. Osztrák-magyar bank 1600. Déli vasút 47.—. Dunagőzhajózási részvény 877.—. Dohányrészvény 290.75. Césársz. és királyi arany 11.36. Német bankváltók 117.32. 4% os ezüst járadék 101.65. Osztrák koronajáradék 97.30. 1864-iki sorsjegye 282.50. Osztrák hitelintézeti részvény 684.50. Unionbank 545.—. Osztrák Länderbank 426.50. Osztrák-magyar államvasut 695.50. Elbavölgyi vasút 462.—. Alpesi bányarészvény 414.50. 20 frank arany 19.08. Londoni váltóór 240.35 Bécsi Iramway Lít B. —. Bécsi Iramway Lít A. —. Lápót kohó 365.—. Nyugodtabb.

Bécs, május 20. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 684 — Magyar hitelrészvény 706.—. Angol-Osztrák bank 272.50. Bécs. bankjegyesület 451.—. Union bank 545.50. Länderbank 426.75. Osztrák-magyar államvasut részvény 695.—. Déli vasút 47.—. Elbavölgyi vasút 463.—. Északnyugati vasút részvény —

Dohányrészvény 291.25. Rimamurányi vasú 521.—. Alpesi bányarészvény 414.75. Sorsjegye járadék 101.70 Magyar korona járadék 97.85. Török sorsjegyek 107.00. Német birodalmi márka 117.37. Napoleon'd'or 19.69.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 20. (Lásd az előzősde.) A Timesnek arra a pretóriai jelentésére, hogy a boer vezérek találkozására a béke reményét közelebb hozta a megvalósuláshoz, a tőzsde barátságosan indult, amiben támogatta a hitelrészvények szilárdasága és az államvasuti részvények további emelkedése Bécsre. De azért a forgalom belöldi bankokban, vasutakban és járadékokban korlátolt volt. Bányáértékek, részben közszérszvények szilárdabbak. Gothárd-vasut spekuláció vételekre magasabb. Kanada-Pacific részvények bágyadtak, utóbb Londonra szilárdak. Transvaaliki gyöngébbek. Később bankok kissé emelkedtek. Bányáértékek szilárdabbak. Magánkamatláb 21/8%.

Berlin, május 20. (Zárlat.) 4% os papírjáradék —. 4% os osztrák aranyjáradék —. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák-magyar államvasut 149.25. Kassa-oudbergi vasut —. Bécsi váltóór 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcson 100.40. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 184.—. Általános villamosági Edison 180.75. Gelsenkircheni 168.60. Laura-kohó 200.60 4% os ezüstjáradék 101.75. 4% os magyar aranyjáradék 101.80. Osztrák hitelrészvény 215.25. Déli vasut 14.80. Károlyi Lajos vasut 100.30. Orosz bankjegyek 216.15. 4% os új orosz kölcson 98.25. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 101.80. Magyar hitelbank —. Dinamit Trusi 176.75. Harpeni 164.—. Az irányzat szilárd.

Berlin, május 20. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4% os magyar aranyjáradék 101.80. Magyar koronajáradék 98.—. Osztrák hitelrészvény 214.75. Osztrák-magyar államvasut 149.—. Déli vasut 14.25. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyek készpénz —. Buschlehradi —. Orosz bankjegy 216.15. (Ullimo.) Lombard —.

Páris, május 20. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 755.—. 4% os osztrák aranyjáradék 103.—. Osztrák Länderbank 455.—. 3% os francia járadék 101.05. Ottománbank 565.—. 3% os francia járadék 102.10. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut 85.—. 4% os magyar aranyjáradék 104.—. Párisi bankrészvény 1024.—. Olasz járadék 102.20. Francia törleszt. járadék —. Osztrák földhitelintézeti részvény 1315.—. Török dohányrészvény —. Az irányzat gyöngye.

Frankfurt, május 20. (Zárlat.) 4% os papírjáradék 101.90. 4% os osztrák aranyjáradék 102.90. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák-magyar bank 115.20. Déli vasut 14.50. Elbavölgyi vasut 117.50. Londoni váltóór 204.72. Bécsi bankjegyesület 114.50. Villamos részvény —. 3% os magyar aranykölcson 85.50. 4% os ezüstjáradék 101.70. 4% os magyar aranyjáradék 101.90. Osztrák hitelrészvény 215.10. Osztrák-magyar államvasut 149.60. Északnyugati vasut 113.—. Bécsi váltóór 851.25. Párisi váltóór 812.66. Unio bank —. Alpesi bányarészvény 209.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, május 20. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arnyokom januára. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 148.75. Német bank 206.40. Disconto 183.80. Berlini kereskedelmi bank —. Gelsenkircheni 168.50. Harpeni 173.60. Laura-kohó —. Olasz járadék —. Csendes.

Hamburg, május 20. (Zárlat.) 4% os ezüstjáradék 101.60. 1880. sorsjegye 153.20. Déli vasut 14.85. 4% os osztrák aranyjáradék 102.70. Osztrák hitelrészvény 214.80. Osztrák-magyar államvasut 149.10. Olasz járadék 101.60. 4% os Magyar aranyjáradék 101.40. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 20. A sertésüzlet irányzata változatlan. A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) 100—113 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 108—110 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 107—109 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 200 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli sulyban) 108—109 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 107—108 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 104—106 fillérig.

Sertésliésztám 1902. május 18. napján volt készlet 41 017 darab. — 1902. május 19. napján felhajtott 3103 darab. 1902. május 19. napján elszállított 1294 darab, 1902. május 20. napjára maradt készletben 42 826 darab.

Napirend.

Napló: Szerda, május 21. — Római katolikus; Timót. Kánt. — Protestáns; Konst. Kan. — Görög-orosz; (május 9.) János ev. — Zsidó; Ij. 14. — Nap kéli: 4 óra — percek. — Nyugzók: 7 óra 20 percek. — Hold kéli: 6 óra 24 percek delüzt. — Nyugzók: 3 óra 20 percek éjjel. A horvát miniszter fogad delüzt 4 órákor. Mibarátoti körének kiállítása (Ferenciek-tere 4. szám) delüzt 10-tól este 6-ig. Belépődji 50 fillér. Agancsoktészta a Royal-szállóban delüzt 10—1 óráig és delüzt 1—6-ig. Belépődji 2 korona. Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi kiállítás (Csillag-uta 15.) Nyitva van delüzt 9 órától delüzt 1 óráig. — Többi tarai 1 korona belépődji mellett tekinthetők meg. Iparművészeti múzeum delüzt 9 órától 1 óráig. Technológiai Iparmúzeum. Nyitva delüzt 9—1 óráig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) delüzt 9-től 2 óráig. A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) d. 10-től 1 óráig. Belépődji 1 korona. Közelkedési Múzeum. A Városligetben delüzt 9 órától 12 óráig és delüzt 2-től 6-ig. Az Akadémia Goetheszerződji nyitva delüzt 10—12-ig. Múzeumi könyvtár delüzt 9 órától 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva delüzt 9 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva delüzt 9 órától delüzt 12 óráig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődji 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintátar: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: delüzt 6-től delüzt 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmi-örteneti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új letvezetőszeg áruistásokat is eszközöl) a városigeti iparcarnokban nyitva: delüzt 9 órától 12 óráig és delüzt 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletkezelőse (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest. május 20.

A levegőnyomás viszonyok lényegtelenül változók. Európa időjárása ma a depresszió hatása alatt áll, minek következtében Európában az idő hűvös és sok helyütt esős volt.

Hazánkban az idő változóknak volt és csaknem mindenütt esett kisebb-nagyobb mennyiségű eső. A hőmérséklet általában alacsony, elvéve előfordultak zivatarkok is. Székely-Udvarhelyről jelentik, hogy tegnap delütnél heves zápor volt és a magygoronyságu jégeső 12 percig tartott; Akna-Szlatinán igen erős zápor és Budapestben ma delüben zivatar (jégesővel) volt.

Küldés: Változóknak, hűvös idő várható, sokhelyütt esővel, illetve zivatarral.

Vizállás.

	Máj. 17.	Máj. 18.	Máj. 19.	Máj. 20.	Máj. 21.
Duna	Schelling	1.40	1.56	1.40	1.56
	Pannau	2.20	2.68	2.20	2.68
	Lina	6.41	6.16	6.41	6.16
	Bécs	6.25	6.19	6.25	6.19
	Pozsony	1.40	2.81	1.40	2.81
	Komárom	2.10	2.60	2.10	2.60
	Mádapest	2.68	2.41	2.68	2.41
	Páris	2.24	1.97	2.24	1.97
	Mohács	3.07	3.27	3.07	3.27
	Gombos	4.27	4.16	4.27	4.16
	Ujvidék	5.50	5.52	5.50	5.52
	Pancevo	4.13	4.82	4.13	4.82
	Orova	3.08	4.03	3.08	4.03
	Magyarfalva	1.07	1.20	1.07	1.20
	Zseliz	1.10	1.12	1.10	1.12
	Troncsin	0.68	0.68	0.68	0.68
	Szered	1.10	1.12	1.10	1.12
	Sz. Gothárd	3.28	2.83	3.28	2.83
	Sárospatak	0.74	1.58	0.74	1.58
	Gy. őr	2.42	2.72	2.42	2.72
	Péttau	1.49	2.20	1.49	2.20
	Zákány	4.99	1.52	4.99	1.52
	Barna	1.49	2.17	1.49	2.17
	Ezerék	2.77	2.72	2.77	2.72
	M. Szedrah.	1.80	2.80	1.80	2.80
	Zágráb	1.75	2.64	1.75	2.64
	Sárospatak	0.74	1.58	0.74	1.58
	Mitrovica	5.41	5.42	5.41	5.42
	Deés	0.72	1.14	0.72	1.14
	Szatmár	1.37	3.70	1.37	3.70
	N. Mátyás	1.49	2.17	1.49	2.17
	Munkács	0.51	1.01	0.51	1.01
	Homonna	0.50	0.64	0.50	0.64
	Ungvár	7.71	1.10	7.71	1.10
	M. Sziget	0.97	2.15	0.97	2.15
	Tekohas	0.50	2.85	0.50	2.85
	V. Namony	3.24	6.90	3.24	6.90
	Tokaj	4.25	6.84	4.25	6.84
	Tisza-Fürdő	0.40	6.28	0.40	6.28
	Szolnok	5.23	6.22	5.23	6.22
	Csongrád	5.23	5.88	5.23	5.88
	Szeged	6.11	6.94	6.11	6.94
	Török-Bécs	3.79	3.92	3.79	3.92
	Tisza	4.89	6.11	4.89	6.11
	Ondova	0.72	0.62	0.72	0.62
	Topolya	0.54	0.60	0.54	0.60
	Sodró	2.78	4.64	2.78	4.64
	Sajó	3.46	2.67	3.46	2.67
	Hornád	1.54	1.54	1.54	1.54
	Borettyó	1.58	1.47	1.58	1.47
	B. Újfalu	0.76	1.26	0.76	1.26
	Geusa	0.71	0.71	0.71	0.71
	N. Várud	0.20	1.24	0.20	1.24
	Belyony	0.84	1.13	0.84	1.13
	Tenke	0.74	1.42	0.74	1.42
	Garabony	0.70	0.66	0.70	0.66
	Borosjeny	1.14	0.95	1.14	0.95
	Békes	3.80	2.84	3.80	2.84
	Gyoma	4.50	4.19	4.50	4.19
	Gy. Fehérvár	0.52	0.77	0.52	0.77
	Branyok	1.13	1.26	1.13	1.26
	Soborsin	0.11	0.11	0.11	0.11
	Arad	0.08	0.12	0.08	0.12
	Makó	1.20	0.97	1.20	0.97
	K. Kistály	1.44	1.44	1.44	1.44
	Béga	1.12	1.18	1.12	1.18
	Temesvár	0.81	0.81	0.81	0.81
	Booskerész	1.87	2.60	1.87	2.60

UJDONSÁG!

A MENNYEI BIRODALOM

58 = TÖRTÉNETE 7 történelmi képpel.

A legújabb forrás munkák felhasználásával írta: **DR. LÓCZY LAJOS.**

Ára czimképes, díszes kötésben 7 kor.

Ajánldékünknek följött alkalmas munka, II. kötet

A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára czimű vállalatnak, mely dr. Lóczy Lajos szerkesztésében jelenik meg s eredeti és külföldi útleírások s egyéb földrajzi munkák, egyben becses ismeretjesztő és érdekes olvasmányok gyűjteménye.

A vállalat II. kötet: **HEDIN SVEN:**

Ázsia sivatagjain keresztül ozimű világhírű könyve. (50 képpel és 2 térképpel.) Magyarra átdolgozta: dr. Thirring Gusztáv.

Ára díszes, czimképes kötésben 6 korona.

A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára megrendelhető részletfizetésre is. A gyűjtemény első sorozata (12 kötet) fűve 60 korona, díszes vászonkötésben 72 korona.

Évenként 3 kötet jelenik meg.

Kiadja: **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapest, VI., Andrásy-ut 21. szám.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1902. május hó 21-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. május hó 21-én.
Ahol unatkoznak.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Pailleron. Ford. Huszár.

Személyek:
Bellac tanár Horváth Táborkok Gyenes
Céran Roger Mihályfi Révilléné Prielle
Raymondé Dezső Céranné Helvey
Toulonier Hetényi Raymondné Molnár R.
Des Millets Latabár Susanne Ligeti J.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. május hó 21-én.
New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képpben. Irta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerette Gustave Kerker.

Személyek:
Bronson Borbély Cora Margó
Harry Báthonyi Kenneth Giréth
Kurt Boross Blinky Sziklai
Snifkins Mátrai Gray Madgo Perry
Fifi Ledofsky Kissie Tomcsányi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. május hó 21-én.
Az órnagy ur.

Bohózat 3 felvonásban. Irtak Mars és Kéroul. Fordította Heltai Jenő.

Személyek:
Montgiron Fenyvesi Michu Gyző
Labourdet Hegedűs Dingois Vendrei
Fréville Tanay Maloizel Szerényi
Champeaux Góth Paulette Varsányi
Mouliard Tapolczai Héloïse Nikó
Lardinet Rónaszéki Dingoisné Haraszthy

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. május hó 21-én.
Az izé.

Operett 3 felv. Irta Leon Viktor és Stein V. Zenéjét szerző Weinberger Károly. Fordította Dr. Márton Miksa és Heltai Jenő.

Személyek:
Taponet Kovács M. Babarol Németh
Taponetné Siposné Vaucresson Szerdabélyi
Gabriella Pálmái Saturnin Tollagi
Felicien Raskó Cascarett Hegyi
Aristid Szirmai Denise Harmath

Kezdeté 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. május hó 21-én.
Miss Isadora Duncan

ókorai görög és klasszikus táncal.

Kezdeté 8 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. május hó 21-én.

Keressd a szíved.

Eredeti színű 4 felvonásban. Irta Jókai Mór.

Kezdeté 7 óraker.

VAROSLIGETI SZINKÖR.

Szerda, 1902. május hó 21-én.

Sohse halunk meg!

Énekes bohózat 6 képpben. Irta Horst és Stein. Fordította Heltai Jenő.

Kezdeté 7 óraker.

Dr. RENNER

VIZGYÓGYINTÉZETE

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az inféziós gyógykezelés alkalmasságát különféle ideg- és gerincbajok, álmatlanság, szédülés, ideges gyengeségi állapotok, a gyomor és belek renyhessége, ideges szivbántalmak stb. — Alkalmazásban levő gyógyeszközök: A tudományos vizsgálatokból származó, azonos eljárású, szén-savas forrási vizsgálatok alapján, szén-savas vizsgálatok (elkészítés és csuszos bántalmaknál), az elektromozgás minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció), masszázst (orvosi vagy vibrációs alakban, vagy elektro-masszázs) stb. **Árak mérsékelték. Prospektus kívánatra.**

ŐS BUDAVÁRA!

Ma este 6 órától reggel 4 óráig, fényes kiváltság mellett

Kitünő varieté műsor Eugénie de Fonngére

és a többi világhírű attráció.

Ujeredeti Prandi testvérek Ujeredeti

feltűmulhatlan fantoches színháza

a „Párisi világkiállítás” c. szenzációs látványossággal. Ingyenes látványosságok u. m. légtornász és tréfas némajáték a szabad területen.

Fontaine lumineuse. Lovarda. Honvédzenekar.

Amerikai à la Sousa zenekar és számos egyéb látványosság és szórakozás.

Belépődíj 60 fillér. Gyermkeknek 20 fillér. Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

!!! Szenzációs !!!

Trio Barovsky

páratlan műtalványai, továbbá

Luna asszony

Milla Barry, Mariot stb.

felléptével.

Tarka Szinpad

és sok különlegesség.

A kávéház tállikertjében reggel 6 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

NEMETALFÖLDI KIRÁLYI CIRKUSZ CARRÉ OSZKÁR

(az Állatkertben).

Ma szerdán, május 21-én, este 7 1/2 óraker

nagy előadás

különösen kiemelendő Carré Oszkár igazgató elegáns, új és eredeti műtalványai

6 magyar lóval,

amelyek 2 évvel ezelőtt mint hároméveseket itt vett, azóta pedig nagykorúan idomították és egy arasz ménnel együtt szép zárjelölést mutat bn.

A világrekord kerékpározók, egy megnem lehetetlennek látszó műtalvány. **Igazán verseny a világ legkisebb versenypályáján. Kétszázgyos, lovagolja 8 helyig és 8 ur. Plasztikai műtalványok lovon, bemutatják Bertin és John urak. Schuman Lolo és Amanda k. a. Corradini Amanda és Helena k. a. Bővebbet a falragaszok.**

Napernyők

elegáns és finom kivitelben, jutányos gyári árban

Kertész Jenő és Társa ernyőkészítőknél, Budapest, Kossuth Lajos-utca 15., (Tűzvilágzatnál szemben).

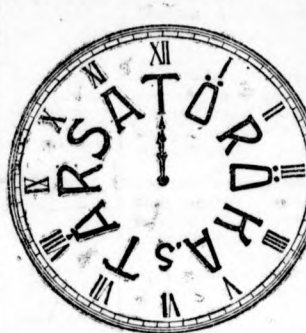
Specialisták arany és ezüsttel montirozott angol urias nő ernyőbottokban
Egy eleg. fok. Gioriasinek ernyő pat. (kennyel) acél állv. — 5 K.
Egy ugyanilyen Gordonet sely. 7 —
Egy ugyanilyen Lyon selyem 10 —
Egy fehér, piros v. sötétkék 5 —
Egy ugyanilyen legfinom. — 7 —
Egy világ. dívart. Chiné. — 7 —
Csepke ernyők legfin. kivitelben.
Fehérkék 5 koronától ... — 25 K.-ig
Feketék 10 " " — 30 " "
Gyermekekernyők
fehér, kék és piros selyemből
szám 1 2 3
korona 2.— 3.— 4.—
JAVITÁSOK és átvásások jutányos árban.
Nagyban bizonyos árengedmény.

Nincs többé sérv! 10.000 korona jutalom.

annak, ki az én módszerem alkalmazása mellett sérvbajból teljesen ki nem gyógyul. Legmagasabb kiutintótelek, ozernyi kőszőndrárok.
Kérjen ingyen broszúrát

dr. M. Reimannstól Valkenberg 112. (Hollandia)
külföldi levelek 25, levelezőlapok 10 fillérel bérmentestendők.

A tizenkettedik óra ütött

Holnap

csütörtökön
az I. osztály
nyereményhuzása
megkezdődik.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű áral:

Egy egész eredeti sorsjegy 6.— frt vagy 12.— korona.
Egy fel " " 3.— " " 6.— "
Egy negyed " " 1.50 " " 3.— "
Egy nyolcad " " —.75 " " 1.50 "

Az eredeti sorsjegyek utánvétellel vagy az összegnek postautalványon történő befizetése ellenében kúldjuk szét.
Kérjük nagybecsű megrendelésekké hozzánk azonnal beküldeni, miután a huzás már **HOLNAP** május hó 22-én kezdődik.

Teljes tisztelttel

Török A. és Tsa bankháza
BUDAPEST.

Legnagyobb detail osztálysorsjáték-üzlet.
Osztálysorsjáték-osztályunk főarúdái:

- Fűzlet:**
1. VI., Teréz-körút 46c. a nyugoti pályaudvar közelében. Telefon: 24—27.
Flókok:
2. Váci-körút 4. szám. a Deák-tér közelében. Telefon: 11—58.
3. Múzeum-körút 11. sz. a múzeumem átellenében. Telefon: 20—87.
4. Erzsébet-körút 54. sz. a Royal-szállodával szemben. Telefon: 674.
5. Kerepesi-út 32. szám. a Rókus-kórházzal szemben.

1158 a. sz. 1902.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1925. számú rendeletével a budapest—gráci állami közút 16'240—17'175 kilométerszakaszán eszközöndő utfelemelést 35,617 kor. 45 fill. összeg erejéig engedélyezte, mely összegből azonban a kavics beszerzés és vasuti szállítása, valamint a hengerelés és földkárptólásra előirányzott 8076 kor. 16 fill. nem a vállalat keretébe tartozik, amennyiben a fenti beszerzés és szállítás, illetve a földkárptalanítás az államkincstár által hízalig fog eszközöltetni. A fennmaradó 27,541 kor. 29 fillérel előirányzott munka kivitelének biztosítása czéljából az

1902. évi június hó 19-ik napjának d. e. 10 órájára.

a budapesti m. kir. államépítészeti hivatal helyiségeben (Hold-utca 2/b.) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyzeni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5 százalékának megfelelő bántalpnéznak az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóbanforgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Budapest, 1902. május hó 14-én.

Magyar Királyi Államépítészeti Hivatal Budapest.

Ó csász. és Apost. kir. Felsőlegény legfelső elhatározása folytán.
A katonai jótékony célokra szánt
XXII-ik cs. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztárk örökös tartományokban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 17.822 nyereményt tartalmaz készpénzben 442.550 kor. összegben
A Főnyeremény

200.000 Koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a cs. kir. lottóigazgatók kezkeskedik.
A huzás visszavonhatatlanul 1902. évi június 12-én fog megtartatni.
Egy sorsjegy ár 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. Államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zoll-antstrasse 7. sz. a., továbbá a lottóigazgatóság, dohányüzletekben, adó-, posta-, távír- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játékosok sorsjegyverők részére ingyen adatnak ki, A sorsjegyek portómentesen kúldetnek szét.
A cs. kir. lottóigazgatóság igazgatóság államsorsjátékok osztálya.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	A Walkür	Constantin abbé	Az órnagy ur	A régi szerető	New-York szépe
Péntek	Nincs előadás	Fernando	X asszony	Az izé	A kirakat
Szombat	Aída	Fernando	X asszony	Az aranyos	A kirakat
d. n. Vasárnap este	—	—	Kuruc Feja Dávid	—	Szevillai fodrász
	A denevér	Fernando	X asszony	A régi szerető	A kirakat

Kataphoresse

IDEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK.

radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

„The Gresham”

életbiztosító-társaság Londonban

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.

A társaság vagyona 1900. december 31-én 184,387.703.—

Evi bevétel biztosítások és kamatból 1900. évi december 31-én 31,190.563.—

Kifizetések, biztosítási és járadéki szorzódások, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) 405,300.493.—

Az 1900. évben a társaság 5556 kötvényt állított ki 50,898.267.42 összeg értékében. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet-élelőfiokja Budapeston, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

GUMMI

és hahólyag-külsőlegességek.

valódi francia és angol gyártmány. teljesen biztos és ártalmatlan. Route 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucata, hahólyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucata, Capotios americana 2, 3, 4, 5 frt tucata, párisi szivacs 2, 3, 4, 5 frt tucata. Possarium ocliumum frt 1.00—2.00. Diana-örv hahólyag-kötések 2 frt 50, 3 frt 50 kor. darabja.

Magyar Orvosi Múszertárban

Budapest, Kerepesi-ut 32. M., a Rókus-kórház templomával szemben. — Árjegyzék ingyen, zárt könyvben. — 20% engedmény.

LUSER L.-fele TURISTA-TAPASZ

Biztosan és gyorsan látó szor tyukaszem, szemölcsös és talp, valamint a sarok bőrkeményedését, továbbá mindennemű bőrelszarusodás ellen. A hatásért garancia van láthatk.

Központi üzlet. raktár

SCHWENK L.

gyógysz., MEIDLING-BÉCS

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellékelt végjegyzéssel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. 1 doboz ára 1.20 kor. vídőkére 1.00 kor. előzetes beklüldés mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást okoz szenvedőinek. 20 éves kórházi és magán-gyakorlati tapasztalatainak fogva legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZAR J.

egyetem. orvos-tudor

gyógyi fertőknél és nőknél foglalkozást szarv nélkül mindennemű barmly régi kórtól

Nemi betegségeket

ugymint húgycsőfolyást, hólyag- és vizeleési bajokat, bujakéros sebeket, syphilit, ünferetósból eredő idegbajokat, a legmakacsabb bérbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotentia)

meglehető biztos eredményre gyorsan a legújabb módon.

Rendelés-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig. Külön váróterem. Külön be- és kijárat. Levelekre rögtön válasz.

Előkészítés alatt:

A MAGAS CS. KIR. KERESKEDELMI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSA MELLETT MEGJELNIK EGY

TELJES • ÉS MEGBIZHATÓ

CIMJEGYZÉKE

EGÉSZ AUSZTRIÁNAK.

„Osztrák Központi Katasztere”

az összes kereskedelmi, gyári és ipari üzemeknek, összeállítva az ipar- és kereskedelmi kamarák által vezetett ipari kataszterek hivatalos adatai alapján.

I. kötet Bécs tartalmaz circa 105,000 üzemet, bolti ára köve 13 kor.

II. kötet Alsó-Ausztria tartalmaz circa 66,000 üzemet, bolti ára köve 14-60 kor.

III. kötet Felső-Ausztria és Salzburg tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára köve 11-80 kor.

IV. kötet Stájerország tartalmaz circa 47,000 üzemet, bolti ára köve 10 kor.

V. kötet Karintia és Krajna tartalmaz circa 33,000 üzemet bolti ára köve 8 kor.

VI. kötet Tengerpart és Dalmácia tartalmaz circa 28,000 üzemet, bolti ára köve 6-60 kor.

VII. kötet Tirol és Vorarlberg tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára köve 12 kor.

VIII. kötet Csehország (2 rész) tartalmaz circa 273,000 üzemet, bolti ára köve 32 kor.

IX. kötet Morvaország és Szilézia tartalmaz circa 112,000 üzemet, bolti ára köve 25 kor.

X. kötet Gácsország és Bukovina tartalmaz circa 120,000 üzemet, bolti ára köve 27 kor.

Teljes ár 160 korona.

A teljes mű (10 kötet) előfizetői a bolti ár 25%-át kapják engedményül.

Kimerítő prospektusokat ad a

Verlag des Oesterreichischen Central-Kataster

Wien, IX., Hörlgasse 5.

Egy árvaleány

minden sorsjegyvásárló részére szerencsekerékből huz egy számot a

május hó 22. és 23-án tartandó

magy. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához.

Ajánlok eredeti sorsjegyeket, az összeg beküldése ellenében vagy utánvétellel:

egész fél negyed nyolcad sorsjegy

12.— 6.— 3.— 1.50 korona

Bánó Gyula

Budapest, VII., Erzsébet-körut 14.

Buziás Temesmegye, vasuti állomás.

GYÓGYFÜRDŐ május 15. — szep. 15.

Magyarország legszénávdusabb vasas forrásival bíró specifikus gyógyhely szív- és nőbántalmaknál.

Szívbeteg részére rendszeres Schott-féle gyógymód és gép- (Zander) gimnasztika.

Dr. MAHLER GYULA

ur a szívhajok szakorvosának vezetése alatt.

A fürdőre vonatkozó főlvilágosítással szivesen szolgál és prospektust küld

a fürdőigazgatóság Buziáson.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel fertőknél és nőknél: húgycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakéros sebeket, syphilit, ennek következményeit, makacs bérbajokat és az ünferetósból támadt idegbetegségeket.

Meglehető az eredmény férfui gyengeségénél (impotentia) ugy fiatal, mint öregbe egyenként. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógy-szeret.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz. (Dohány-utca szorok, 1. emelet).

Bejárta a lépeknél. Külön váróterem

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

UJDONSÁG!

Most jelent meg!

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvétel kiadásában most jelent meg a következő tudományos kézikönyv:

Enchiridion Fontium Historiae Hungarorum.

A Magyar Történet Külföldinek Kézikönyve.

A magy. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszter úr megbízásából

Dr. ANGYAL DÁVID és **Dr. MIKA SÁNDOR**

egyetemi magántanárok közreműködésével szerkesztette

Dr. MARCZALI HENRIK

a kir. budapesti egyetemen a hazai történelem nyilvános rendes tanára.

A 61 fvrre terjedő, nagy 8-r. alaku munka ára **fűve 13 korona, köve 15 korona.**

Kapható a kiadó-társulatnál, Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 54. szám és minden hazai könyvkereskedésben.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteltelős közönlőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24.

az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

húgycsőfolyásokat és sebeket, az ünferetósból támadt, az elgyengült férfior, magörmések, a bujakéros utókövetkezményeit, nőknél fehérőfolyást, bármennyire idősök is, valamint mindazon nemi betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bérbetegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt csász. kir. orvosi főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Nöknök külön váróterem.

Ugyanott megjelnt és a szerzőjét: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NEMZETI ÜEMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelnt) a nemi betegségeket és ezek lésszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 Kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beklüldés mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvétellel.

